

SCIENCE FICTION

Arthur C. Clarke

FANTOMA ADINCURILOR

I. PRELUDIU

1. Vara lui '74

Probabil că există și moduri mai bune, își zise Jason Bradley, de a-ți sărbători cea de a douăzeci și una aniversare decât să participi la o slujbă funerară: dar cel puțin el nu era implicat afectiv. L-ar fi interesat dacă directorul operațiunii JENNIFER sau partenerul acestuia, CIA, știau măcar numele celor șaizeci și trei de marinari ruși care se aflau acum pe fundul apei.

Întreaga ceremonie părea cu totul și cu totul ireală, și prezența echipei de filmare sporea și mai mult atmosfera fantastică. Jason se simțea în plus în acest film hollywoodian și se aștepta să dea cineva comanda „Motor!” în momentul în care cadavrele înfășurate în giulgiu vor aluneca în mare. În afară de asta, era posibil – ba chiar probabil ca însăși Howard Hughes să fi fost în avionul care survolase zona cu câteva ore mai înainte. Iar dacă nu fusese Bătrânul, oricum fuseseră alți ștabi de la *Summa Corporation*, pentru că nimeni altcineva nu știa ce se întâmpla în acest loc izolat din Pacific, la o mie le kilometri nord-vest de Hawaii.

De aceea, nici chiar Echipa operativă de la *Glomar Explorer* – ținută cu grijă deoarte de restul celor de pe vas – nu știuse nimic despre misiune până când nu ajunseseră la fața locului. Acțiunea de salvare întreprinsă era fără precedent și era evident că înghițise o groază de bani. Dar nimeni nu se așteptase să pescuiască de la două mii de

stânjeni adâncime un întreg submarin rusesc - cu încărcătură nucleară, cărți cu coduri și echipament criptografic. Și, desigur, defunctul echipaj...

Până în dimineața aceea - da, fusese o aniversare de pomină - Jason nu văzuse niciodată un mort. Poate o curiozitate morbidă îl împinsese să se prezinte ca voluntar, atunci când doctorii ceruseră ajutor pentru a duce corpurile de la morgă. (Cei de la Langley se gândiseră la toate; prevăzuseră frigidere pentru exact o sută de cadavre). Fusese surprins și ușurat descoperind cât de bine erau conservate majoritatea trupurilor, după ce zăcuseră șase ani pe fundul Pacificului. Marinarii, blocați în compartimente etanșe, unde nu pătrunsese nicio viețuitoare de pradă, arătau de parcă ar fi dormit. Jason simțea o pornire irezistibilă de a striga „Deșteptarea!”, dar nu știa o boabă rusește.

Cu siguranță că la bord era și cineva care să cunoască și să vorbească bine rusa pentru că întregul serviciu funerar fusese făcut în această limbă; engleza a fost folosită doar când capelanul de la *Explorer* a pronunțat cuvintele slujbei speciale pentru înmormântarea în mare.

O tăcere grea s-a lăsat după ultimul „Amin”. Apoi un ordin scurt dat gărzii de onoare. Și, pe măsură ce marinarii morți alunecau încet în apă, unul câte unul, erau însoțiți de o melodie ce avea să-l obsedeze tot restul vieții pe Jason Bradley.

Era tristă, mai tristă decât orice altă muzică funebră pe care o auzise vreodată; părea lentă și perpetua zbaterea care este forța și misterul mării. Jason nu prea avea imaginație, dar își dădea seama că ceea ce ascultase era zgomotul valurilor în defilarea lor veșnică pe rocile țărmlui. Numai după mulți ani a înțeles cât de bine fusese aleasă această muzică.

Trupurile erau destul de grele, așa că atunci când intrau cu picioarele înainte, apa era împroșcată scurt. Dispăreau imediat ajungând intacte la locul odihnei eterne înainte ca rechinii ce dădeau târcoale să le mutilizeze.

Jason se întreba dacă zvonul era adevărat și dacă, la timpul potrivit, va fi într-adevăr trimis la Moscova filmul acestei ceremonii. Ar fi fost un gest civilizat – dar oarecum ambiguu. Și se îndoia că Serviciul de Securitate ar fi aprobat, oricât de abil ar fi fost montajul filmului.

Îndată ce ultimul marinar s-a reîntors în mare, muzica obsedantă s-a stins, lăsând loc tăcerii. Ideea morții care planase asupra *Explorer*-ului de câteva zile părea să se împrăștie ca un val de ceață destrămat de vânt. A urmat un moment lung de liniște profundă, apoi ordinul „Rupeți rândurile” răsună din difuzoare nu brusc, ci atât de liniștit încât s-a scurs o bună bucată de timp până ce oamenii încordați să se împrăștie.

Și acum, își spuse Jason, pot să-mi sărbătoresc și eu, cu adevărat, aniversarea. Nici nu visa că va mai reveni vreodată pe această punte – pe altă mare, și în alt secol.

2. Culorile infinitului

Donald Craig ura aceste vizite, dar știa că ele vor continua atât timp cât vor fi amândoi în viață; dacă nu din dragoste, (o fi existat oare vreodată *cu adevărat*?) cel puțin din compasiune și din împărtășirea unei dureri comune.

Fiindcă este atât de greu să vezi limpede, au trecut luni de zile înainte de a realiza adevărata cauză a stării sale de disconfort. Clinica Tarringhton era mai mult un hotel de lux decât un centru mondial de tratare a tulburărilor psihice. Nimeni nu murise aici, nu existau cărucioare care să transporte bolnavii în săli de operație, nici doctori în halate albe care să aștepte răspunsuri pavlovienne de la aparatele lor electronice, iar asistenții nu purtau niciodată uniforme. Dar era totuși, în mod cert, un *Spital*; și tot spital era și acela unde își privise Donald, ce nu avea pe atunci decât cincisprezece ani, tatăl, care se sufocase, murise încet din cauza primului din cele două flageluri care făcuseră ravagii în secolul douăzeci.

— Cum se simte pacienta în dimineața asta, Dolores? o întreabă pe soră după ce se interesase la Recepție.

— E destul de bine dispusă, domnule Craig. M-a rugat să mă duc cu ea la cumpărături – vrea să-și ia o pălărie nouă.

— La cumpărături! E pentru prima dată că vrea să iasă!

Craig ar fi trebuit să fie încântat, dar era stăpânit de un resentiment dureros. Edith nu-i vorbise niciodată: părea să ignore prezența, privind prin el ca și când nici n-ar fi existat.

— Ce-a zis dr. Jafferjee? Nu-i face rău să iasă din clinică?

— Cred că nu. Oricum este un semn bun că a început să manifeste interes pentru lumea din jurul ei.

O *pălărie* nouă? gândea Craig. Asta era o reacție tipic feminină – dar nu prea tipică pentru Edith. Se îmbrăcase întotdeauna bine, aproape în pas cu moda, dar se mulțumea să-și comande îmbrăcămintea prin teleshopping. Așa că nu și-o putea imagina într-un magazin ca Mayfair, înconjurată de cutii cu pălării, hârtie fină de ambalaj și vânzători serviabili, dar dacă ea a considerat că asta vrea, foarte bine; orice lucru care ar fi putut-o salva din labirintul matematic, literalmente vorbind infinit, era bine venit.

Unde se afla ea, acum, în explorarea aceea fără sfârșit? Stătea, ca de obicei, ghemuită într-un balansoar, în timp ce pe un ecran de un metru, care domina un întreg perete al camerei, se forma o imagine. Procesul se desfășura la definiție maximă – toate cele două mii de linii – astfel încât chiar și supercomputerul de-abia reușea să marcheze un pixel la câteva secunde. Unui observator neavizat i s-ar fi părut că imaginea e încremenită; doar o urmărire atentă te făcea să observi că un capăt de linie înainta încet de-a lungul ecranului.

— A lansat programul ăsta ieri-dimineață, șopti sora Dolores. Bineînțeles că n-a stat mereu aici. A dormit bine, chiar și fără sedative.

Imaginea pâlpâia ușor, la fiecare procesare terminată reluând apoi baleierea lentă de la stânga spre dreapta pe ecran. Peste 90 la sută din reprezentare era acum

completă, porțiunea de jos, încă în curs de formare, nu mai era de prea mare interes.

În ciuda zecilor – nu, sutelor – de ori în care Donald Craig urmărise crearea acestor imagini, ele nu încetaseră încă să-l fascineze, în parte, datorită faptului că-și dădea seama că privea la ceva nemaivăzut până atunci de nimeni – și oare n-ar mai fi fost văzute de atunci înainte, dacă nu i s-ar fi înmagazinat pe computer coordonatele. Orice căutare aleatorie a unei reprezentări pierdute ar fi fost mai zadarnică decât descoperirea unui anume fir de nisip în toate deșerturile lumii.

Și unde se afla Edith acum, în explorarea ei fără sfârșit? Donald privi la displayul de sub monitorul principal, socotind mărimea numerelor enorme ce înaintau în susul lui, pas cu pas, pentru a putea fi percepute vizual, erau împărțite în grupe de câte cinci cifre deși minții omenești îi era imposibil să facă acest lucru.

... Șase, șapte, opt coloane – în total patruzeci de cifre. Adică...

Făcu un rapid calcul mintal – o îndemânare neobișnuită în această epocă și în aceste zile și de care se simțea teribil de mândru. Rezultatul îl impresionează, dar nu-l surprinse. La scara aceasta, imaginea de bază ar fi fost mult mai mare decât Galaxia. Și computerul putea continua s-o mărească până ce depășea Cosmosul, deși la asemenea proporții, chiar și procesarea unei singure imagini ar fi luat ani de zile.

Donald Craig înțelese prea bine de ce Georg Cantor, descoperitorul (sau inventatorul?) calculelor mărimilor tinzând la infinit, își petrecuse ultimii ani într-un ospiciu. Edith făcuse primii pași pe același drum fără sfârșit, ajutată de mașinăria oare depășea visurile oricărui matematician al secolului al nouăsprezecelea. Computerul care genera aceste grafice avea o performanță de un trilion de operații pe secundă; în câteva ore, putea manipula mai multe numere decât manipulasă vreodată întreaga specie umană, de la primul Cro-Magnon care a început să numere pietrele ce-i pardoseau caverna și până în prezent.

Deși evoluția structurilor nu se repeta niciodată cu exactitate, ele puteau fi încadrate într-un număr mai mic de categorii bine identificabile. Existau stele cu mai multe colțuri și șase, opt sau chiar mai multe axe de simetrie; spirale care aduceau uneori cu o trompă de elefant, iar altele cu tentaculele unei caracatițe; amoebe negre legate prin rețele filamentare contorsionate; suprafețele hexagonale aidoma celor ce compun ochii insectelor... Neexistând repere cu privire la scara reprezentării, unele dintre imaginile create puteau fi considerate în egală măsură galaxii bizare sau fauna dintr-o picătură de apă aflată pe lamela microscopului.

Și iar, și iar, pe măsură ce computerul procesa alte și alte detalii, plonjând în abisurile geometrice exploatate, strania matrice originară – asemănătoare unei indistincte cifre „8” calculată – cuprinzând tot acest haos controlat, reapărea mereu. Apoi acest nesfârșit era reluat, dar cu variațiuni atât de subtile încât scăpau ochiului omenesc.

Cu siguranță, gândea Donald Craig, Edith își dă seama, în străfundurile minții ei, că este prinsă într-o buclă infinită. Ce s-a întâmplat cu creierul acela minunat ce concepuse Vaccinul '99 care, în primele ore al lui 1 ianuarie 2000, a făcut brusc din ea cea mai vestită femei din lume?

— Edith, rosti cu glas stins. Sunt eu, Donald. Te pot ajuta cu ceva?

Sora Dolores îl privea cu o expresie impenetrabilă. Nu fusese niciodată cu adevărat neprietenoasă, dar salutul ei era întotdeauna lipsit de căldură. Uneori se întreba dacă nu cumva îl învinovățea de starea Editheii.

Era o întrebare pe care și-o pusese adesea, în lunile ce se scurseseră de la tragedie.

3. O capcană mai bună

Roy Emerson se considera, pe bună dreptate, o fire pașnică, dar exista un singur lucru care îl scotea din sărite cu adevărat. Aceasta s-a întâmplat la ultima sa apariție la

TV, când cel care îi lua interviul, în timpul unei emisiuni ce se desfășura foarte târziu, l-a întrebat cu premeditare:

— Principiul ștergătoarelor cu unde este la mintea oricui. De ce nu l-a inventat nimeni înaintea dumneavoastră?

Tonul gazdei îi sugera foarte clar că ideea era: „M-aș fi gândit și eu la asta, dacă n-aș fi avut alte lucruri mai importante de făcut.”

Emerson a rezistat tentației de a-i replica: „Dacă ați fi avut ocazia, cu siguranță că i-ați fi pus și lui Einstein, sau Edison sau lui Newton aceeași întrebare.” În loc de aceasta, a răspuns destul de amabil:

— Trebuia să fie cineva primul. Cred că eu am fost norocosul.

— Cum v-a venit ideea? Ați sărit deodată din baie strigând „Evrika”?

Și deși atitudinea gazdei era cinică, întrebarea era absolut inofensivă. Emerson o mai auzise de sute de ori mai înainte. Așa că răspunse automat:

— Ideea mi-a venit – dar nu mi-am dat seama imediat – în timpul unui raid cu un vas de patrulare însărcinat cu paza de coastă din Key West, în '03...

Deși îi adusesese faimă și avere, chiar și acum Emerson prefera să nu amintească unele amănunte în legătură cu acea excursie.

Părase a fi o idee bună – o scurtă croazieră de plăcere prin Jocurile bătute de Hemingway, la inițiativa unui văr din paza de coastă. Ce uimit a fost Ernest la capătul acțiunii lor împotriva contrabandiștilor cu blocuri de cristal, cam cât o cutie de chibrituri, aduse din Hong Kong via Cuba...!

Acele MIT-uri – Microbiblioteci Interactive Terabitice – înlăturaseră atâția editori americani din afaceri încât Congresul fusese nevoit să scoată de la naftalină o legislație care data de pe vremea prohibiției.

Da, sunase foarte atrăgător – cât timp se aflase pe *terra firma*. Ceea ce uitase Emerson (sau neglijase vărul lui să-i spună) era preferința contrabandiștilor de a opera pe cea mai rea vreme, pe scurt, în timpul unui uragan.

— A fost o călătorie grea și aproape că singurul lucru pe care mi l-am mai amintit după aceea a fost mecanismul de pe punte, care i-a permis timonierului să distrugă ce avea în față, în ciuda torentelor de ploaie ce se năpusteau asupra noastră. Era pur și simplu, un disc de sticlă care se învârtea cu mare viteză. Stropii de apă nu puteau să rămână pe el nici măcar o fracțiune de secundă, așa că era mult mai bun decât ștergătorul de parbriz al unei mașini, dar ulterior am uitat cu totul de asta.

— Cât timp?

— Păi, mi-e și jenă să spun. Oh, cred că vreo doi ani. Apoi, într-o bună zi, pe când conduceam pe o furtună năpraznică, în New Jersey, și mi s-au blocat ștergătoarele de parbriz, am fost nevoit să aștept până când a încetat furtuna. Trebuie să fi durat vreo jumătate de oră; *până* la urmă, ideea mi s-a limpezit pe deplin în minte.

— Asta a fost tot?

— Plus fiecare cent pe oare am pus mâna și doi ani a câte șapte zile pe săptămână, câte cincisprezece ore pe zi, în garajul meu. (Ar fi trebuit să adauge „și căsnicia mea”, dar bănuia că gazda sa știa acest lucru: era vestit pentru cercetările minuțioase). Să faci să se învântească parbrizul – sau numai o parte din el – nu era practic în principiu. Poate că răspunsul ar fi fost *vibrațiile*; dar care anume? Am încercat mai întâi să activez tot parbrizul ca o membrană de difuzor. Aceasta înlătura ploaia, dar se ivea problema zgomotului. Așa că am mers pe ideea ultrasunetelor; o mulțime de kilowați iar toți câinii din vecinătate pur și simplu înnebuniseră. Ba mai mult. Puține parbrize rezistau mai mult de două ore, după care se prefăceau în sticlă pisată. Am încercat să folosesc infrasonetele. Cu ele mergea mai bine, dar după câteva minute de conducere te apucă o durere de cap atroce și chiar dacă nu le puteai auzi, le simțeai. M-a preocupat aceasta luni de zile, și aproape că renunșasem la idee, când mi-am dat seama unde era greșeala. Încercasem să fac să vibreze întreaga suprafață a geamului de siguranță multiplex – uneori cam zece kilograme din el. Însă ceea ce trebuia să fac eu să

vibreze era un strat exterior subțire; chiar dacă ar fi avut câțiva microni, ar fi putut îndepărta apa ploii. Așa că am citit tot ceea ce am găsit despre undele de suprafață, transductoare, producătoare de rezonanță...

— Aoleu! Nu am putea transpune asta mai pe înțelesul tuturor?

— La drept vorbind, nu. Tot ceea ce pot spune este că am descoperit un mod de a limita vibrațiile de joasă energie la un strat superficial foarte îngust, lăsând restul parbrizului neafectat. Detaliile pot fi găsite în patentul de bază.

— Vă mulțumim pentru expunerea făcută, domnule Emerson. Și acum, următorul invitat al emisiunii...

Poate pentru că interviul avea loc la Londra, unde lucrările transcendentalistului din New England nu-s citite zilnic, gazda lui Emerson a omis să se refere la vestitul său tiz. Niciun reporter american nu scăpa vreodată ocazia de a-l complimenta pe Roy (care nu avea nicio legătură, după câte știa el, cu acest lucru) pentru inventarea celebrei capcane de șoareci, care nu-i aparținea.

Industria de automobile se înghesuise să-i achiziționeze invenția: în câțiva ani milioanele de „limbi-de-metronom” clasice fuseseră înlocuite cu ștergătoarele de parbriz cu unde sonice. Și mai important decât aceasta era faptul că fuseseră prevenite mii de accidente prin ameliorarea vizibilității în timpul conducerii pe vreme rea.

Pe când testa ultimul model al invenției sale, Roy Emerson făcuse și cea de-a doua descoperire științifică... Și, din nou, fusese foarte bucuros că nimeni altcineva nu se gândise la ea înaintea lui.

Hidro-Mercedesul său '04 înainta lin și silențios pe Park Avenue conformându-se într-un totu celebrului slogan: „Poți să-i bei dejecțiile!” Jumătate de oraș părea a fi fost lovit de muson; erau condiții perfecte pentru testarea ștergătoarelor de unde, Mark V.

Emerson, pe locul de lângă șofer – nu conducea el, bineînțeles – își făcea liniștit observațiile pe măsură ce opera reglaje electronice.

Mașina părea să alunece printre pereții spălați de ploaie ai unui canion din sticlă. Emerson mai condusese de nenumărate ori înainte în condiții asemănătoare. Brusc, îl străfulgeră o idee, paralizându-l practic câteva minute.

După ce-și trase sufletul ordonă computerului de bord: „Dă-mi-l pe Joe Wickram.”

Avocatul său, care tocmai se prăjea la soare pe un iaht dincolo de Marea Barieră de Corali, a fost cam surprins de apelul telefonic.

— Asta o să te coste, Roy. Tocmai frecam țiparul.

Emerson nu avea chef de trivialități.

— la spune-mi Joe, patentul nostru poate cuprinde orice îmbunătățiri, nu numai parbrizele de mașini?

Joe se simți rănit în amorul propriu de intenția critică neexprimată.

— Sigur că da. De aceea am pus clauza cu circuitele simple ca să poată fi ajustat automat la orice formă și dimensiune. Te gândești la un nou tip de ochelari de soare?

— De ce nu? Dar eu am în vedere ceva mai de amploare. Știi că ștergătoarele nu înlătură doar apa, ci și orice murdărie de pe parbriz. Îți amintești când ai văzut pentru ultima dată o mașină cu parbrizul într-adevăr murdar?

— Nu, acum că mi-ai spus.

— Mulțumesc, asta e tot ce voiam să știu. Noroc la pescuit.

Roy Emerson se afundă în banchetă și făcu câteva calcule în minte. Se întreba dacă parbrizele tuturor mașinilor din New York ar putea egala suprafața de sticlă a clădirii – una singură! – pe lângă cea care trecea acum.

Era pe cale să desființeze o întreagă profesie; armate de spălători de geamuri vor trebui în curând să-și caute altceva de lucru.

Până acum, Roy Emerson fusese doar milionar, în curând va deveni cu adevărat bogat.

Și plictisit...

4. Sindromul secolului

Când ceasul bătu miezul nopții de vineri, 31 decembrie 1999, doar puțini oameni educați nu realizaseră încă faptul că secolul douăzeci și unu nu începe decât peste un an. De săptămâni întregi, toate mijloacele calendarului apusean, care începe cu anul 1, nu cu anul 0, secolul douăzeci mai avea încă douăsprezece luni.

Asta nu schimba nimic; efectul psihologic al celor trei zerouri fusese prea puternic și ambianța acestui *fin-de-siècle* prea copleșitoare. Weekendul *acesta* conta; 1 ianuarie 2001 era data cu adevărat importantă și acesta era un motiv care nu i-ar fi putut trece prin minte, pur și simplu, nimănui cu patruzeci de ani în urmă. Până în 1960, din ce în ce mai multe calcule ale lumii fuseseră preluate de computere și procesul se încheiase acum definitiv. Milioane de memorii optice și electronice înmagazinaseră trilioane de tranzacții – practic toate afacerile planetei.

Și, desigur, multe din aceste intrări purtau o dată. Când a început ultimul deceniu al secolului, ceva ca o undă de șoc a străbătut lumea financiară. Și deodată, dar tardiv, au realizat că celor mai multe dintre aceste date le lipsea componenta vitală.

Funcționarii *umani* de bancă, cei care țineau ceea ce încă se mai numea „contabilitatea”, arareori se oboseau să scrie „19” înaintea următoarelor două cifre.

Acestea erau luate drept bune, era o chestiune de bun simț. Iar bunul simț, din păcate, era vădit că le *lipsea* computerelor. Și, în primii zori ai lui '00, miriade de îndobitociți de electronică își ziceau „00 este mai mic decât 99. Așa că astăzi este mai devreme decât ieri – cu exact 99 de ani. Recalculați toate depășirile de cont, ipotecile, operațiile curente pe această bază...” Ar fi rezultat un haos internațional la o scară nemaipomenită până atunci, care ar fi eclipsat toate „realizările” stupidității artificiale – chiar și Lunea Neagră, din 5 iunie 1995, la Zurich: un cip defect calculase profitul băncii la 150 la sută, în loc de 15 la sută.

N-ar fi fost suficienți programatori în lume care să verifice miliardele de formulare financiare ce existau pentru a adăuga magicul prefix „19” peste tot unde ar fi fost necesar. Singura soluție ar fi fost un program special care să îndeplinească această sarcină, fiind injectat – ca un virus benefic – în toate programele grevate de datorii.

În anii de la sfârșitul secolului, mulți dintre programatorii de primă mână fuseseră antrenați în căutarea „Vaccinului '99”, care devenise un fel de Sfânt Graal. Prin 1997 apăruseră mai multe virusuri incomplete care au provocat eliminarea tuturor cumpărătorilor ce s-au grăbit să le încerce înainte de a li se fi făcut modificările adecvate. Avocații se descurcau destul de bine cu procesele și contraprocesele generate de toate astea.

Edith Craig făcea parte din micul panteon al vestitelor programatoare femei care începuse cu tragica fiică a lui Byron, Ada, Lady Lovelace, continuând cu contraamiralul Grace Hopper, și culminând cu dr. Susan Calvin. Cu ajutorul a numai 12 asistenți și un Super Cray, ea concepușe sfertul de milion de rânduri al programului DUBLUZERO care pregătea orice sistem financiar bine organizat pentru a face față secolului douăzeci și unu. Programul ar fi putut lucra chiar și cu un sistem prost organizat, inserând echivalentul computerului pentru PERICOL în punctele nevralgice care solicitau intervenția umană.

S-a întâmplat ca 1 ianuarie 2000 să cadă într-o sâmbătă; majoritatea oamenilor aveau la dispoziție un întreg weekend – ca să se trezească din mahmureală și să se pregătească pentru momentul adevărului de luni dimineată.

Săptămâna ce a urmat a cunoscut un număr record de falimente printre firmele ale căror conturi debitoare fuseseră transformate în resturi curente. Cei care fuseseră suficient de înțelepți, ca să investească în DUBLUZERO, au supraviețuit, și Edith Craig era bogată și vestită – și fericită.

Doar averea și faima aveau să mai rămână.

5. Imperiul sticlei

Roy Emerson nu se așteptase niciodată să fie bogat, așa că nu era pregătit sufletește pentru asemenea încercare. La început și-a imaginat în mod naiv că ar putea angaja experți, care să aibă grijă de averea sa rapid acumulată, lăsându-l pe el să-și petreacă timpul după pofta inimii. A descoperit însă curând că acest lucru nu era adevărat decât în parte: banii asigură libertatea, dar atrag și responsabilități. Existau nenumărate decizii pe care numai el singur le putea lua și un număr deprimant de ore trebuia pierdut cu avocații și contabilii.

La jumătatea drumului către primul său miliard, a devenit președintele consiliului de conducere. Compania nu avea decât cinci directori – mama sa, fratele lui mai mare, sora mai mică, Joe Wickram și el.

— Pentru ce nu și Diana? I-a întrebat el pe Joe.

Avocatul său îl privi peste ochelarii despre care era convins că-i dădeau un aer de distincție, în această epocă în care corectarea vederii n-ar fi presupus decât o operație de 10 minute.

— Părinții și rubedeniile sunt pentru totdeauna, a zis el. Soțiile vin și pleacă – doar știi asta. Nu, desigur, nu vreau să insinuez...

Joe avea dreptate; Diana într-adevăr a plecat, ca și Gladys înaintea ei. Fusese o despărțire foarte amicală, deși costisitoare, și când s-a semnat ultimul document, Emerson s-a retras în atelierul său timp de mai multe luni. Când a apărut (fără nicio invenție nouă, pentru că fusese prea absorbit de găsirea unui mod eficient de manevrare a noului său echipament), Joe îl aștepta cu o nouă surpriză.

— N-o să-ți răpească prea mult timp, zise el, și este o mare cinste. Parkinson e una dintre cele mai distinse firme din Anglia; a fost înființată acum două sute de ani și este pentru prima dată când apelează la un director din afara familiei lor – și străin pe deasupra.

— Aha! Presupun că au nevoie de un surplus de capital.

— Bineînțeles. Dar este și în interesul tău – și ei te respectă cu adevărat. Știu ce ai realizat în toată lumea cu afacerea sticlei.

— O să trebuiască să port joben și – cum le zic ei ăloră – ghetre?

— Doar dacă o să vrei să fii prezentat la Curte, ceea ce ar putea fi foarte ușor.

Spre marea lui mirare, Roy Emerson a găsit experiența nu numai plăcută, ci și stimulativă. Înainte de a face parte din consiliul de conducere de la Parkinson și a lua parte la întâlnirile bilunare de la Londra, credea că știe câte ceva despre sticlă. Dar a descoperit foarte repede căi se înșelase.

Chiar și sticla obișnuită pe care o considerase toată viața ca pe ceva de la sine înțeles – și care contribuise în cea mai mare măsură la acumularea averii sale – avea o istorie uimitoare. Emerson nu se întrebase niciodată cum era făcută, reținând doar că materialul topit era presat între cilindri uriași compresori.

Și, într-adevăr, așa fusese până la jumătatea secolului douăzeci. Foaia grosolană rezultată necesită ore întregi de polizare costisitoare. Atunci, un englez nebun și-a zis: pentru ce să nu las ca gravitația și tensiunea de suprafață să facă toată munca? Să pun sticla să plutească pe un șuvoi de metal topit: astfel ar putea fi realizată, automat, o suprafață perfect netedă...

După câțiva ani și câteva milioane de lire cheltuite, colegii săi au încetat deodată să mai râdă de el. Peste noapte „sticla plutitoare” a scos din uz toate celelalte metode de fabricație.

Emerson fusese foarte impresionat de acest episod din istoria tehnologiei, făcând paralele cu propria sa descoperire științifică. Și a fost destul de onest să admită că invenția celui alt presupusese mult mai mult curaj și angajare decât modesta sa inovație.

Era vorba de diferența dintre geniu și talent.

A fost fascinat și de arta veche a suflătorilor sticlari, care nici acum n-a fost înlocuită în întregime de tehnologie

și probabil că nici nu va fi vreodată. Făcuse chiar și o vizită la Veneția, acum ascunsă în spatele digurilor de construcție olandeză, holbându-se la minunile complicate din Muzeul Sticlei. Nu numai că era inimaginabil cum fuseseră realizate unele din ele – dar era incredibil că putuseră fi transportate intact din locul unde se fabricaseră. Se părea că din sticlă se poate crea orice. Mai erau descoperite încă, după 2000 de ani, noi posibilități de folosire a ei.

Întâlnirea cu Consiliul de conducere a fost una dintre cele mai plictisitoare din câte-și amintește Emerson, și pur și simplu visa cu ochii deschiși, admirând, din una dintre cele mai avantajoase poziții, Domul Catedralei Sfântul Paul din vecinătate, care supraviețuise cupidității comerciale și vandalismului arhitectural. Încă două puncte pe agendă și puteau merge cu toții la excelenta cină care-i aștepta la Penthouse.

Cuvintele „presiune de patru sute de atmosfere” l-au făcut să se trezească. Sir Roger Parkinson citise dintr-o scrisoare pe care o ținea ca pe o insectă nemaivăzută. Emerson scotoci iute în dosarul subțire din fața sa și găsi copia ei.

Era un imprimat standard, dar antetul nu-i spunea nimic; remarcă apreciativ că adresa era în Lincoln's Inn Fields. La capătul paginii, ca o modestă destăinuire, erau cuvintele „Est. 1803”, scrise cu litere abia vizibile cu ochiul liber.

— Nu dau numele clientului, zise tânărul (de vreo treizeci și cinci de ani) George Parkinson. Interesant.

— Oricine ar fi, mormăi William Parkinson-Smith – oaia neagră a familiei, admirat în taină, subiectul cei mai îndrăgiti de colportorii de bârfe de alcov —, nu pare să știe ce vrea. Pentru ce ar cere un asemenea șir de dimensiuni? De la un milimetru, cerule mare! până la o rază de peste o jumătate de metru.

— Dimensiunea mai mare, spuse Rupert Parkinson, vestitul proprietar de iahturi de curse, îmi amintește de bărcile de pescuit japoneze care băntuie tot Pacificul, constituind splendide ornamente.

— Nu-mi pot închipui decât o singură posibilitate în care sunt folosite cele mai mici dimensiuni, zise George cu subînțelese. Fuziunea nucleară.

— E absurd, unchiule, trânti Gloria Windsor-Parkinson (deținătoarea medaliei de argint pentru 100 metri la Olimpiada din 2004). Bombardamentul laser a fost abandonat de ani de zile – și microsferele folosite erau foarte mici. Chiar și una de un milimetru era prea mare – numai dacă nu-ți propuneai să faci o bombă H cu care să dărâmi case.

— În afară de asta, uită-te și la cantitatea cerată, zise Arnold Parkinson (autoritatea mondială în arta preraphaelită). Ar fi suficientă să umpli Albert Hall-ul cu ea.

— Nu e ăsta titlul unui cântec al Beatles-ilor? întrebă William.

A urmat o tăcere profundă, apoi o scurtă acționare pe claviatură. Ca de obicei, Gloria a fost gata prima.

— Pe aproape, unchiule Bill. Este de pe *Sergeant Pepper „A Day in the Life”*. Nu știam că-ți place muzica clasică.

Sir Roger lăsă să continue neîntrerupt procesul de *liberă-asociere* al ședinței. I-ar fi putut întrerupe fluxul printr-o simplă ridicare din sprânceană, dar era mult mai înțelept să n-o facă – deocamdată. Știa cât de des duceau aceste ședințe de *brainstorming* la concluzii vitale, chiar decizii, pe care doar logica nu le-ar fi descoperit niciodată. Și chiar dacă soluțiile cădeau după un debut furtunos, îi ajutau totuși pe membrii marii sale familii să se cunoască mai bine între ei.

Dar Roy Emerson, yankeul, a fost acela care i-a surprins pe Parkinsoni cu ipoteza lui inspirată. În ultimile câteva minute, i se profilase o idee în străfundurile minții. Referirea lui Rupert la bărcile de pescuit japoneze i-a provocat prima asociere îndepărtată, dar nu ar fi ajuns la nimic fără o extraordinară coincidență de care niciun scriitor care se respectă n-ar fi admis-o chiar într-o lucrare de ficțiune.

Emerson era așezat aproape în fața portretului lui Basil Parkinson, 1874—1912. Toți știau unde a murit, dar

Împrejurările exacte țineau de domeniul legendei – sau cel puțin al calomniei.

Erau unii care pretindeau că ar fi încercat să se deghizeze în femeie ca să poată părăsi vasul cu una din ultimele bărci. Alții ziceau că l-ar fi văzut purtând o discuție animată cu proiectantul șef Andrews, ignorând complet apa înghețată care i se ridicase până la glezne. Această versiune a fost considerată, cel puțin de către familie, a fi cea mai plauzibilă. Cei doi străluciți ingineri probabil că au discutat până la ultima clipă a vieții lor. Emerson își dresе glasul, nervos. Era posibil să se facă de râs...

— Sir Roger, zise el. Am o idee trăsniță. Ați văzut toți publicitatea și speculațiile care s-au făcut în legătură cu întâmplările de acum un secol, acum când mai sunt doar, cinci ani până în 2012. Câteva milioane de sferule din sticlă elastică ar fi tocmai potrivite pentru afacerea despre care discutăm... Cred că misteriosul nostru mușteriu vizează Titanicul.

6. „A night to remember”

Deși cea mai mare parte din omenire îi cunoștea creația, Donald Craig nu avea să ajungă niciodată la fel de vestit ca soția lui. Îndemânarea sa în programare îl făcuse la fel de bogat ca ea și întâlnirea lor era inevitabilă, pentru că amândoi foloseau supercomputerele în rezolvarea unei probleme unice în ultimul deceniu al secolului douăzeci.

La jumătatea anilor '90, studiourile de film și TV realizaseră că se aflau în fața unei crize pe care nu o anticipase nimeni, deși era evidentă de câțiva ani. Multe dintre filmele clasice, principala comoară a marii industrii de divertisment, nu mai făceau două parale, pentru că din ce în ce mai puțini oameni nu suportau să le mai vizioneze. Milioane de telespectatori închideau cu dezgust aparatul la un western, un thriller cu James Bond, o dramă judiciară, pentru un motiv de neconceput cu numai o generație înainte. *În ele apăreau oameni fumând.*

Epidemia de SIDA din anii '90 era responsabilă, în parte, de această revoluție ce se petrecuse în comportamentul oamenilor. Cel de-al doilea flagel al secolului era înspăimântător, dar era cauza morții doar a câtorva procente din numărul celor decedați la fel de îngrozitor datorită nenumăratelor boli declanșate de tutun. Tatăl lui Donald fusese unul dintre aceștia, și exista un soi de justiție poetică în faptul că fiul său a făcut avere „aseptizând” filmele clasice, făcându-le să poată fi prezentate noului public.

Deși unii erau atât de învăluți în fum încât nu mai exista nicio speranță de îndreptare, într-un surprinzător număr de cazuri, iscusite prelucrări pe computer puteau să înlăture cilindrii ofensatori din gura actorilor și să elimine scrumierele de pe mese. Procedeele tehnice care contopeau aparent lumea reală cu acea imagine în asemenea filme-pietre-de-hotar, ca *Who Framed Roger Rabbit?* mai aveau nenumărate alte aplicații, nu toate legale. Spre deosebire de acești șantajști-video, Donald Craig putea susține că el îndeplinea o funcție socială utilă.

O întâlnise pe Edith în timpul unei proiecții a aseptizatului său *Casablanca* și ea îi indicase de la prima vizionare cum putea fi ameliorată pelicula. Deși adversarii glumeau pe seama lui spunând că s-a căsătorit cu Edith pentru algoritmi ei, mariajul a fost un succes atât pe plan personal, cât și profesional, cel puțin în primii ani...

— O să fie foarte simplu, spuse Edith Craig în timp ce pe monitor se derula ultimul generic. În tot filmul sunt doar patru scene care prezintă probleme. Și e o adevărată plăcere să lucrezi în vechiul și bunul alb-negru.

Donald păstra încă o tăcere rezervată. Filmul îl mișcase mai mult decât lăsa el să se vadă, iar obrajii îi mai erau încă umezi de lacrimi. Ce m-a impresionat atât de mult? se întreba el. Faptul că era o întâmplare *adevărată* și că numele sutelor de oameni pe care îi văzuse murind, chiar dacă era o reconstituire în studio, mai stăruiau încă în minte? Nu, era mai mult decât atât, pentru că el nu făcea parte dintre cei ușor impresionabili.

Edith nu observase nimic. Ea ceruse reluarea primei secvențe pe ecranul monitorului și privea îngândurată la imaginea încremenită.

— Porniți cu Fotograma 3751, zise ea. Începem – bărbatul își aprinde țigara – la fel și cel de pe ecranul din dreapta – sfârșitul ia Fotograma 4432 – întreaga secvență are 45 de secunde – ce poziție are clientul nostru în legătură cu fumatul?

— Merge pentru respectarea autenticității istorice; îți amintești de retrospectiva Churchill? N-avem cum să pretindem că nici el nu fuma!

Edith dădu drumul aceluia râs scurt ca un lătrat, pe care Donald îl găsea acum din ce în ce mai plictisitor.

— Nu mi l-aș putea imagina niciodată pe Winston fără țigara lui caracteristică – și aș putea spune chiar că aceasta îl făcea să prospere. De altfel a și trăit 90 de ani.

— Mda, ăsta a avut noroc. Dar ia uită-te tu la bietul Freud; ani de zile de agonie înainte de a-i cere doctorului să-i curme suferințele. Înaintea morții plaga duhnea atât de tare că nici măcar câinele lui nu mai putea sta lângă el.

— Deci tu nu ești de acord că un grup de milionari din 1912 ar fi reprezentat „autoritatea istorică”?

— Nu, doar dacă scoaterea scenei nu ar afecta acțiunea filmului, și nu e cazul. Așa că votez pentru tăierea ei.

— Foarte bine – algoritmul 6 o poate face cu câteva subrutine.

Degetele Editheii dansară scurt pe claviatură introducând instrucțiunile. Se obișnuise să accepte deciziile lui Donald. Era încă prea implicată emoțional, deși se scurseseră aproape douăzeci de ani de când își văzuse tatăl chinându-se să-și tragă ultima suflare.

— Fotograma 6093, zise Edith. Decupat cartograma cu victimele bogate. Câțiva din stânga au trabucuri, dar nu cred că o să-și dea seama prea mulți.

— De acord, răspunse Donald, oarecum șovăitor. Dacă am putea tunde și norul ăsta de fum din dreapta. Încearcă o trecere prin algoritmul valoare.

Ciudat, gândea el, cum se înlănțuie lucrurile unul cu altul, și cu altul, pentru a ajunge în cele din urmă la ținta care nu părea a avea în cele din urmă nicio legătură cu punctul de plecare. În aparență, problema nu prea ușor de rezolvat, de a elimina fumul și de a restaura pixelii ascunși în imaginile parțial șterse, a condus-o pe Edith la Teoria Haosului, a funcțiilor discontinue și a metageometriilor transeuclidiene.

De aici, ea s-a orientat rapid spre fractali, care dominaseră matematicile ultimului deceniu al secolului douăzeci. Donald începuse să se însăimânte de timpul pe care și-l petrecea Edith acum explorând priveliștile stranii și minunat-imaginare, lipsite de orice valoare practică, după părerea lui, pentru altcineva.

— Bun, continuă Edith, să vedem cum acționează subrutina 55. Acum Fotograma 9873 – exact după ce s-a lovit de aisberg, când încă nu observaseră că nava era condamnată. Omul ăsta se joacă cu bucățile de gheață de pe punte – dar fii atent la cei din stânga lui.

— Nu-ți face griji cu fotograma asta. Următoarea.

— 21397. Din secvența asta nu putem salva nimic! Nu-i vorba numai de țigări, dar servitorii ăștia care pufăie nu pot avea mai mult de 16 sau 17 ani. Noroc că nu-i o scenă importantă.

— S-a aranjat, o tăiem pur și simplu. Altceva?

— Nimic – cu excepția coloanei sonore la 52763 – din barca de salvare. O femeie nervoasă care exclamă: „Bărbatul acela fumează! Cred că e nepotrivit într-un asemenea moment!” Dar persoana în cauză e în afara cadrului.

Donald râse.

— Se potrivește, mai ales în condițiile astea. Las-o.

— De acord. Dar îți dai seama ce înseamnă asta? Totul va dura cel mult două zile, deja am făcut transferul analog digital.

— Da, dar nu trebuie să dăm impresia că este prea ușor! Când voia clientul să fie gata?

— Imediat, în mai puțin de-o săptămână. La urma urmelor suntem încă în 2007. Mai sunt cinci ani până la centenar.

— Asta mă nedumerește și pe mine, zise Donald pe gânduri. Pentru ce atâta grabă?

— Tu nu urmărești emisiunile de actualități, Donald? N-o spune încă nimeni deschis, dar oamenii și-au făcut planuri mari și-n-cearcă să strângă bani. Însă vor trebui să adune mulți înainte de a putea să scoată la suprafață *Titanicul*.

— N-am luat niciodată în serios aceste informații. Nava-i distrusă rău, e ruptă-n două.

— Ei spun că se poate recupera cu ușurință. Și poți rezolva orice problemă inginerească, dacă dispui de suficiente fonduri.

Donald tăcea. Abia auzise vorbele Edithei, fiindcă încerca rememorarea uneia dintre scenele abia văzute. Și parcă o revedea pe ecran, înțelegând acum de ce îi dăduseră lacrimile în întuneric.

— La revedere, copil drag, spuse tânărul aristocrat englez, în timp ce băiatul somnoros care nu avea să-și mai revadă niciodată părintele era transferat în barca de salvare.

Înainte de a se pierde în apele înghețate ale Atlanticului, omul acesta își cunoscuse și iubise fiul, iar Donald Craig, îl invidia pentru aceasta. Chiar și înainte de a trăi despărțiți, Edith fusese tot neîmblânzită. Ea îi făcuse o fată; dar Ada Craig nu va avea niciodată un frate.

7. Al treilea lider

Din LONDON TIMES (Hardcopy /și NewesSat)
O noapte care ar trebui uitată?

Unele lucruri realizate de mâna omului te fac să-ți pierzi mințile, nu alta. Poate că cele mai vestite exemple ar fi Stonehenge, Piramidele și hidoasele statui din Insula

Paștelui. În jurul lor au înflorit teorii excentrice și chiar culte cvasireligioase.

Dar iată că s-a ivit un subiect nou printre aceste curioase obsesii legate de unele vestigii ale trecutului. Peste cinci ani se va împlini un secol de la cel mai vestit dezastru marin din istorie, scufundarea luxosului pachebot *Titanic* în prima sa cursă din 1912. Tragedia a inspirat zeci de cărți și cel puțin Cina filme – ca și poemul lui Thomas Hardy. „*The Convergence of the Twain*.”

Timp de șaptezeci și trei de ani uriașa navă a zăcut pe fundul Atlanticului, un monument pentru cele 1500 de suflete pierdute pentru totdeauna împreună cu vasul. Iată însă că în 1985, mulțumită progreselor făcute în tehnologia submarină, epava a fost descoperită și câteva dintre jalnicele sale relicve au fost scoase la lumina zilei. Încă de pe atunci mulți au considerat aceasta ca un fel de profanare.

Acum, potrivit zvonurilor, au fost concepute mai multe planuri ambițioase; diferite consorții, neidentificate încă, au fost înființate pentru a ridica nava, în ciuda stării de avariere gravă în care se afla.

La drept vorbind, un astfel de proiect pare absurd și credem că niciunul dintre cititorii noștri nu va fi ispitit să facă investiții într-o asemenea operație. Chiar dacă ar fi depășit toate problemele ingineresti, cam ce ar putea face salvatorii cu patruzeci sau cincizeci de mii de tone de fier vechi? Arheologii marini cunosc faptul că obiectele de metal – cu excepția aurului, bineînțeles, se dezintegrează rapid când intră în contact cu aerul după ce au zăcut o perioadă lungă de timp sub apă.

Protejarea *Titanicului* s-ar putea dovedi chiar mult mai costisitoare decât salvarea lui. El nu poate fi considerat – ca *Vasa* sau *Mary Rose* – o „capsulă a timpului” care să permită înregistrarea unei epoci apuse. Secolul douăzeci este bine, uneori poate cam prea bine documentat. Nu avem nimic nou de aflat de la resturile scufundate la patru kilometri în adâncurile Grand Banks-ului din Newfoundland.

Nu e nevoie să-l vizitezi ca să-ți amintești importanța lecției oferită de *Titanic*: pericolul prea marii încercări în minunile tehnologiei. Cernobîl, *Challenger*, *Lagrange 3* și Experimental Fusor One ne-au arătat unde poate duce aceasta.

Desigur că nu trebuie să uităm *Titanicul*. Dar să-l lăsăm să se odihnească în pace.

8. Afacerea

Ca de obicei, Roy Emerson se plictisea, deși nu era dispus să admită nici măcar în sinea lui una ca asta. Câteodată hoinărea prin atelierul lui foarte bine echipat cu mașini-unelte scânteietoare și aparatură electronică, neputându-se decide cu care dintre năzbâtiile astea costisitoare să se joace în continuare. Uneori pornea la executarea unui proiect sugerat de vreuna dintre nenumăratele rețele „Magazin” și apela la câte un grup de persoane cu hobby-uri asemănătoare răspândite în toată lumea. Rareori le cunoștea numele, adesea nu le știa decât glumețele apelative, și avea grijă să nu și-l dea nici pe al lui. De când fusese înregistrat ca făcând parte dintre primele câteva sute de bogătași din Statele Unite, învățase care era valoarea anonimatului. Câteva săptămâni mai târziu, totuși oricărui proiect i se uza noutatea, și el întrerupea legătura cu nevăzuții parteneri de joc, schimbându-și codul de identificare în așa fel încât să nu mai poată fi găsit. Câteva zile în șir băuse zdravăn și își pierduse timpul explorându-și notițele personale al căror conținut i-ar fi făcut să se ia cu mâinile de cap până și pe primii pionieri ai comunicațiilor electronice.

Din când în când, după demisia răbdătorului Joe Wickram, răspundea el însuși unor anunțuri de „Servicii Personale”, care-l intrigau. Rezultatele, rareori satisfăcătoare, nu contribuiau cu nimic la ameliorarea amorului său propriu. Vestea că Diana se recăsătorise nu l-a surprins cine știe ce, dar câteva zile i-a produs o stare

depresivă, deși încercase să o umilească printr-un dar de nuntă vulgar de scump.

Faptul că se juca și nu lucra îl transformase pe Emerson într-un Roy foarte posomorit. Apoi, peste, noapte, apelul telefonic al lui Rupert Parkinson, aflat în croazieră cu trimaranul în Pacificul de Sud, i-a schimbat brusc starea de spirit.

— Care-i codul telefonului tău? Începu Rupert brusc.

— De ce? De obicei eu nu-mi prea bat capul cu asta. Dar dacă e nevoie pot cupla NSA2. Singura problemă ce produce distorsiuni pe circuite de lungă distanță. Așa că nu vorbi prea repede și nu exagera cu accentul ăla de Oxford.

— Cambridge, te rog, și Harvard. Asta e.

Urmă o pauză de cinci secunde, plină de păcănituri și țuitturi. Apoi vocea lui Rupert Parkinson, ușor distorsionată, dar totuși identificabilă, reveni pe fir.

— Acum mă auzi? Bine. Ți aduci aminte de ultima întâlnire a Consiliului de conducere și de comunicarea despre microseferele de sticlă?

— Desigur, răspunse Emerson, puțin enervat; se întreba dacă nu cumva se făcuse iarăși de râs. Trebuia să verifice. A fost corectă presupunerea mea?

— Nu mă mai bate la cap, omule, așteaptă să-ți explic. Avocații noștri au luat masa de câteva ori cu avocații lor. Nu ne-au spus cine este clientul, dar noi l-am descoperit destul de ușor. O rețea de televiziune britanică, nu are importanță care, crede că ar putea face un serial splendid – la timp, culminând cu ridicarea efectivă a epavei. Dar ele și-au pierdut interesul când au aflat cât ar costa și afacerea a căzut.

— Păcat. Cât ar putea să coste?

— Ca să fabrici suficiente sfere pentru a ridica cincizeci de kilotone ar fi necesari cel puțin douăzeci de milioane de dolari. Și asta doar la început. Trebuie să le duci acolo jos, bine distribuite. Nu poți împrăștia pur și simplu sferele în carcasa epavei; chiar dacă s-ar menține un timp, foarte repede ar distruge vasul. Și asta neluând în considerare

decât partea anterioară a navei, desigur, pupa strivită reprezintă altă problemă.

— Deci trebuia să o lași nemișcată în adânc – pentru că este pe jumătate îngropată în mâl. Asta presupune multă muncă cu submersibilele, și nu sunt prea multe care să poată opera la adâncimea aia. Nu cred că poți face treaba asta cu mai puțin de o sută de milioane. Ba mai mult.

— Așadar, afacerea a căzut. Atunci pentru ce mi-ai mai telefonat?

— Ți-a trebuit cam, mult ca să mă-ntrebi. Mi-am asumat un oarecare risc; și noi, Parkinsonii, suntem interesați. Străbunicul zace acolo, sau cel puțin bagajele, în cabina trei de la tribord.

— O avere de sute de super-„bătrâne”.

— Tot ce e posibil, dar asta nu are importanță; unele lucruri nu pot fi prețuite. Ai auzit vreodată de Andrea Bellini?

— Cred că a fost un jucător de baseball.

— A fost cel mai mare meșter sticlar din câți a cunoscut vreodată Veneția. Nu se știe nici în ziua de azi cum au fost realizate unele opere ale sale. În 1870, noi am cumpărat ceea ce era mai bun din colecția Muzeului Sticlei; aceasta valora în felul ei cât Elgin Marbles. Multă vreme, Institutul Smithsonian ne-a rugat să i-o împrumutăm, dar noi am refuzat: era prea riscant să trimitem o încărcătură atât de prețioasă peste Atlantic. Până când, bineînțeles, a fost construită o navă care să nu fie în primejdie să se scufunde. Atunci n-am mai avut nicio scuză.

— Fascinant... Pentru că tot l-ai menționat mai devreme, mi-amintesc că am văzut câteva lucrări ale lui Bellini ultima dată când am fost la Veneția. Dar nu s-or fi spart toate în timpul naufragiului?

— Mai mult ca sigur că nu: erau împachetate cu dibăcie, îți dai seama. Numeroase obiecte din faianță au supraviețuit, deși nu au fost deloc protejate. Amintește-ți că a fost scos la licitație acum câțiva ani la Sotheby serviciul de masă White Star.

— Exact, îmi amintesc. Dar pare cam exagerat să ridici conținutul unei întregi nave doar pentru câteva lăzi.

— Așa e. Dar există un motiv major pentru care noi, Parkinsonii, suntem direct interesați.

— Și celorlalți?

— Ești destul de vechi afacerist ca să-ți dai seama că puțină publicitate nu strică. Toată lumea va afla ale cui produse au contribuit la scoaterea navei.

Nu-i suficient, își zise Emerson în sinea sa. Parkinsonii știa cum să procedeze și fără îndoială le va fi favorabilă. Pentru multă lume, epava era sacră, iar cei ce se atingeau de ea erau considerați profanatori de morminte.

Știa că oamenii își ascund adesea adevăratele motive. De când erau în comitet, începuse să-l cunoască și să-l îndrăgească pe Rupert, dar cu greu l-ar fi putut considera prieten intim; nu era ușor pentru un străin să se apropie de un Parkinson.

Rupert avea propriul său mod de a se răfui cu marea. Acum cinci ani marea îi răpise frumosul iaht de douăzeci și cinci de metri *Aurora*. Vasul, dezarborat de o furtună cumplită în largul Siciliei, a fost prefăcut în țandări lovindu-se de stâncile care făcuseră atât de multe victime de-a lungul secolelor. Printr-o fericită întâmplare Rupert nu se afla la bord; era o cursă de rutină – de la Cowes la Bristol – pentru rearmare. A murit tot echipajul, inclusiv comandantul. Rupert Parkinson nu își revenise practic niciodată; pierduse dintr-o dată și vasul și, după cum se știe, și iubita. Imaginea playboy-ului, pe care o arbora acum pentru a se autoapăra, nu era decât o mască.

— Totul este foarte interesant, Rupert. Dar ce ai de gând? Bănuiesc că nu ai în vedere să mă iei ca partener!

— Da și nu. Deocamdată, este, cum se cheamă? – *un experiment mintal*. Aș vrea să comand un studiu de fezabilitate și sunt gata să-l finanțez personal. Apoi, dacă proiectul va avea vreun sens, îl voi supune comitetului de conducere.

— Dar *o sută de milioane!* N-ai nicio șansă de a convinge compania să riște atât de mult. Acționarii ne-ar

băga la zdup cât ai clipi într-o temniță sau într-un ospiciu, nu știu precis în care dintre ele.

— Ar putea costa și mai mult – dar nu mă aștept ca firma Parkinson să aducă tot capitalul. Poate douăzeci sau treizeci de milioane. Am câțiva prieteni care s-ar putea asocia și ei.

— Dar tot n-ar fi de ajuns.

— Exact.

Urmă o lungă tăcere, spartă doar de slabele semnale dialogând în contradictoriu ale sistemului de decodare care încerca în zadar să clarifice ceva.

— Foarte bine, zise Emerson în cele din urmă. Merg jumi-juma cu tine măcar în privința raportului de fezabilitate. Ce expert ai? Îl cunosc?

— Cred că da. Jason Bradley.

— O, omul cu caracatița gigantică!

— Nu numai. Dar uită-te de ce reputație se bucură!

— Și de ce onorarii! L-ai întrebat? Este interesat?

— Foarte interesat – de altfel, ca orice altă firmă de inginerie oceanică. Sunt sigur că unii dintre ei ar fi dispuși să contribuie chiar și cu bani sau cel puțin să lucreze fără niciun profit, doar pentru ce se dă pe statul de plată.

— Perfect – dă-i zor! Dar cinstit vorbind, cred că e o afacere proastă. Cred că totul se va rezuma la foarte scump plătitul raport al domnului Bradley. Oricum, nu înțeleg ce vrei să faci cu cincizeci de mii de tone, sau câte or fi ele, de fier vechi.

— Las' pe mine, mai am câteva idei, dar deocamdată nu vreau să vorbesc despre ele. Dacă unele dintre ele merg, proiectul va merita banii cheltuiți. Poate îți va aduce chiar și un oarecare profit.

Emerson se întreba dacă „îți” îi scăpase. Rupert era un fin psiholog și știa exact ce avea de făcut. El știa, cu siguranță, că interlocutorul său putea cu ușurință să-și asume întreaga operație dacă ar fi dorit.

— Încă o chestie, continuă Parkinson. Înainte de a ajunge la o înțelegere; ceea ce nu se va întâmpla după ce voi primi raportul lui Bradley, nu trebuie să răsufle nimic.

Mai ales Sir Roger nu trebuie să afle, altfel își va închipui că am înnebunit.

— Vrei să zici, îi replică Emerson, că ar exista vreun risc?

9. Profeții

Către: Redactorul șef al cotidianului *The Times*

De la: Lord Aldiss of Brightfount, OM Președintele Emerit al Science Fiction World Association

Domnule dragă,

Cel de-al treilea articol de fond al dvs. (15 apr. '07) privind planurile de a scoate la suprafață Titanicul demonstrează ce impact a avut acest dezastru, fără discuție cel mai cumplit din istoria maritimă, asupra imaginației omenești.

Un aspect extraordinar al tragediei constă în faptul că a fost descrisă cu o stranie precizie, cu *paisprezece ani mai înainte*. Conform clasicei relatări a dezastrului, „A Night to Remember” de Walter Lord, în 1898 „un scriitor inventiv numit Morgan Robertson a plăsmuit o nuvelă despre un pachetot mult mai mare decât orice fusese construit până atunci care naviga pe Atlantic. Robertson a îmbarcat pe el o mulțime de oameni bogați și vanitoși și apoi l-a făcut să se strivească într-o noapte rece de aprilie, de un aisberg”.

Pachetotul imaginat avea aproape aceleași dimensiuni, viteză și deplasament cu ale *Titanicului*. El transporta, ca și acesta, 3000 de persoane și bărci de salvare numai pentru o parte din ei...

Coincidență, desigur. Dar există un mic amănunt care face să-mi înghețe sângele în vine. Robertson și-a numit vasul său *Titan*.

Aș vrea să mai atrag atenția asupra faptului că doi membri ai breslei pe care am onoarea să o reprezint, ca scriitor de science-fiction, au călătorit cu Titanicul. Unul

dintre ei, Jacques Futrelle, este acum aproape dat uitării, și până și naționalitatea sa este nesigură. Dar se bucurase de destul succes la vârsta de treizeci și șapte de ani cu *The Diamond Master* și *The Thinking Machine* ca să poată călători, împreună cu soția sa, cu clasa întâi (care, ca 97 la sută dintre doamnele de la prima clasă, și numai 55 la sută din cele de la clasa a treia, a supraviețuit dezastrului). Mai vestit decât acesta a fost însă autorul unei singure cărți, *A Journey in Other Worlds: A Romance of the Future* publicată în 1894. Un fel de ocol mistic în jurul Sistemului Solar din anul 2000, care descria antigravitația și alte minuni. Arkham House reeditează cartea cu ocazia centenarului ei.

Am prezentat autorul ca „vestit”, dar asta e o declarație incompletă. Numele lui a apărut în *New York American* din 16 aprilie 1912 în fruntea unei lungi liste „între 1500 și 1800 de morți”.

Era multimilionarul John Jacob Astor, uneori etichetat drept „cel mai bogat om din lume”. Mai mult ca sigur că a fost cel mai bogat scriitor de science-fiction care a trăit vreodată, chiar dacă asta o să-i rănească pe admiratorii defunctului L. Ron Hubbard, dacă o mai fi existând vreunul.

Am onoarea de a fi d-le,
Sincerul dumneavoastră
Aldiss of Brightfount, OM
Președintele Emerit al SFWA

10. „Insula Mortului”

Orice meserie își are stelele sale de prestigiu, a căror faimă rareori depășește granițele profesiei lor.

Puțini știu care este cel mai bun contabil din lume, ori cel mai bun dentist, inginer de instalații sanitare, agent de asigurări, antreprenor de pompe funebre... ca să nu amintesc decât câteva dintre ocupațiile care nu sunt fascinante, dar sunt strict necesare.

Există însă câteva îndeletniciri atât de bine văzute încât cei ce le practică devin nume de prestigiu. Primele fără îndoială, sunt teatrul și filmul, în care oricine devine o vedetă ajunge să fie recunoscut de la prima vedere de o mare parte a omenirii. Urmează sporturile și politica și de asemenea crima, cum ar putea argumenta un cinic.

Jason Bradley nu se încadra în niciuna dintre aceste categorii și nu se așteptase niciodată să devină celebru. Episodul cu *Glomer Explorer* se petrecuse cu mai bine de treizeci de ani în urmă și, chiar dacă n-ar fi fost învăluit în secret, rolul său fusese mult prea obscur pentru a fi luat în seamă. Deși fusese abordat în mai multe rânduri de scriitori care sperau să surprindă un nou aspect al Operației JENNIFER, eforturile lor au fost zadarnice.

Se părea că, la acea dată, CIA considera că o singură carte pe această temă era suficientă și începuse să-i descurajeze pe ceilalți scriitori. Mulți ani după 1974, Bradley a fost vizitat de gentlemeni anonimi, dar politicoși, care i-au amintit de documentele pe care le semnase la eliberare. Veneau întotdeauna câte doi și uneori îi ofereau diferite servicii de o natură destul de obscură. Deși îl asigurau că vor fi „interesante și bine plătite”, el câștiga foarte mulți bani pe atunci cu instalațiile petroliere din Marea Nordului, așa că nu a fost tentat. Se scurseseră mai bine de 10 ani de la ultima vizită, dar nu avea nicio îndoială că acea Companie îl mai avea încă stocat în vasta sa bancă de date de la Langley, sau pe unde s-o mai fi aflând ea acum.

Misiunea care l-a făcut celebru a primit-o pe când se găsea în biroul său de la etajul patruzeci și șase din Turnul Teague, acum un pitic pe lângă ultimii zgârie-nori din Houston. S-a întâmplat pe 2 aprilie și la început Bradley a crezut că neprevăzutul lui client Jeff Rawlinigs i-a dat cu o zi mai târziu. În ciuda împovărătoarei sale responsabilități de director de exploatare a Platformei Hibernia, Jeff era recunoscut pentru simțul umorului; numai că trecuse ceva timp înainte ca Jason să ia problema în serios.

— Vrei să cred, zise el, că instalația ta de un milion de tone a fost scoasă din funcțiune de o *caracatiță*?

— Nu în totalitate, doar Manifold 1, cel mai bun producător al nostru. Patruzeci de mii de barili pe zi. Cinci conducte de refulare, în plină activitate, racordate la el. Până ieri.

Hibernia, gândi imediat Janson, seamănă cu o caracatiță. Tentaculele, sau conductele, se întindeau pe fundul mării de la corpul central către cele douăsprezece puțuri care fuseseră sfredelite la trei mii de metri adâncime în nisipul bogat în petrol. Înainte de a ajunge pe platforma principală, conductele de refulare ale mai multor puțuri erau legate la un colector aflat de asemenea pe fundul mării, la vreo sută de metri adâncime.

Fiecare colector era un complex industrial automat de mărimea unei clădiri uriașe, conținând tot echipamentul specializat necesar pentru mânuirea la înaltă presiune de gaze, petrolul și apa epurând din rezervoarele din adâncuri. Acum zeci de milioane de ani, Natura crease și depozitase comoara asta ascunsă; n-a fost ușor de smuls.

— Spune-mi exact cum s-a întâmplat.

— Cu circuitul de protecție?

— Da.

— Acum trei zile am început să primim datele. Fluxul era perfect normal, așa că n-am fost prea îngrijorați. Apoi, deodată, ne-au fost tăiate datele, am pierdut orice posibilitate de informare pe monitor. Era evident că principalul trunchi de fibre optice fusese rupt, și totul a fost întrerupt automat.

— Nu au fost probleme de supratensiune?

— Nu; de data asta, blocul limitator a funcționat perfect.

— Și apoi?

— SOP - am trimis jos o cameră de luat vederi - Eyeball Mark 5. Ghici ce s-a întâmplat?

— Au murit bateriile.

— Nu. Cablul de legătură s-a agățat de ceva înainte de a ajunge la noi să vedem despre ce e vorba.

— Și aparatul?

— Păi bucătăria nu este total mecanizată, iar Dubois poate folosi oricând muncitori necalificați.

— Deci ai pierdut camera de luat vederi. Și ce s-a mai întâmplat?

— N-am pierdut-o, știam *exact* unde se află, dar nu arăta decât niște pești. Așa că am trimis un scafandru să descurce lucrurile. Și să vadă despre ce e vorba.

— De ce nu un ROV?

Existau întotdeauna mai mulți roboți subacvatici - Remotely Operated Vehicles, în orice câmp petrolier din larg. Vremurile în care scafandrii umani făceau totul apuseseră de mult.

La capătul celălalt al firului domnea o tăcere jenantă.

— Mă temeam că o să pui întrebarea asta. Am avut câteva accidente; doi ROV-i sunt în curs de recondiționare, iar restul sunt folosiți într-o acțiune de urgență de pe Platforma Avalon.

— Nu a fost ziua ta norocoasă, nu-i așa? De aceea ai chemat Cooperăția Bradley pentru care „Nimic nu-i prea adânc”! Continuă, deci.

— Scutește-mă cu sloganurile astea răsuflăte. Fiindcă adâncimea nu-i decât de nouăzeci de metri, am trimis un scafandru, într-un echipament standard heliox. Ai auzit vreodată pe cineva *țipând în heliu*? Nu-i un zgomot prea plăcut...

Când l-am readus la suprafață și a putut vorbi din nou, a spus că întreaga instalație a fost acoperită de caracatiță. Jura că avea o sută de metri. E ridicol, bineînțeles, dar fără îndoială că era un monstru.

— Oricât ar fi de mare, o porție de dinamită tot ar determina-o să se miște.

— E prea riscant. Știi ce se află acolo, doar ai ajutat și tu la montarea instalațiilor.

— Dacă încă mai funcționează camera de luat vederi, nu se poate vedea fiara?

— l-am întrezărit tentaculele - dar nu-i chip să-i apreciezi dimensiunile. Bănuim că s-a strecurat adânc în

interior; ne temem că ar putea dezafecta și mai multe cabluri.

— Cred că nu-ți închipui că s-a îndrăgostit de conducte?

— Foarte nostim. Eu mă întreb dacă nu vrea să le mănânce. Știi – blestematul de Efect de Oază, despre care tot pălăvrăgește presa.

Bradley auzise într-adevăr de *asta*. Orice produs artificial aflat în mare, departe de a fi dăunător mediului înconjurător, era practic irezistibil de atractiv pentru viața marină și adesea devenea o țintă pentru bărcile de pescuit și un paradis pentru pescarii cu undița. Uneori se întreba chiar cum de reușiseră peștii să supraviețuiască înainte ca omenirea să înceapă scotocirea epavelor de pe fundul mărilor.

— Poate că o bucată de carne de vită ar putea constitui o momeală; sau o emisie puternică de infrasunete.

— Nu ne interesează cum o scoți de acolo, numai să nu dezafecteze instalația. Oricum, pare un lucru pe care-l puteți rezolva, tu și Jim, bineînțeles. Dacă-i pregătit pentru asta.

— El este întotdeauna pregătit.

— Cât de repede poți ajunge la Sf. John? Un redactor, Chevron, te poate duce într-o oră din Dallas. Cât cântărește Jim?

— Una virgulă cinci tone.

— Nicio problemă. În cât timp ajungi la aeroport?

— Dă-mi trei ore. Asta nu-i genul meu obișnuit de afaceri – va trebui să fac unele investigații.

— Și plata, în baremurile obișnuite?

— Da, o sută de mii, plus cheltuielile.

— Și „nevindecă, neplătit”?

Bradley zâmbi; expresia, veche de secole, pentru cheltuielile de salvare a unei nave nu mai fusese invocată, probabil, niciodată într-o situație similară, dar părea aplicabilă. Și nici nu era ceva greu de făcut. O sută de metri! un fleac...

— Desigur. Telefonează-mi peste o oră pentru confirmare. Între timp, te rog trimite-mi prin fax planurile colectorului, ca să-mi împrăspățez cunoștințele.

— Bine, și voi vedea ce mai pot găsi pentru tine până la următorul apel.

Nu-și pierdu timpul cu împachetatul; Bradley avea întotdeauna două geamantane pregătite; unul pentru tropice, altul pentru Arctica. Primul era foarte puțin folosit; cele mai multe angajamente ale lui, după câte se pare, erau în cele mai incomode zone din lume; nici acesta nu făcea excepție. Vremea pe Atlanticul de Nord în această perioadă a anului era probabil rece și aspră; dar nu avea prea multă importanță la o sută de metri adâncime.

Cei ce-și închipuiau că Jason Bradley era un dur, un necioplit, ar fi fost surprinși de următoarea lui acțiune. Apăsă un buton de pe consolă, se lungi în șezlong și închise ochii. Aparent adormise.

Trecuseră mulți ani până când descoperise identitatea acelei muzici tulburătoare, care plutise pe puntea *Glomar Explorer*-ului în urmă cu aproape jumătate de viață. Chiar atunci, își dădu seama că partitura fusese inspirată de mare, ritmul lent al valurilor era inconfundabil. Și cum se potrivise să fie și compozitorul rus, cel mai bine cotate dintre cei trei titani ai țării, adesea menționat alături de Ceaikovski și Stravinski...

După cum făcuse cu mult timp în urmă însuși Serghei Rachmaninov, Jason Bradley rămase încremenit înaintea „Insulei Mortului” de Arnold Böcklin și acum o vedea cu ochii minții. Uneori se identifica de-a binelea cu misterioasa fantomă învăluită în giulgiu stând în picioare, în barcă alteori se credea luntrașul (Charon?), sau sinistra încărcătură purtată spre ultimul său loc de odihnă de sub chiparoși.

Era un ritual secret care se petrecea de mulți ani și despre care el credea că-i salvase viața nu numai o dată. În timp ce era absorbit de muzică, subconștientul lui, care aparent nu se interesa de asemenea banalități, era de fapt foarte preocupat de analizarea a ceea ce urma să facă și cu

viitoarea acțiune de salvare prevăzând eventualele probleme. Cam acesta era mai-bine-de-jumătate-în-serios principiul lui Bradley, pe care n-avea de gând să și-l schimbe cu altul prea curând.

Se ridică, deconectă modulul muzical și își deplasă scaunul în dreptul uneia din cele șase claviaturi. NeXT Mark 4, în care înmagazinase majoritatea fișierelor și informațiilor, era departe de a reprezenta ultimul cuvânt în ce privește computerele, dar afacerile lui Bradley prosperaseră cu ajutorul lui, și deci îl păstrase conform principiului: „Dacă funcționează, nu-l schimba.”

— E așa cum presupuneam, mârâi el în timp ce examina datele înmagazinate în „CARACATIȚA”. „Dimensiunea maximă când este complet întinsă poate atinge 10 metri. Greutatea 50-100 kilograme.” Jason nu văzuse niciodată o caracatiță și cu atât mai puțin una care să aibă asemenea dimensiuni și ca majoritatea scafandrilor le considera niște creaturi încântătoare și inofensive. Faptul că ele puteau fi agresive, ba chiar periculoase, era o idee pe care nu o luase niciodată în serios.

„Vezi și Sport, Subacvatic.”

Merse la ultima trimitere, și citi cu un amestec de amuzament și surpriză. Deși practicase adesea sporturile subacvatice, încerca disprețul tipic al profesionistului față de amatorii SCUBA-nauți. Mulți dintre aceștia îl abordaseră cerându-i de lucru, complet necunoscători ai faptului că cea mai mare parte a muncii lui se desfășura la adâncimi prea mari pentru un om neprotejat, adesea la luminozitate și chiar vizibilitate zero.

Dar îi admira pe curajoșii scafandri de la Puget Sound, care luptau cu adversari mai grei decât ei și înregistrați cu de patru ori mai multe brațe decât ei, și pe care îi aduceau la suprafață fără să-i vatăme. (Aceasta se pare că este una din regulile jocului; dacă rănești caracatița înainte de a o duce înapoi în mare, ești descalificat).

Scurtele secvențe video ale enciclopediei erau materiale de coșmar: Bradley se întreba cum de mai pot dormi plonjorii de la Puget Sound. Dar datele i-au oferit câteva

informații de mare importanță. Cum puteau acești sportivi nebuni, și sportive, destul de numeroase și ele, să convingă o moluscă pașnică să iasă din culcușurile ei și să dea o luptă de „mână-la-tentacul”? Nu credea că răspunsul era așa de simplu.

Oprindu-se să dea câteva ordine furnizorului său, își înhață sacul de călătorie și pleacă la aeroport.

„Suta de mii cea mai ușor de câștigat vreodată”, își zise Jason Bradley.

11. Ada

Un copil care are doi părinți ieșiți din comun are un dublu handicap și familia Craig îi îngreunase și mai mult viața fiicei lor punându-i numele Ada. Acest mult-trâmbițat tribut, adus primului teoretician al computerelor, mărturisea ambiția lor în legătură cu viitorul copilului, speranța lor sinceră fiind ca ea să aibă un destin mai fericit decât tragica fiică a lordului Byron, Ada, Lady Lovelace.

A fost o mare dezamăgire, totuși, când Ada nu manifestă niciun talent deosebit pentru matematică. La vârsta de șase ani, glumeau prietenii familiei Craig, copilul ar fi putut să descopere măcar teorema binomului. Dar ea folosea computerul fără a manifesta vreun interes real pentru operațiile sale; pentru ea nu era decât unul din accesoriile gospodărești, ca vidohonurile, telecomenzile, sistemele comandate verbal, ecranul TV, faxul color...

Ada dădea impresia chiar că ar avea oarecare dificultăți cu logica obișnuită, găsind că porțile *AND*, *NOR* și *NAND* sunt înșelătoare. A căpătat aversiune din primul moment față de spațiile booleene și era cunoscut că izbucnea în lacrimi în fața formulei *DACĂ/ATUNCI*.

— Lasă-i timp, pleda Donald înaintea impacientatei Edith. Nu-i nimic în neregulă cu inteligența ei. Aveam vreo zece ani când am înțeles ce-i aia o buclă recursivă. Poate că va fi o artistă. Ultima oară a primit A la pictură, modelaj în lut...

— Și D la aritmetică. Și ce-i mai rău e că nici nu-i pasă. Asta mi se pare cel mai deranjant.

Donald nu era de acord, dar își dădea seama că dacă ar fi spus-o, asta ar fi dat naștere la noi discuții. El o iubea prea mult pe Ada ca să-i poată găsi vreun defect; pe el nu-l interesa nimic altceva atât timp cât era fericită și mergea destul de bine cu școala. Uneori ar fi dorit să n-o fi împovărat cu acest nume evocativ; dar Edith se arăta decisă să-și facă fiica un geniu. Iată care era tema neînțelegerilor lor. Fără îndoială, dacă nu ar fi fost Ada, ei s-ar fi despărțit demult.

— la spune, ce facem cu cățelul? întrebă el dornic să schimbe subiectul. Nu mai sunt decât trei zile până la aniversarea ei – și i-am promis.

— Ei, zise Edith, potolită pentru un moment, nu s-a hotărât încă. Sper că nu o să-și aleagă unul prea mare. Vreun uriaș danez, de pildă. Și oricum, n-a fost o promisiune. Noi i-am spus că asta depinde de rezultatele pe care le va obține la testul școlar.

Tu i-ai spus, se gândi Donald. Orice rezultat ar obține, Ada își va primi cățelul. Chiar dacă vrea un lup irlandez, care între noi fie vorba, cred că ar fi câinele cel mai potrivit pentru casa asta enormă.

Donald nu era nici acum sigur că fusese o idee bună, dar și-o putea permite. Renunțase de mult să discute în contradictoriu cu Edith o dată ce aceasta se hotărâ într-un fel sau altul. Ea se născuse și crescuse în Irlanda și era decisă ca și Ada să se bucure de același privilegiu.

Castelul Conroy fusese neglijat peste o jumătate de secol și unele părți din el erau acum aproape ruinate. Dar ce rămăsese era și mai mult decât suficient pentru o familie modernă, și grajdurile erau încă în foarte bună stare, pentru că fuseseră luate în folosință de o școală de călărie. După o curățare viguroasă și un război chimic extensiv, au prevăzut modernizări deosebite cu computere și echipament de comunicație. Cei din partea locului considerau că asta prezenta o schimbare foarte jalnică.

Dar, în general, erau destul de prietenoși: în definitiv, Edith era o irlandeză care se căpătuisese, fie și prin mariajul ei cu un englez. Iar ei aprobau din toată inima eforturile familiei Craig de a restaura vestitele grădini, din secolul al nouăsprezecelea.

Una din principalele mișcări ale lui Donald, după ce au făcut locuibil parterul din aripa vestică, a fost de a renova *camera obscură* a cărei cupolă era o adăugire în stil Victorian târziu (unii îi ziceau excrescență) aflată pe crenelurile castelului. Ea fusese instalată de lordul Francis Conroy, un pasionat astronom amator și cel ce construise telescopul, în ultima decadă a vieții lui, când era paralizat. Prea mândru pentru a fi împins pe domeniul său cu un cărucior, își petrecea ore întregi supraveghindu-și imperiul din această poziție avantajoasă, și transmițându-și instrucțiunile, prin semnale luminoase, armatei sale de grădinari.

Instrumentele optice se găseau încă într-o stare surprinzător de bună, aducând o strălucită imagine a lumii din afară pe masa orizontală de vizionare. Ada fusese fascinată de aparatură, încercând sentimentul puterii în timp ce urmărea împrejurimile castelului. Declarase că e mai grozav decât TV-ul sau decât plicticoasele filme pe care le proiectau părinții ei.

Și aici, sus, pe creneluri, nu mai auzea tonul mânios al vocilor lor.

12. Caracatița

Primele știri proaste sosiră nu mult după ce Bradley se așează să-și mănânce dejunul tardiv. *Chevron – Canada* își hrănea bine pasagerii importanți și Jason știa că o dată ajuns la St. John n-o să aibă răgaz pentru mese regulate și tihnite.

— Scuzați-mă că vă deranjez, domnule Bradley, spuse Stewardul, dar sunteți chemat la telefon urgent de directorul centrului.

— Nu pot vorbi de aici?

— Cred că nu, acolo este și video-ul. Trebuie să mergeți în spate.

— La dracu, zise Bradley, luând o înghițitură din minunata friptură de Texas. Împinse farfuria la o parte și se îndreptă spre cabina de comunicații din partea din spate a reactorului. Video-ul avea sens unic, așa că nu-și făcu scrupule să mestece mai departe în timp ce Rawlings vorbea.

— Am făcut câteva cercetări, Jason, în legătură cu dimensiunile caracatițelor. Oamenii de pe platformă n-au fost prea încântați aflând că îți bați joc de estimările lor.

— Cu atât mai rău. Am verificat în enciclopedia mea. Cea mai mare caracatiță nu depășea zece metri.

— Atunci ia fă bine și uită-te la asta.

Deși imaginea care lumina ecranul era evident o fotografie foarte veche, avea o calitate excelentă. Prezenta un grup de oameni pe plajă, în jurul unei mase informe de dimensiunile unui elefant. Au urmat câteva fotografii într-o succesiune rapidă; toate erau la fel de clare, dar nu se înțelegea ce reprezentau.

— Dacă trebuie să ghicesc ce reprezintă, spuse Bradley, aş zice că e o balenă foarte descompusă. Am văzut și am mirosit destule. Chiar așa arată; dar dacă nu ești biolog marin, nu o poți identifica. Așa s-a născut legenda despre șerpia marini.

— Nu-i rău, Jason. Asta-i *exact* ce credeau și cei mai mulți experți prin 1896. Mai precis în Florida, pe plaja de la St. Augustin.

— Mi se răcește friptura, și ce-mi arăți tu nu-mi prea deschide apetitul.

— Nu te mai rețin mult. Ceea ce ai văzut cântărea vreo cinci tone; din fericire, o bucată din ea a fost păstrată la Institutul Smithsonian, așa că după cincizeci de ani oamenii de știință au putut s-o reexamineze. Era o caracatiță; și probabil că avea o anvergură de aproape șaptezeci de metri. Așa că, dacă scafandrii noștri bănuiesc că are o sută, diferența nu ar fi prea mare.

Bradley rămase câteva momente tăcut, prelucrând în minte această neplăcută și neașteptată informație.

— Nu cred până când n-o văd, zise el, deși nu sunt sigur că țin prea mult la asta.

— Apropos, zise Rawlings, n-ai spus nimănui nimic?

— Sigur că nu, se răsti Jason, plictisit chiar și de simpla aluzie.

— Păi, mass-media a aflat totuși; în titlurile faxurilor informative a și fost numit Oscar.

— Bună publicitate: și de ce te temi?

— Noi sperăm că o să poți scăpa de fiară fără să-ți privească nimeni peste umăr. Acum trebuie să avem grijă să nu fie vătămat micuțul Oscar. Vor apărea acolo oameni de la World Wildlife. Ca să nu mai vorbim de cei de la Bluepeace.

— Nebunii ăia?

— Poate. Dar WW trebuie luat în serios; îți amintești pe cine au președinte. Nu vreau să supărăm Palatul.

— Voi încerca să fiu drăguț. Fără bombițe – nici măcar una mică.

Prima mușcătură din friptură, călduță acum, i-a readus în minte o întâmplare de demult. Bradley își amintea că mâncase, de mai multe ori, și chiar îi plăcuse, caracatiță.

Spera că o să poată evita inversul acestui scenariu.

13. Puterea piramidei

Când Ada, suspinând, a fost trimisă în camera ei, Edith și Donald Craig se uitară unul la celălalt cu o neîncredere reciprocă.

— Nu înțeleg, zise, în cele din urmă, Edith. N-a mai fost niciodată până acum neascultătoare și de altfel se înțelegea foarte bine cu doamna Ives.

— Și ăsta-i tipul de test la oare ea e foarte bună de obicei, fără ecuații, doar multiple posibilități de opțiune și poze frumoase. Hai să mai citim o dată bilețelul...

Edith i-l întinse în timp ce continua să examineze hârtia care le produsese neliniștea.

„Dragă D-le Craig,

Îmi pare foarte rău că trebuie să vă aduc la cunoștință că am fost nevoită să o suspend pe Ada de la cursuri pentru indisciplină.

Astăzi de dimineață clasa ei a dat testul-standard de percepție vizuală. Ea a rezolvat extraordinar de bine (95 la sută) toate problemele, cu excepția problemei nr.15. Spre surprinderea mea, a fost singura din clasă care a dat răspuns incorect la această întrebare foarte simplă.

Când i-am atras atenția, a negat categoric că greșise. Chiar când i-am arătat răspunsul imprimat, a refuzat să-și recunoască greșeala și a susținut cu încăpățănare că greșeau toți ceilalți! În această situație a devenit absolut necesar, pentru menținerea disciplinei în clasă, să o trimit acasă.

Regret cu adevărat, pentru că de obicei ea este un copil foarte bun. Poate că o să discutați cu ea și o veți face să judece rațional.

*Cu Sinceritate,
Elizabeth Ives (directoare)''*

— Aproape că face impresia, zise Donald, că a încercat deliberat să cadă la test.

Edith dădu din cap.

— Nu cred. Chiar și cu greșeala asta, tot a trecut cu bine.

Donald se uită la figura geometrică, viu colorată, care produsese toată încurcătura.

— Nu-i decât un singur lucru de făcut, zise el. Tu du-te și stai cu ea de vorbă ca să o liniștești. Acordă-mi zece minute, și cu un foarfece și niște carton o să stabilim o dată pentru totdeauna figura, ca să nu mai existe nicio discuție de aici înainte.

— Mă tem că așa atacăm simptomele, nu boala. Trebuie să aflăm *de ce* susține că are dreptate. Asta-i aproape *patologic*. Ar trebui să o ducem la un psihiatru.

Lui Donald îi trecuse deja prin minte ideea, dar o respinsese imediat. Mai târziu avea să-și amintească adesea de ironia acestui moment.

În timp ce Edith o consola pe Ada, el măsură iute, cu creionul și rigla în mână, triunghiurile necesare, le tăie din carton și le uni capetele până când realizează trei modele cu două din cele mai simple figuri posibile – două tetraedre și o piramidă, toate trei cu laturile egale. Părea un exercițiu copilăros, dar era tot ce putea face pentru iubita și tulburata lui fiică.

„15 (a)” citi el. „Se dau două tetraedre identice. Fiecare are drept suprafață, triunghiuri echilaterale, în total 8. Dacă oricare două fețe sunt suprapuse, câte suprafețe va avea noua figură unitară?”

Era un experiment de gândire atât de simplu încât orice copil ar fi fost capabil să-l rezolve. Când două din cele opt laturi sunt înghițite de figura romboidală rezultată, evident că răspunsul este șase. Cel puțin așa, Ada va vedea care este *adevărul*...

Ținându-l între degetul mare și arătător, Donald răsuci micul romb din carton, de mai multe ori, apoi îl aruncă, suspinând, pe birou. El se desfăcu imediat în cele două componente.

„15 (b) Se dau un tetraedru și o piramidă, fiecare au laturi de aceeași lungime. Totuși, piramida, având ca bază un pătrat, are patru suprafețe triunghiulare. Astfel, la un loc, cele două figuri au nouă suprafețe.

Dacă fiecare dintre cele două fețe triunghiulare sunt puse în contact, câte suprafețe va avea figura rezultată?”

Șapte, evident, mirii Donald, pentru că două din cele nouă originale se vor pierde în interiorul figurii tridimensionale.

Cu mișcări încete basculă mica formă romboidală până când o pereche de triunghiuri se contopi.

Apoi miji ochii.

Apoi îi căzu falca.

Rămase tăcut un moment, refuzând să-și creadă ochilor. Un zâmbet vag i se întipări pe figură și exclamă, cu calm, străbătând încăperea:

— Edith, Ada, vreau să vă arăt ceva.

Ada intră cu ochii roșii și smiorcăindu-se încă; se apropie de ea și o luă în brațe.

— Ada, șopti el, mângâindu-i ușor părul, sunt foarte mândru de tine.

Surprinderea de pe fața Editheii îl încântă mai mult decât ar fi fost cazul.

— Nu-mi vine să cred, zise el. Răspunsul era atât de clar încât cei care au întocmit figurile nu s-au mai obosit să îl verifice. Ia uitați-vă...

Ținând în mână piramida cu cinci suprafețe, lipi o față a ei de tetraedrul cu patru suprafețe.

Noua formă rezultată avea cinci suprafețe – și nu, cum era „evident”, șapte.

— Deși am găsit răspunsul, continuă Donald, cu o teamă plină de respect în voce privind la fiica sa, acum zâmbitoare, nu-l pot vizualiza mintal. Cum de ai *știut* tu că suprafețele se vor alinia așa?

Ada privea nedumerită.

— Dar cum ar putea fi altfel? Întrebă ea.

Se scurse o bună bucată de timp până când Donald și Edith realizară răspunsul și aproape simultan ajunseră la aceeași concluzie.

O fi având Ada o slabă comprehensiune pentru logică și analiză – dar simțul spațiului, intuiția geometrică erau extraordinare. La 9 ani erau, desigur, mult superioare simțurilor părinților săi. Nemaivorbând de cei care întocmiseră testul...

Tensiunea creată slăbi treptat. Edith izbucni în râs și acum toți se îmbrățișau cu o bucurie copilărească.

— Biata domnișoară Ives! chicoti Donald. Să vezi când o să-i spun că are în clasă un Ramanujan al geometriei!

Acesta a fost unul dintre ultimele momente fericite din căsătoria lor; le-a revenit adesea în memorie în anii amari care au urmat.

14. În vizită la Oscar

— Pentru ce li se spune întotdeauna chestiilor ăstora Jim? întrebă reporterul, abordându-l pe Bradley la Aeroportul St. John. Era surprins că nu venise decât unul singur, având în vedere vâlvă pe care o stârnise misiunea lui. Desigur, unul putea fi chiar prea mult, dar, cel puțin, nu trebuia să facă față celor de la Blue Peace.

— De la primul scafandru care purta o armură pe el, când au scos aurul *Lusitaniei* prin '30. Bineînțeles că au survenit multe îmbunătățiri...

— Ce fel?

— Păi, sunt autopropulsați, și aș putea sta închis în Jim cincizeci de ore, la doi kilometri adâncime, deși n-ar fi prea plăcut. Chiar și cu brațe servoasistate, patru ore reprezintă maximum de timp de lucru eficient.

— N-o să mă băgați pe mine într-o chestie din asta, zise reporterul, în timp ce cele o mie cinci sute de kilograme de titan și plastic, care-l însoțeau pe Bradley la Houston, au fost ridicate cu grijă într-un elicopter Chevron. Numai *privindu-i* mă simt cuprins de claustrofobie. Mai ales când, vă amintiți...

Bradley știa ce urma și se eschivă făcând semn de rămas bun cu mâna, în timp ce se îndrepta spre elicopter. Întrebarea, într-o formă sau alta, îi fusese pusă de cel puțin doisprezece reporteri, care sperau să obțină ceva de la el. Dar au rămas cu toții descumpăniți, și au fost nevoiți să scorească un titlu fantezist. „Omul de fier în costum de titan.”

— Vă temeți de stafii? fusese întrebat chiar și de unii scafandri. Aceștia fuseseră, de altfel, singurii cărora le răspunsese în mod serios.

— De ce m-aș teme? replica el întotdeauna. Ted Collier a fost cel mai bun prieten al meu; și numai Dumnezeu știe câte chefuri am făcut împreună (și câte fete am împărțit, ar fi trebuit să adauge el). Ted ar fi fost încântat; nu mi-l puteam permite pe Jim pe vremea aceea, dar cum l-am obținut la un sfert din cât a costat construirea lui. Operă de artă – nu s-a defectat niciodată. Mare ghinion că Ted a fost prins în capcană înainte de a fi scos din cușca aia avariata. Jim l-ar fi ținut în viață cu trei ore în plus față de cât fusese garantat. Într-o bună zi, poate voi avea nevoie de aceste trei ore.

Dar nu de data asta, spera el, dacă ingredientul lui secret mergea. Era prea târziu ca să se poată retrage din afacere; spera că enciclopedia, care înșelase într-un detaliu important, era totuși exactă cu celelalte informații.

Jason a fost impresionat, ca de obicei, de dimensiunile Platformei Hibernia, chiar dacă nu apărea decât o parte din ea deasupra nivelului mării. Insula compactă de un milion de tone arăta ca o fortăreață, conturul ei inegal îndreptând un câmp de foc în toate direcțiile. Și chiar fusese plănuită pentru respingerea unui implacabil, deși inuman, inamic – marile aisberguri care se deplasau din culcușul lor arctic. Inginerii susțineau că structura putea face față unui impact oricât de mare. Nu toată lumea era de acord cu ei.

A trecut un timp până când elicopterul a putut ateriza pe platforma de pe acoperișul clădirii cu mai multe etaje; era ocupată de un elicopter RAF, care a trebuit tras deoparte înainte de a atinge ei pista. Bradley aruncă o privire la însemnele elicopterului și-și șopti:

— Cum de află ăștia atât de repede?

Președintele lui World Wildlife îl întâmpină, de cum coborî pe platforma bătută de vânt, în timp ce palele rotorului se potoleau treptat.

— Dl. Bradley? Sunteți o celebritate, mă bucur să vă cunosc.

— Eh, – mulțumesc, alteță.

— Această caracatiță e *chiar* atât de mare cât se spune?

— Asta intenționez să aflu și eu.

— Mai bine dumneata decât mine. Și cum îți propui să procedezi?

— Ah – acesta e un secret profesional. – Sper că nu vei folosi violența.

— Am promis deja să nu folosesc armament nuclear... domnule.

Un zâmbet fugar trecu pe fața prințului, arătând către un fel de extingtor extraplat pe care îl pregătea cu grijă Bradley.

— Cred că ești primul scafandru care duce *asa ceva* sub apă. O să-l folosești ca pe o seringă hipodermică? Nu crezi că pacientul se va împotrivi?

Nu-i rea propunerea, zâmbi în sinea sa Bradley; hai să-i dăm șase puncte din zece. Eu nu sunt cetățean britanic, deci nu mă poate trimite în Turn dacă refuz să-i răspund la întrebare.

— Cam așa ceva, alteță. Dar nu produce o vătămare de durată.

Sper, adăugă el în gând. Mai sunt și alte posibilități; Oscar ar putea rămâne complet indiferent; sau ar putea crea probleme. Bradley se gândea că va fi perfect apărat de armura de metal al lui Jim, dar era destul de inconfortabil să înaintezi ca o mazăre într-o păstaie.

Prințul părea încă îngrijorat și Bradley era aproape sigur că nu în legătură cu ceea ce-l aștepta pe protagonistul uman în întâlnirea ce ar urma să aibă loc. Cuvintele Majestății Sale Regale confirmară de îndată această presupunere.

— Te rog să reții, domnule Bradley, că această creatură este unică. Este pentru prima oară când cineva vede un asemenea specimen viu. Și e probabil cel mai mare animal din lume. *Poate cel mai mare din câte au existat vreodată.* Oh, unii dinozauri cântăreau mai mult, cu siguranță – dar ei nu aveau o asemenea anvergură.

Bradley se mai gândea încă la avertisment în timp ce se scufunda lent în mare, iar lumina palidă a soarelui Atlanticului de Nord se ștergea în întunericul deplin. Nu-l alarmaseră; mai degrabă îl amuzaseră. Dacă ar fi fost fricos

din fire n-ar fi făcut meseria asta. Și simți că nu mai era singur; două fantome coborau în adânc împreună cu el.

Una era cea a primului om care descoperise această lume, eroul copilăriei sale, William Beebe, care pătrunsesse dincolo de granițele abisului cu batiscaful lui primitiv, din anii 1930. Iar celălalt era Ted Collier, care murise chiar pe locul unde se afla acum Bradley – calm și impasibil, fiindcă așa i-a fost scris.

— Mă apropii de țintă, vizibilitatea cam la douăzeci de metri, nu pot vedea încă instalația.

Cei de deasupra îl urmăreau prin radiolocator; apoi, destul de neclar, prin camera de luat vederi.

— Țintă la treizeci de metri, coordonate doi, doi, zero.

— O văd, curenții sânt probabil mai puternici decât ne-am închipuit noi. Acum lovesc puntea.

Câteva secunde totul fu ascuns într-un „nor” de mâl, și – ca întotdeauna în asemenea momente – își aminti de Apollo 11 „stârnind puțin praf”. Curentul împrăstie ceața întunecată și el putu distinge acum masivul complex mărit în mod exagerat de cele două fascicule luminoase provenind din farurile exterioare ale lui Jim.

Părea că pe fundul mării fusese instalată o fabrică de chimicale destul de mare, care devenise un loc de întâlnire pentru miliarde de pești Bradley distingea mai puțin de un sfert din întreaga instalație. Cea mai mare parte din ea nu putea fi văzută din pricina depărtării și a întunericului. Dar cunoștea destul de bine configurația, pentru că petrecuse o bună parte din timpul său prețios, zadarnic, și din când în când periculos, într-o instalație aproape identică.

Un masiv schelet din tuburi de oțel, aproape de grosimea unui om, forma o cușcă deschisă în jurul unui ansamblu de valve, conducte și vase de presiune, străbătute de cabluri și diferite țevi mărunte. Părea că fuseseră aruncate acolo de-a valma, fără niciun rost, dar Bradley știa că fiecare piesă fusese planificată cu grijă pentru a fi pe măsura imensei forțe din adâncuri.

Jim nu avea picioare; sub apă, ca și în spațiu, aceste echipamente erau adesea mai degrabă o belea decât un

ajutor, iar mișcările îi puteau fi controlate cu mare precizie prin jeturi de joasă presiune. Trecuse mai bine de un an de când Bradley pusese pe el armura mobilă. La început îi fusese mai greu, dar apoi vechile deprinderi își spusese cuvântul.

Se lăsa purtat ușor spre obiectiv, planând cu câțiva centimetri deasupra fundului mării ca să nu stârnească din loc mълul. Aceasta era o situație în care buna vizibilitate avea *mare* importanță, și era bucuros că prin cupola emisferică a lui Jim putea să privească de jur-împrejur.

Amintindu-și de soarta camerei de luat vederi, care zăcea la câțiva metri mai departe într-o încurcătură de cabluri subțiri, Bradley se opri chiar în partea exterioară a scheletului colectorului, întrebându-se care ar fi fost cel mai bun mod de a pătrunde înăuntru. Primul său obiectiv era să găsească ruptura din cablul de fibre optice; știa traseul acestuia, așa că nu-și făcea probleme. Al doilea scop era să-l evacueze pe Oscar, lucru nu tocmai ușor.

— Înaintez, raportă el celor de sus. Mă îndrept spre intrarea în obiectiv: Tunelul de Acces B... N-am prea mult loc pentru manevre, dar nu-i nicio problemă...

Atinse, foarte ușor, peretele de metal al coridorului circular, și realizează că un zgomot uniform, de joasă frecvență „zamp, zamp, zamp...” venea spre el de undeva din labirintul de rezervoare și tuburi. Probabil că vreo piesă a instalației mai funcționa încă; dacă totul ar fi mers la capacitatea maximă ar fi trebuit să fie mult mai mult zgomot...

Brusc își aduse aminte de ceva. Copil fiind, redusese la tăcere difuzoarele dintr-un târg local cu o împușcătură bine țintită din arma tatălui său. Multe săptămâni a trăit ou spaima că va fi descoperit. Poate că și Oscar fusese deranjat de acest zgomotos intrus pătruns în domeniul său și își luase măsuri pentru restabilirea păcii și liniștii.

Dar unde *era* Oscar?

— Sunt în dilemă; acum mă aflu chiar înăuntru... Am o vedere de ansamblu asupra utilajului. O grămadă de ascunzișuri, dar niciunul dintre ele destul de mare pentru a

disimula ceva mai voluminos decât un om. Oricum, nu ceva tot atât de mare cât un elefant! Ah, uite ce căutam!

— Ce-ai găsit?

— Cablul principal - arată ca o farfurie cu spaghetti servite de un chelner prost. A fost nevoie de ceva forță ca să poată fi despicat; trebuie înlocuită întreaga secțiune.

— Cine a putut face una ca asta? Un rechin flămând?

— Sau vreun țipar dintre aceia curioși. Dar nu se vede nicio urmă de dinți; mă așteptam să găsesc vreuna. Poate chiar și dinți pe deasupra. O fi vorba de o caracatiță? Oricine ar fi făcut-o, nu prea era în toane bune.

Fără grabă, Bradley trecu în revistă instalația, dar nu mai găsi alte semne de avarie. Cu puțin noroc, totul putea deveni operațional în două zile, dacă misteriosul sabotor nu ataca din nou. Între timp, nu mai era nimic de făcut; o luă încet înapoi, pe calea pe care venise, cârmindu-l pe Jim într-o parte și-n alta prin labirintul de grinzi și conducte. Deranjă chiar o mică masă carnoasă care era, bineînțeles, o caracatiță, poate de vreun metru diametru.

„Pe tine te tai de pe lista suspectilor”, mormăi în sinea lui. Aproape ieșise din carcasa masivă de tuburi și grinzi când realizează că se schimbaseră decorul.

Cu mulți ani în urmă, pe când era un băiețel îndărătnic, făcuse o excursie la vestita grădină botanică din sudul Georgiei. Nu-și mai amintea propriu-zis nimic despre vizită, dar exista un amănunt care, din anumite motive, îl impresionase profund. Nu auzise încă niciodată despre smochinul indian și a fost surprins să descopere că era un arbore care nu avea un singur trunchi, ci mai multe, adevărați stâlpi care susțineau bolta ramurilor.

În acest caz, erau exact opt, deși nu se obosise să le numere. Se uita în ochii enormi negri ca de smoală, ca profunde lacuri de cerneală, care-l priveau fără pasiune.

Bradley fusese adesea întrebat: „Te-ai temut vreodată?” și de fiecare dată dăduse același răspuns: „Dumnezeule, sigur, de multe ori. Dar întotdeauna la spartul târgului, de aceea mai am încă meseria asta.” Deși nimeni n-ar fi crezut, acum nu se temea deloc, era stăpânit doar de un fel

de sfială, pe care orice om o simte înaintea unei adevărate minuni. Cei drept, prima lui reacție a fost „Trebuie să-i fiu recunoscător acelui scafandru.” Iar a doua: „Să vedem dacă funcționează.”

Cilindrul extingtorului fusese deja înșfăcat de manipulatorul extern stâng al lui Jim, și Bradley îl îndreptă spre direcția dorită. Simultan, mișcă brațul drept al aparatului în așa fel încât degetele mecanice să poată acționa declanșarea. Întreaga operație nu dură decât câteva secunde; dar Oscar a fost primul care a acționat.

Părea că mimează ce face Bradley, îndreptând un tub de carne către el ca și cum ar fi imitat mișcările extingtorului.

„O să mă împroaște cu ceva?”, se întrebă Bradley...

Nu-și închipuise vreodată că ceva atât de voluminos s-ar putea deplasa cu asemenea repeziciune. Chiar și închis în armura lui, Bradley simți impactul jetului atunci când Oscar îl împroșcă; nu avea chef să cutreiere adâncurile mării ca o masă cu opt picioare. Apoi totul dispăru într-un nor de cerneală, atât de dens, încât farurile de mare intensitate ale lui Jim nu mai erau de niciun folos.

În întoarcerea sa lentă către suprafață, Bradley îi șopti prietenului său decedat: „Ei bine, Ted, am făcut-o iarăși – dar bănuiesc că n-o să ne creadă nimeni.”

Judecând după modul în care demarase Oscar era convins că nu se va mai întoarce. Înțelegea punctul de vedere al animalului, și chiar simpatiza cu el.

Își vedea liniștit de treburile lui, încercând să împiedice Atlanticul de Nord să se transforme într-o masă solidă de gelatină. Deodată, de nicăieri, se ivise o arătare monstruoasă cu lumini, mișcându-și amenințător brațele. Oscar făcuse ceea ce ar fi făcut orice caracatiță inteligentă. Recunoscuse că exista în mare o creatură mult mai feroce decât el.

— Felicitări, domnule Bradley, spuse Maiestatea Sa Regală, în timp ce Jason ieșea încet din armura lui. A fost o operație dificilă, dar nu l-a afectat. Dacă ar mai fi înaintat

cățiva centimetri, nu s-ar mai fi putut elibera din inelul încercuitor.

— Mulțumesc, domnule, zise el. Face parte din munca zilnică.

Prințul chicoti.

— Cred că noi, englezii, deținem monopolul declarațiilor incomplete. Și nu cred că ești dispus să ne destăinuie secretul ingredientului folosit.

Jason clătină din cap surâzând.

— Poate o să mai am nevoie de el într-o zi.

— Oricum, zise Rawlings cu un zâmbet forțat, ne-a cam costat treaba asta. Când îl urmăream pe radiolocator – surprinzător ce ecou slab avea – Oscar se deplasa repede către apa adâncă. Dar cred că se va întoarce când îi va fi din nou foame. Nicăieri în Atlanticul de Nord nu-i un loc mai bun de pescuit ca aici.

— Fac un târg cu dumneata, spuse Jason, arătând către „extinctor”. Dacă se va întoarce, îți voi pune la dispoziție ghiuleaua mea magică, și-ți voi putea trimite delegatul personal ca să lucreze cu el și nu te va costa niciun cent.

— E vreo șmecherie, pe undeva, zise Rawlings. Nu poate fi chiar așa de simplu.

Jason zâmbi fără să răspundă. Deși juca cinstit, simți o ușoară, foarte ușoară, muștrare de conștiință: „*no cure no pay*”, sloganul ce implica și ideea că plătești numai ceea ce folosești, fără să pui întrebări. Își câștigase banii, și dacă l-ar fi întrebat cineva cum făcuse asta, ar fi răspuns: „Cum, nu știi? Caracatița e ușor de hipnotizat.”

Avea doar o mică insatisfacție. Ar fi vrut să aibă șansa să poată verifica aluzia din cartea lui Jacques Cousteau pe care enciclopedia sa o cita în mod providențial. Ar fi fost interesant să afle dacă *Octopus giganteus* are aceeași aversiune față de sulfatul de cupru concentrat ca și vărul său mai mic *Octopus vulgaris*.

15. Castelul Conroy

„Setul Mandel Brot la care ne vom referi mai departe sub denumirea de Setul-M, este una dintre cele mai extraordinare descoperiri din istoria matematicii. Ceea ce urmează e doar o rapidă trecere în revistă, dar, sperăm, justificată.

Uimitoarea frumusețe a imaginilor generate sugerează o atracție atât emoțională, cât, și universală. Ea le taie inevitabil respirația de uimire celor care nu s-au mai întâlnit cu așa ceva mai înainte: am văzut oameni aproape hipnotizați în fața unor filme produse de computer care îi explorează infinitele – absolut literal – posibilități.

Așa încât nu e deloc surprinzător că la abia un deceniu de la descoperirea sa de către Mandel Brot, în 1980, Setul-M influența deja toate domeniile vizuale, ca de pildă designul țesăturilor, covoarelor, tapetelor și chiar bijuteriilor. Și, evident, în scurt timp Uzinele de Vise ale Hollywoodului îl plasau (odată cu rudele apropiate) douăzeci și patru de ore pe zi...

Motivele psihologice ale acestei atracții sunt un mister și s-ar putea să rămână așa; poate că există în mintea omenească niște structuri, dacă le putem numi astfel, ce rezonază la alcătuirile Setului-M. Carl Jung ar fi fost surprins, și încântat, să afle că la treizeci de ani de la moartea sa, revoluția computerului, ale cărei începuturi abia le văzuse, va da un nou impuls teoriei arhetipurilor, și credinței sale într-un „inconștient colectiv”. Multe forme prezente în Setul-M amintesc puternic de arta islamică; poate cel mai bun exemplu este familiarul design în formă de virgulă „Paisley”. Dar mai sunt și altele care amintesc de o structură organică, tentaculele, ochii fațetați ai insectelor, căluții de mare, trompele elefanților, înainte de a se transforma subit în cristale și fulgi de zăpadă din lumea de dinainte de a începe viața pe Pământ.

Poate că cea mai surprinzătoare trăsătură a Setului-M este *simplitatea* sa elementară. Spre deosebire de aproape tot restul matematicii moderne, orice școlar îl poate

înțelege. Generarea lui au necesitat alte operații în afara adunării și înmulțirii; nici măcar scădere sau împărțire, ca să nu mai vorbim de funcții superioare...

În principiu – dar nu în practică! – Setul-M ar fi putut fi descoperit de îndată ce oamenii au învățat să numere. Dar chiar și dacă ar lucra fără întrerupere și fără greșală toate ființele umane care au existat vreodată n-ar fi de-ajuns pentru a rezolva aritmetica elementară necesară obținerii unei astfel de structuri, și asta la o scară încă modestă.”

(Din „Psihodinamica Setului-M” de Edith și Donald Craig, în *Eseul prezentat profesorului Benoit Mandelbrot cu ocazia celei de a 80-a aniversări a acestuia*, MTX Press, 2004.)

— Plătim pentru câine sau pentru pedigree? întrebă Donald Craig cu prefăcută indignare însoțind impresionantul imprimat pe pergament. Are și un blazon, pentru numele lui Dumnezeu!

Între Lady Fiona MacDonald of Glen Abercrombie, un flocos Cairn terrier de o jumătate de kilogram, și fetița de nouă ani, s-a legat o dragoste la prima vedere. Spre surprinderea și dezamăgirea vecinilor, pe Ada n-o interesau poneii: „un lucru dezgustător care mirosea urât”, îi spusese ea lui Patrick O'Brian, grădinarul șef, „care cu un capăt mușcă și cu celălalt dă cu copita.” Bătrânul a fost șocat de o reacție atât de neobișnuită la o tânără domnișoară, mai ales una pe jumătate irlandeză.

Nu era prea încântat de proiectele noilor proprietari ai domeniului, pe care familia lui lucra de cinici generații. Bineînțeles că era minunat să vezi curgând din nou bani adevărați la Castelul Conroy, după zeci de ani de sărăcie, dar să transformi grajdurile în camere ou computere...! Asta era suficient ca să-l determine pe un om să se apuce de băut, dacă nu o făcuse până atunci.

Patrick avea grijă să facă să eșueze unele dintre cele mai excentrice idei ale familiei Craig, printr-o politică de sabotaj constructiv, dar ei, sau mai bine zis Miss Edith, erau neînduplecați în ce privește amenajarea lacului. După ce

fusesse drenate și mutate câteva sute de tone de nuferi, ea îi prezentase lui Patrick o hartă extraordinară.

— Așa vreau să arate lacul, spusese fata, pe un ton pe care Patrick ajunsese să-l cunoască foarte bine.

— Ce vrea să fie asta? Întrebă el cu evident dezgust. Un banc?

— Poți să-i spui și așa, spuse Donald; cu vocea exprimând parcă nu-mă-blama-este-în-întregime-ideea-Editheii. Mandel-banc. O să-ți explice ea, Ada, într-o zi.

Cu câteva luni mai înainte, O'Brian ar fi resimțit în această remarcă o dovadă de condescendență, dar acum înțelegea mai bine. Ada era un copil ciudat, un fel de geniu. Patrick simțea că străluciții ei părinți o priveau mai mult cu groază decât cu admirație. Și lui îi plăcea mult mai mult Donald decât Edith; pentru un englez, nu era prea rău.

— Cu lacul, mai treacă-meargă. Dar să muți toți acești chiparoși - eram doar un copil când au fost plantați! S-ar putea ca asta să-i distrugă. Am să discut cu Departamentul Silvic din Dublin.

— Și cât o să dureze? Întrebă Edith, nebănuind obiecțiile ascunse.

— Vreți să se execute repede, ieftin sau bine? Pot accepta orice variantă.

Aceasta rămăsese ca o veche glumă între Patrick și Donald și răspunsul era cel la care se așteptau amândoi.

— Foarte repede și *foarte bine*. Matematicianul care a imaginat asta are 80 de ani și am vrea să o vadă cât mai curând posibil.

— Nu m-aș simți prea mândru de descoperire.

Donald râse.

— Asta-i numai o primă ipoteză neprelucrată. O să vezi tu când o să-ți arate Ada pe computer cum stau lucrurile; atunci o să fii surprins.

Mă îndoiesc, gândea Patrick.

Șiretul de irlandez bătrân nu prea dădea greș. Aceasta a fost însă una din rarele ocazii în care se înșelase.

18. Apartamentul Kipling

Jason Bradley și Roy Emerson au ceva în comun, gândea Rupert Parkinson. Amândoi sunt membrii unei specii amenințate, dacă nu chiar pe cale de dispariție - a întreprinzătorului american care prin propriile mijloace a creat o nouă industrie sau a devenit conducătorul uneia vechi. Îi admira, dar nu-i invidia: era aproape mulțumit, cum afirma el adesea, că se „născuse în Lumea afacerilor”.

Alesese deliberat apartamentul Kipling de la Brown's pentru această întâlnire, deși nu avea idee câți dintre oaspeții săi îl citiseră pe scriitor. Oricum, Emerson și Bradley au părut impresionați de ambianța camerei, cu fotografiile istorice pe pereții din jur și cu biroul la care lucrase pe vremuri marele om.

— Nu m-a interesat prea mult T. S. Eliot, începu Parkinson, până n-am dat peste *Choice of Kipling's Verse*. Îmi amintesc că profesorul meu de literatură engleză spunea că un poet căruia îi place Kipling nu poate fi prea rău. Pe el nu-l amuza.

— Mă tem, zise Bradley, că nu prea am citit poezie cultă. Singura lucrare a lui Kipling pe care o cunosc este „If”

— Păcat, ți se potrivește, e poetul mării și al ingineriei. Trebuie să citești „*McAndrew's Hymn*”; deși tehnologia respectivă nu mai este la modă de o sută de ani, nimeni n-a scris ca el despre mașini. A compus un poem despre cablurile din adâncurile mării, o să-ți placă. Iată-l:

„Se descompun epave peste noi, se cerne praful lor înalt de sus

Jos, în adânc, în beznă, unde sunt șerpilor de mare albi și goi

Nici sunet, nici ecou de sunet în abisul pustiu n-a ajuns
Unde cabluri cu cojile aspre se târăsc pe câmpuri de noroi.”

— Îmi place, zise Jason. Dar greșește cu „niciun ecou de sunet”. Marea este un loc foarte zgomotos, dacă ai aparatura potrivită de ascultare.

— Ar fi fost dificil să știe așa ceva în secolul al nouăsprezecelea. Ar fi fost absolut fascinat de proiectul nostru, mai ales că a și scris un roman despre Grand Banks.

— Într-adevăr? exclamă simultan Emerson și Bradley.

— Nu-i cine știe ce - în comparație eu „Kim”. Despre ce este vorba? „Căpitanii curajoși” vorbește despre pescarii din Newfoundland și viața lor grea; Hemingway a creat ceva mult mai bun, o jumătate de secol mai târziu și cu douăzeci de grade mai la sud...

— L-am citit, zise Emerson cu mândrie. „Bătrânul și marea.”

— De înaltă clasă, Roy. Întotdeauna am considerat o tragedie că Rudyard Kipling n-a scris un poem epic despre *Titanic*. Poate că a intenționat, dar Hardy l-a întrecut în cazul acesta.

— Hardy?

— N-are importanță. Scuză-ne, Rudyard, dar acum trebuie să ne întoarcem la treaba noastră...

Trei panouri cu displayuri plate (ce l-ar mai fi fascinat pe Kipling!) funcționau simultan. Uitându-se la al lui, Rupert Parkinson spuse:

— Aici avem raportul duminică, data 30 aprilie. Cred că nu s-au produs schimbări de atunci?

— Nimic important. Personalul meu a verificat din nou toate cifrele. Considerăm că le putem îmbunătăți, dar preferăm să fim moderați. N-am auzit de operații majore submarine fără surprize.

— Nici chiar faimoasa întâlnire cu Oscar?

— A fost cea mai mare surpriză pe care am avut-o vreodată. A mers chiar mai bine decât m-am așteptat.

— Ce părere ai de statutul *Explorer*-ului?

— Nicio schimbare, Rupe. Este încă la naftalină în Golful Suisun.

Parkinson se strâmbă ușor la apelativul „Rupe”. Oricum, era mai bine decât „Parky”, admis doar între prieteni intimi.

- Nu-mi vine să cred că o atât de valoroasă, o atât de unică navă, a fost folosită numai o singură dată.
- Este prea mare ca să fie economicoasă pentru un proiect comercial normal. Doar CIA și-ar putea permite, și ea e în funcție de Congres.
- Cred că au încercat o dată să o închirieze rușilor.
- Bradley privi rânjind spre Parkinson.
- Știai așadar de asta?
- Sigur că da. Înainte de a veni la dumneata am făcut multe investigații.
- Nu știam, spuse Emerson. Pune-mă la curent, te rog.
- Păi, în 1989, unul din marile submarine rusești...
- Singurul din clasa Mike pe care l-au construit...
- ... s-a scufundat în Marea Nordului, și niște marțafoi luminați de la Pentagon au zis: „Ei, poate că putem recupera o parte din bani!” Dar n-a ieșit nimic. Sau o fi ieșit, Jason?
- Bun, n-a fost ideea Pentagonului; nimeni de-acolo nu are atâta imaginație. Dar pot să-ți spun că am petrecut o săptămână încântătoare la Geneva cu directorul adjunct al CIA și cu trei amirali, unul de-al nostru și doi de-ai lor. Asta a fost, da, în primăvara lui 1990. Tocmai când începuse reforma, așa că toți și-au pierdut interesul. Igor și Alexei au intrat în afaceri (import-export), iar eu mai primesc în fiecare an de Crăciun felicitări de la biroul lor din Leningrad... vreau să zic St. Petersburg. Cum ziceai tu, nu s-a întâmplat nimic; dar toți ne-am îngrășat cu câte zece kilograme și ne-au trebuit luni de zile după aceea ca să fim din nou în formă.
- Cunoscut restaurantele acelea din Geneva. Dacă ar trebui să pui *Explorer*-ul la punct, cât ți-ar lua?
- Dacă găsesc oameni, trei sau patru luni. Asta doar estimativ, nu pot fi sigur. SA coborâm la epavă, să verificăm starea în care se află, să construim structurile adiționale necesare, să dăm jos miliardul vostru de balene de sticlă, cinstit să fiu, chiar și aceste cifre *maxime* pe care le-am trecut în paranteze sunt estimări fără fundament. Dar voi putea să le clarific după o examinare prealabilă.

— Pare foarte rezonabil: îți apreciez franchiseța. În stadiul de față, tot ceea ce vrem să știm cu adevărat este dacă proiectul este realizabil în timp util.

— Timp drămuț, da. Cost drămuț, cine știe? Apropos, care e plafonul dumatăle?

Rupert Parkinson se prefăcu șocat de franchiseța întrebării.

— Încă ne mai gândim, nu-i așa, Roy?

Ce-i drept, schimbaseră câteva semne între ei, dar Bradley nu le putuse interpreta; Emerson îi dădu însă un indiciu prin răspunsul lui.

— Eu sunt pregătit să ofer aceeași sumă ca și consiliul, Rupert. Dacă operația continuă, voi recupera în Planul B.

— Și poți să-mi spui și mie ce-i acela Plan B? Și în cazul ăsta există și un Plan A? Încă nu mi-ai spus ce ai de gând să faci cu scheletul navei, când o s-o tragi până la New York. Ai de gând să o transformi într-o nouă *Vasa*?

Parkinson întinse mâinile a descurajare.

— Poftim de vezi, ăsta a ghicit și Planul C, suspină el. Da, ne-am gândit să o expunem, după ce o ducem la Manhattan, o sută de ani mai târziu decât plănuise să se facă asta. Știi ce se întâmplă cu o navă din fier când e adusă la suprafață după ce a stat câteva zeci de ani sub apă. E destul de greu să păstrezi una din lemn. Să bălăuiești *Titanicul* cu chimicale adecvate ar lua zeci de ani, și ar costa, probabil, mai mult decât scoaterea navei la suprafață.

— Așa că o să o lași în apă mai puțin adâncă. Ceea ce înseamnă că o s-o duci în Florida, așa cum se sugera și în emisiunea TV.

— Uite, Jason, ne aflăm încă în faza de explorare a opțiunilor: Disney World este numai una dintre ele. N-o să fim dezamăgiți nici dacă va trebui s-o părăsim pe fundul mării, atât timp cât vom putea salva ceea ce se afla în colecția străbunicului. Și noroc că a refuzat să lase să fie încărcate în cală lăzile alea; în ultima lui telegramă se plângea că nu are spațiu suficient pentru distracție.

— Și crezi că toată sticlăria aia fragilă mai este intactă?

— Nouăzeci la sută din ea. Chinezii au descoperit cu secole în urmă că obiectele lor de artă puteau călători în siguranță pe Drumul Mătăsii dacă erau împachetate în frunze de ceai. Până la apariția spumei de polistiren nimeni nu a găsit ceva mai bun și ceaiul poate fi vândut, bineînțeles, alegându-te cu un profit bun de pe urma lui.

— Mă îndoiesc că s-a procedat așa în cazul nostru.

— Cred că ai dreptate. Păcat, era un dar personal al lui Sir Thomas Lipton, cel mai bun de pe domeniile sale din Ceylon.

— Ești sigur că putea amortiza impactul?

— Cu ușurință: nava s-a prăbușit oblic în mărul moale; avea aproape treizeci de noduri. Decelerație medie: 2 g, maximum cinci.

Rupert Parkinson strânse display-ul și închise cu zgomot miracolul inteligenței electronice care era acum acceptat în mod fatal, cum fusese cu câțva timp înainte telefonul.

— O să-ți telefonăm înainte de sfârșitul săptămânii, Jason. Măine are loc o întrunire a consiliului. Sper că voi pune la punct problema. Mii de mulțumiri pentru raport; dacă ne vom hotărî să mergem mai departe, putem conta pe dumneata?

— În ce fel?

— În calitate de O.I.C. bineînțeles.

Urmă o lungă pauză; puțin cam prea lungă, gândi Parkinson.

— Sunt flatat, Rupe. Trebuie să mă gândesc, să văd cum o intercalez pe programul meu.

— Păi, Jason, n-o să mai ai niciun alt program dacă vom înțelege să lucrăm. Va fi cea mai mare ofertă care ți s-a făcut vreodată. Și adăugă: Poate este prea mare, gândește-te bine dacă ești de acord sau nu.

Jason Bradley nu era genul de om care să aștepte prea mult, mai ales când era vorba de afaceri.

— Sunt de acord, mi-ar plăcea să-i și dăm drumul. Nu numai pentru plată, despre care sunt sigur că va fi OK, dar și pentru competiție în sine. Câștig sau pierdere. Mi-a făcut plăcere întâlnirea cu voi, dar acum trebuie să o șterg.

— Cum, fără să vezi *nimic* la Londra? Aș fi putut să-ți fac rost de bilete la noul spectacol Andrew Lloyd Webber – Stephen King. Sunt puțini cei cărora li se oferă o asemenea ocazie.

Bradley râse.

— Mi-ar fi plăcut să merg; dar au aranjat să plasăm un năvod în Orkneys, și am promis să fiu la Aberdeen azi după-amiază.

— Foarte bine. O să ținem legătura...

— Ce părere ai, Roy? Întrebă Parkinson când rămaseră singuri.

— Dur tip, nu-i așa? Crezi că se angajează gândindu-se la lozul cel mare?

— Asta mă întrebam și eu. Dacă o face pentru asta, nu va avea noroc.

— Oh, vulturii legii își fac datoria?

— Din când în când; mai sunt unele nereguli, îți amintești când te-am dus la Societatea Lloyd?

— Sigur că da.

Fusese într-adevăr o ocazie memorabilă pentru un vizitator din afara orașului; chiar și acum, în secolul douăzeci și unu, „noua” clădire a Societății Lloyd tot mai părea cam futuristă. Dar ceea ce l-a impresionat cel mai mult pe Emerson a fost Cartea Dispăruților – catastiful epavelor. Această serie de volume masive în care sunt înregistrate toate momentele dramatice din istoria maritimă. Ghidul le-a arătat pagina din 15 aprilie 1912 și placa de aramă gravată manual ce conținea știrile care uluiseră întreaga omenire.

Deși îți stătea inima în loc când citeai acele cuvinte, Emerson a fost mai puțin impresionat de ele decât de banala observație găsită pe când răsfoia cele mai vechi volume:

Toate înregistrările de pe o perioadă de veste două sute de ani par a fi caligrafiate de aceeași mână. Era un exemplu de tradiție și continuitate care cu greu ar putea fi egalat.

— Tata a fost ani de zile membru al Societății Lloyd, așa că noi avem... un fel de influență acolo.

— Asta o cred.

— Mulțumesc. Oricum, cei din consiliu au avut unele discuții cu Autoritatea Internațională pentru Adâncurile Mării. Există zeci de solicitări, dar avocații se descurcă. Sunt singurii care nu pot pierde – orice s-ar întâmpla.

Roy Emerson găsea uneori discursivitatea lui Rupert exasperantă; nu părea niciodată să se grăbească să ajungă la problema discutată. Era greu să ți-l închipui acționând rapid în caz de necesitate – și totuși se număra printre cei mai buni iahtmeni din lume.

— Ar fi grozav dacă am putea obține să ne aparțină în exclusivitate – dealtfel, e o navă britanică...

—... Construită cu bani americani...

— Un detaliu care ne-a scăpat din vedere. Deocamdată, nu aparține nimănui, și asta se va stabili la Curtea Mondială. Și ar putea dura ani de zile.

— Noi nu avem la îndemână ani.

— Întocmai. Dar sperăm să putem obține o prescripție formală pentru a împiedica pe oricine altcineva să încerce să o ridice, ca să ne putem urma planul în liniște.

— În liniște! Cred că glumești. Știi câte interviuri am refuzat în ultima vreme?

— Probabil tot atâtea ca și mine. Rupert aruncă o privire spre ceas. Tocmai la timp. Vrei să vezi ceva interesant?

— Da. Emerson știa că de câte ori Parkinson zicea „interesant”, era vorba de ceva pe care n-ar mai fi avut șansa să-l vadă vreodată în viață. *Autenticele* Bijuterii ale Coroanei, poate; sau 221 B Baker Street; sau acele cărți din Biblioteca de la British Museum care sunt în mod straniu anumite curiozități și nu sunt înregistrate în Catalogul Principal...

— E aici, pentru drum, putem ajunge în două minute. Royal Institution. Laboratorul Faraday unde a luat naștere cea mai mare parte a civilizației noastre. Tocmai puseseră la punct expoziția, când niște nesimțiți s-au apucat să arunce retorta pe care o folosisse Faraday când descoperise

benzenul. Directorul vrea să știe dacă putem lipi sticla și dacă putem s-o reparăm așa încât să nu observe nimeni.

Nu ți se oferă în fiecare zi șansa, își spuse Emerson, să vizitezi Laboratorul Michael Faraday. Traversă îngusta Albemarle Street, ferindu-se cu grijă de traficul încetinit, și mergând câțiva metri până la clasica fațadă a lui Royal Institution.

— Bună ziua, domnule Parkinson. Sir Ambrose vă așteaptă.

17. Congelatorul

— Sper că nu vă supără că ne întâlnim direct la aeroport, Doamnă Craig - Donald - dar traficul la Tokyo se înrăutățește pe zi ce trece. De altfel, cu cât ne vor vedea mai puțin, cu atât mai bine. Sunt sigur că înțelegeți.

Dr. Kato Mitsumasa, tânărul președinte al lui Nippon-Turner, era ca de obicei impecabil în postumul său Savile Row, care va fi la modă încă vreo douăzeci de ani. Și, tot ca de obicei, era însoțit de două coloane de samurai, care rămaseră retrase nescotând nicio vorbă tot timpul întâlnirii. Donald se întreba uneori dacă robotica japoneză putea face mai mult decât se realizase deja...

— Dispunem de câteva minute înainte de a sosi celălalt invitat, așa că am vrut să insist asupra unor detalii care ne privesc numai pe noi...

— În primul rând, o să vă asigurăm cablul mondial și accesul la satelit pentru *A Night to Remember* în versiunea dumneavoastră pe primele șase luni din 12, cu o opțiune pentru posibilitatea de prelungire încă șase luni.

— Splendid. Nu credeam că o să puteți aranja asta, Kato, dar trebuia să vă cunosc mai bine.

— Mulțumesc; n-a fost ușor, cum îi zice porcul țepos prietenei sale.

În perioada studiilor lui în Vest, la Școala de Studii Economice din Londra, apoi la Harvard și Annenberg, Kato își dezvoltase un anume simț al umorului, care adesea

părea nepotrivit cu poziția sa actuală. Dacă Donald închidea ochii, cu greu îi venea a crede că asculta un japonez get-beget, atât de autentic american era accentul lui. Dar adeseori făcea câte o glumă fără gust sau vreo remarcă deocheată care îi era caracteristică, neavând nimic de-a face nici cu Estul, nici cu Vestul. Chiar când părea de prost gust – ceea ce se întâmpla destul de des – Donald bănuia că acesta știe exact ce face. Acest gen de glume încurajau oamenii să-l subestimeze, greșeală care putea să-i coste foarte scump.

— Acum, spuse Kato cu vioiciune, mă bucur să-ți spun că toate computerele noastre funcționează și testele chesonului sunt satisfăcătoare. Aș putea zice chiar că ceea ce vom face noi e unic și vom fi la înălțimea imaginației întregii lumi. Nimeni, *nimeni* altul nu ar putea încerca să scoată *Titanicul* la suprafață în modul în care o vom face noi!

— Ei, doar o parte din navă. De ce tocmai pupa?

— Din mai multe motive, unele practice, altele psihologice. E cea mai mică dintre cele două părți, mai puțin de cincisprezece mii de tone. Și a fost ultima care s-a scufundat, cu toți oamenii pe covertă, nedezlipiți de ea. Secvența va fi racordată cu scene din *A Night to Remember*. Mă gândesc chiar să o refilmăm sau să colorăm originalul...

— Nu, ziseră soții Craig, într-un glas.

Kato păru uimit.

— Cum, după tot ce ați făcut până acum? Ah, impenetrabilul Occident! Oricum, acțiunea se petrece noaptea, merge și alb-negru.

— Mai sunt și alte probleme de montaj pe care nu le-am rezolvat, spuse brusc Edith. Orchestra de dans a *Titanicului*.

— Ce-i cu ea?

— Păi, în film interpretează „*Nearer my God to Thee*”.

— Și?

— Astea-s basme – și o mare prostie. Rolul orchestrei era să ridice moralul pasagerilor și să împiedice producerea panicii. Un imn jalnic ar fi fost ultimul lucru pe care era

cazul să-l cânte. Ar fi fost împușcați pe loc, de vreun ofițer de pe vas, dacă încercau așa ceva.

Kato râse.

— Adesea am avut și eu acest sentiment față de orchestre. Dar ce cântau?

— Un pot-pourri de muzică la modă, încheindu-se probabil cu valsul „*Song of Autumn*”.

— Înțeleg. Asta se poate întâmpla în viață, dar nu putem pune *Titanicul* să se scufunde în ritm de vals, pentru numele lui Dumnezeu. *Ars longa, vita brevis*, cum obișnuiește să spună MGM adesea. În cazul acesta, învinge arta, iar viața trece pe planul al doilea.

Kato se uită la ceas, apoi către una din clone, care se îndreaptă spre ușă și dispăru pe coridor. În mai puțin de un minut, reveni împreună cu un bărbat scund, vânos, cu însemnele universale ale omului de acțiune: un sac tip sport într-o mână și o mapă electronică în cealaltă.

Kato îl salută cu căldură.

— Încântat să vă cunosc, domnule Bradley. Cineva zicea o dată că punctualitatea e hoțul timpului; n-am crezut-o niciodată, și mă bucur că și dumneavoastră sunteți de acord. Jason Bradley – faceți cunoștință cu Edith și Donald Craig.

Cum Bradley și familia Craig își strângeau mâinile ou aerul că se mai cunoscuseră cândva, dar nu erau siguri de asta, Kato se grăbi să le împrășteze memoria.

— Jason este inginerul oceanic numărul 1 al lumii...

— A, sigur! Caracatița aceea gigantică...

— Blândă ca o pisicuță, Doamnă Craig. Nicio grijă.

— ... În timp ce Edith și Donald fac din vechile filme unele ca și noi, sau chiar mai bune. Dați-mi voie să vă spun pentru ce v-am chemat aici.

Bradley zâmbi.

— Nu-i prea greu de ghicit, Domnule Mitsumasa. Dar vreau să aflu amănunte.

— Sunt convins. Dar totul este strict confidențial.

— Bineînțeles.

— În primul rând, intenționăm să ridicăm pupa și s-o filmăm, realizând o transmisie specială spectaculoasă pentru TV. Apoi să o remorcăm în Japonia, pentru a o transforma într-o expoziție permanentă la Tokyo-on-Sea. Va fi un teatru la 360 de grade; spectatorii, aflați în bărci de salvare care vor pluti de jur împrejur – în nopțile înstelate, aproape înghețate, le vom da, bineînțeles, pardesie – vor vedea și vor asculta povestea scufundării vasului până în ultimul moment. Apoi vor putea coborî în cheson ca să vadă pupa prin ferestrele de observare de la diferite niveluri. Deși nu reprezintă decât circa o treime din navă, este atât de mare încât nu o poți cuprinde toată dintr-o dată; cu toată puritatea apei folosite, vizibilitatea va fi mai mică de o sută de metri. Deci, epava va fi oricum neclară în depărtare, așa că pentru ce s-o mai aducem? Privitorii vor avea iluzia perfectă, că se află pe fundul Atlanticului.

— Pare logic, zise Bradley. Și desigur, pupa e partea cea mai ușor de ridicat. Deși este zdrobită, poate fi ridicată pe porțiuni cântărind doar câteva sute de tone fiecare, asamblate mai târziu.

Se lăsă o tăcere penibilă. Apoi Kato spuse:

— Asta n-o să arate prea vesel la TV, nu-i așa? Noi avem planuri mai ambițioase. Dar strict secrete. Chiar dacă pupa este zdrobită în bucăți, o vom scoate într-o operație unică. *În interiorul unui aisberg*. Nu crezi că e o justiție poetică? Un aisberg a scufundat-o, un altul o va scoate la lumina zilei.

Dacă se aștepta ca vizitatorul său să fie surprins, Kato a fost dezamăgit. Bradley auzise despre toate planurile posibile de ridicare a *Titanicului*, pe care le putea născoci mintea unui bărbat și a unei femei.

— Zi mai departe, spuse el. O să-ți trebuiască o adevărată uzină de refrigerare, nu-i așa?

Kato arboră un zâmbet triumfător:

— Nu, mulțumită ultimei realizări tehnice din fizica stării solide. Ai auzit de *Efectul Peltier*?

— Sigur că da. Înghețarea obținută la trecerea unui curent electric prin niște materiale, nu știu exact care. Dar

orice frigider de uz casnic este dependent de el din 2001 încoace, când tratatele mediului înconjurător au interzis fluorocarbonurile.

— Exact. Acum, sistemul Peltier comun, sau „de bucătărie”, nu-i foarte eficient, dar nu avea nevoie să fie câtă vreme făcea cuburi de gheață, fără a produce goluri în bietul strat de ozon. Totuși, fizicienii noștri au descoperit o nouă clasă de semiconductoare, o răsturnare în evoluția superconductoarelor, care a mărit de câteva ori eficiența. Practic, toate frigidererele din lume, chiar și cele mai recente modele, sunt eliminate din competiție.

— Sunt convins, zâmbi Bradley, că toți fabricanții japonezi sunt distruși.

— Lupta pentru obținerea licenței s-a sfârșit. Nu am neglijat nici publicitatea: cel mai mare cub de gheață din lume va pluti purtând *Titanicul* în el.

— Impresionant. Dar cum veți obține energia necesară?

— Asta-i altă latură pe care sperăm să o exploatăm; săbii prefăcute în brăzdare de plug. Metafora este puțin cam trasă de păr în cazul de față. Am plănuit să folosim două submarine nucleare scoase din uz, unul rusesc și altul american. Pot genera megawații necesari și la câteva sute de metri adâncime, așa că ar putea opera chiar și pe cele mai aprige furtuni de pe Atlantic.

— Și timpul?

— Șase luni pentru montarea instalațiilor pe fundul mării. Apoi doi ani pentru înghețarea Peltier. Amintește-ți că acolo jos este aproape înghețat. Nu trebuie decât să mai scădem cu câteva grade temperatura, și aisbergul nostru va prinde formă.

— Și cum o să-l oprești să plutească înainte de momentul potrivit?

Kato zâmbi.

— Să nu intrăm acum în detalii. Vă pot asigura că inginerii noștri s-au gândit și la această mică problemă. Oricum, atunci vei interveni tu, dacă vei vrea.

Știe oare de Parkinsoni? se întrebă Bradley. Mai mult ca sigur, și chiar dacă nu e sigur, a bănuț că au făcut și ei o ofertă.

— Scuzați-mă o clipă, zise Kato prevenitor, răsucindu-se și deschise mapa. Când își întoarse fața către vizitatorul său, numai după cinci secunde, se transformase într-un șef de pirați. Doar firul abia vizibil care ducea la claviatura din mâna lui dovedea că peticul de pe ochi pe care-l purta era ceva foarte *hi-tech*.

— Asta dovedește că nu sunt un japonez autentic: proastele maniere. Tatăl meu mai folosește încă un laptop, de pe vremea dinastiei Ming târzii, dar monoclurile sunt mult mai convenabile și asigură o claritate superbă.

Bradley și familia Craig n-au putut să nu-și zâmbească reciproc. Ceea ce spunea Kato era perfect adevărat; multe dispozitive video portabile foloseau acum microecrane compacte care cântăreau doar puțin mai mult decât o pereche de ochelari și erau adesea încorporate în ei. Deși monocul este așezat doar la un centimetru în fața ochiului, un sistem inteligent de lentile făcea ca o imagine de dimensiunea unui timbru să pară cât de mare dorea.

Era minunat în scopuri distractive, dar și mai folositor pentru oamenii de afaceri, avocați, politicieni și oricine ar fi vrut să aibă acces la informații confidențiale în particular. Nu exista nicio posibilitate de a spiona prin monocul electronic al altei persoane sau să apelezi la același izvor de date. Dezavantajul său principal era că prin folosirea excesivă ducea la un nou tip de schizofrenie, fascinantă pentru cei ce investighează fenomenul „*split-brain*”-ului.

Când Kato și-a terminat litania despre megawați-ore, tone-calorii, Bradley rămase o clipă tăcut, procesând în minte informația care fusese depozitată în creierul său. Multe din detalii erau prea tehnice ca să poată fi absorbite la primul contact, dar n-avea importanță; le putea studia mai târziu. Nu se îndoia de exactitatea calculelor, dar probabil mai existau încă puncte esențiale trecute cu vederea. Aceasta, se întâmpla atât de des...

Instinctul lui îi spunea totuși că planul ținea, învățase să considere drept bună prima impresie, mai ales când ea era negativă – chiar dacă nu-și dădea seama de cauza exactă a premoniției sale. De data aceasta, nu existau semne rele. Proiectul era fantastic, putea să meargă. Kato îl privea pe ascuns, încercând, evident, să-i ghicească reacțiile. Pot fi de nepătruns când vreau, gândea Bradley... și, în afară de asta, am reputația că știu să apreciez.

Apoi Kato, zâmbind ușor, îi întinse o bucată de hârtie împăturită în două. Bradley zăbovi puțin până să o deschidă. Când văzu cifrele, își dădu seama că, chiar dacă proiectul ar fi fost un dezastru total, n-ar mai fi avut nevoie să se gândească la cariera sa viitoare. După cum evoluau lucrurile, avea să dureze mai mulți ani, dar el n-ar fi reușit să strângă atâția bani nici într-o viață întreagă.

— Sunt flatat, zise el liniștit. Sunteți mai mult decât generos. Dar mai am câteva probleme de rezolvat înainte de a vă putea da un răspuns.

Kato îl privi surprins.

— Cât timp va dura? Întrebă el cam brusc.

Își închipuie că mai negociez și cu altul, se gândi Bradley. Ceea ce este absolut adevărat...

— Dați-mi o săptămână. Dar vă pot spune de pe acum: sunt aproape sigur că nimeni nu va egala oferta dumneavoastră.

— Știu, zise Kato, închizându-și mapa. Mai aveți vreo problemă de ridicat: Edith, Donald?

— Nu, zise Edith, se pare că dumneavoastră le-ați atins pe toate.

Donald nu zise nimic, clătină doar din cap a încuviințare.

Ăsta e un partener ciudat, își zise Bradley în sinea lui, și nu-i unul prea fericit. Îi aruncă o privire lui Donald, care părea a fi o persoană drăguță, plăcută. Dar Edith era puternică și dominatoare, aproape agresivă: ea era șeful, evident.

— Și ce mai face acel copil-minune oare întâmplător e fiica dumneavoastră? Îl întrebă Kato pe Craig când tocmai se despărțeau. Transmiteți-i, vă rog, toată dragostea mea.

— O să-i transmitem, replică Donald. Ada e bine și profită de excursia la Kyoto. E o schimbare față de exploatarea Setului Mandelbrot.

— Și ce este, de fapt, acest Set Mandelbrot? întrebă Bradley.

— E mai ușor de arătat decât de explicat, răspunse Donald. Ce-ar fi să ne faceți o vizită? Ne-ar face plăcere să vă arătăm studioul nostru, nu-i așa Edith? Mai ales dacă vom lucra împreună, ceea ce sper că se va întâmpla.

Numai Kato observase ezitarea de moment a lui Bradley. Apoi zâmbi și zise:

— Cu plăcere. Săptămâna viitoare mă duc în Scoția și sper că voi putea veni. Câți ani are fiica dumneavoastră?

— Aproape nouă. Dar dacă o să o întrebați pe ea, probabil vă va spune 8, 876545 ani.

Bradley râse:

— Pare un fenomen. Nu cred că îi voi face față.

— Și ăsta, zise Kato, este omul care a pus pe fugă o caracatiță de cincizeci de tone. Chiar că nu-i voi înțelege niciodată pe americani.

18. Grădina irlandeză

— Când eram copil, zise Patrick O'Brien cu melancolie, obișnuiam să vin aici sus să privesc imaginile magice. Păreau mult mai luminoase și mai interesante decât lumea *reală* de afară. Pe atunci nu exista televiziune, iar cinematograful ambulant venea în sat cam o dată pe lună.

— Să nu crezi nicio iotă, Jason, zise Donald Craig. Pat nu are chiar o sută de ani.

Deși Bradley i-ar fi dat șaptezeci și cinci, O'Brien probabil că avea optzeci. Așa că se născuse prin anii. '30, poate chiar '20. Lumea tinereții lui părea totuși inimaginabil de îndepărtată; orice exagerare era minoră, mai ales la standardele irlandeze.

Pat dădu din cap cu tristețe, în timp ce continua să se rotească uriașa lentilă de cinci metri de deasupra capului

său. Pe masa de un alb mat în jurul căreia erau așezați, peluzele și brazdele de flori și cărările prunduite ale castelului Conroy executau o piruetă maiestuoasă. Totul era ireal de luminos și clar și Bradley își putea ușor imagina că, pentru un copil, această bătrână mașină putea transforma lumea obișnuită de afară într-o fermecată lume de basm.

— E o rușine, d-le Bradley, că stăpânul Donald nu recunoaște adevărul când îl aude. Eu i-aș povesti întâmplări despre bătrânul Lord, dar la ce-ar folosi?

— Oricum, i le povestești Adei.

— Sigur... ea mă crede, sensibilă fată.

— Și eu te cred câteodată. Ca de pildă când povestești despre Lordul Dunsany.

— Numai după ce m-ați verificat cu părintele McMullen.

— Dunsany? Scriitorul? Întrebă Bradley.

— Da, l-ați citit?

— Ei, nu. Dar era un bun prieten al dr. Beebe, primul om care s-a scufundat la o jumătate de milă. De aceea îi știu numele.

— Păi, ai putea să-i citești povestirile, mai ales pe acelea despre mare. Pat spune că venea adesea aici, ca să joace șah cu Lordul Conroy.

— Dunsany? Scriitorul? Întrebă Bradley, adăugă Patrick. Era un om foarte amabil. Îl lăsa întotdeauna să câștige pe bătrânul Lord. Ce i-ar mai fi plăcut să joace cu computerul dumneavoastră! Mai ales că a și scris o povestire despre mașina de jucat șah.

— A făcut el asta?

— Păi, nu chiar o mașină, poate un înlocuitor.

— Cum se numea? Probabil că o știu.

— „Gambitul celor trei marinari”. Ah, uite-o! Trebuia să fi bănuیت.

Vocea bătrânului se îndulci apreciabil când mica ambarcațiune ajunsese în raza lor vizuală. Plutea în cercuri leneșe în centrul lacului destul de mare și singurul ei ocupant părea total cufundat în citirea unei cărți. Donald Craig ridică computerul fixat pe braț și șopti:

— Ada, avem un musafir, coborâm într-o clipă.

Figura îndepărtată schiță un salut leneș cu mâna și continuă să citească. Apoi se îndepărtă ușor în timp ce Donald focaliză lentilele de la *camera obscură*.

Acum Bradley observă că lacul avea forma unei inimi și era legat de un bazin mai mic, circular, unde probabil că se afla vârful inimii. Și acesta, la rândul său, se deschidea într-un al treilea bazin, și mai mic, tot circular. Era un aranjament ciudat și, evident, făcut de curând; peluza mai purta încă urmele excavatoarelor.

— Bine ați venit la Lacul Mandelbrot, zise Patrick, cu vizibilă lipsă de entuziasm. Fii atent, domnule Bradley, n-o încuraja să-ți explice.

— Nu cred, zise Donald, că va fi nevoie de vreo încurajare. Dar hai să mergem după ea.

Cum tatăl ei se apropia de cei doi însoțitori, Ada porni motorul bărcuței, care era acționat de un mic panou solar și abia putea egala mersul lor la pas. Nu se îndreptă direct spre ei, cum se așteptase Bradley, ci cârmii ambarcația spre axa centrală a lacului principal și spre canalul îngust care îl lega de micuțul său satelit. Îl traversă repede și barca intră în cel de-al treilea și cel mai mic dintre bazine. Deși nu-i despărțeau decât câțiva metri, Bradley nu auzea niciun zgomot de motor. Inginerul din el era plăcut impresionat de o asemenea performanță.

— Ada, strigă Donald Craig; între ei distanța se micșora rapid. Acesta este musafirul despre care ți-am vorbit, dl. Bradley. Ne va ajuta să ridicăm *Titanicul* la suprafață.

Ada, care se pregătea acum să intre în debarcader, abia îl învrednici cu o scurtă înclinare a capului. Ultimul lac, nu mai mare decât un bazin pe care l-ar fi putut umple ușor cel mult o duzină de rațe, era legat de debarcader printr-un canal lung și îngust. Era absolut drept și Bradley realizează că era plasat cu exactitate de-a lungul axei care unea cele trei lacuri. Totul fusese făcut, era evident, după un plan, deși nu-și putea închipui în ce scop. După zâmbetul întrebător de pe fața lui Patrick, bănuia că bătrânul grădinar se bucura de perplexitatea lui.

Canalul era mărginit de ambele părți de chiparoși impunători de peste douăzeci de metri înălțime; ca o versiune miniaturală a împrejurimilor Taj Mahal-ului, gândi Bradley. Văzuse această capodoperă doar în grabă, cu ani în urmă, dar nu uitase splendida sa perspectivă.

— Vezi, Pat, au făcut totul perfect, în ciuda celor afirmate de tine.

Grădinarul strânse din buze și privi critic spre șirul de copaci. Arată către mai mulți dintre ei, care pentru ochii lui Bradley păreau aidoma celorlalți.

— *Aceia* vor trebui replantați, zise el. Să nu ziceți că nu v-am pus în gardă și pe dumneavoastră și pe don'șoara.

Ajunseseră la debarcader, la capătul canalului mărginit de copaci, și o așteptau pe Ada care venea agale. Când era numai la un metru de ei, se auzi un lătrat ascuțit și ceva foarte asemănător unei perii de spălat podelele sări din barcă și se repezi precipitat la picioarele lui Bradley.

— Dacă nu te miști, zise Donald, s-ar putea să decidă că ești inofensiv și să te lase în viață.

În timp ce micuțul terrier mârâia suspect spre pantofii lui, Bradley îi examinează stăpâna. Observă, aprobator, grija cu care Ada își lega barca, deși nu ar fi fost absolut necesar; era, remarcă el imediat, o tânără extrem de echilibrată – contrastând cu cățelușul isteric, care acum se gudura, manifestându-și afecțiunea.

Ada prinse cățelușul cu o mână și o strânse la piept, în timp ce se uita către Bradley cu o privire plină de sinceră curiozitate.

— Chiar ne veți ajuta să scoatem *Titanicul*? întrebă ea.

Bradley se simțea stingherit și încerca să depășească această senzație neplăcută.

— Așa sper, zise evaziv. Dar înainte de asta mai sunt încă multe lucruri de discutat. Și aici, adăugă în gând, nu-i nici timpul nici locul potrivit pentru așa ceva. Va trebui să aibă răbdare până ce D-na Craig li se va alătura și nu era în apele lui în așteptarea întâlnirii.

— Ce citeai în barcă, Ada? întrebă liniștit încercând să schimbe subiectul.

— De ce te interesează?

Era o întrebare de politete, fără nicio aluzie impertinentă. Bradley încă mai încerca să-i dea un răspuns corespunzător când Donald Craig i se adresează grăbit.

— Mă tem că fiica mea nu prea are timp pentru amabilități. Crede că există lucruri mult mai importante în viață. Ca fractalii și geometria noneuclidiană.

Bradley arată spre cățelușă.

— *Asta* nu mi se pare a fi geometrie.

Spre surprinderea lui, Ada îi răspunde cu un zâmbet încântător.

— Ar trebui s-o vezi pe Lady când se usucă după baie și păru-i flutură în toate direcțiile. Atunci arată ca un încântător fractal tridimensional.

Gluma depășea puterea de înțelegere a lui Bradley, dar se alătură și el râsului general. Ada avea grația salvatoare a simțului umorului; ar fi putut să-i devină agreabilă dacă ar fi încercat să o trateze ca pe cineva de două ori mai mare.

Plin de îndrăzneală, se aventurează într-o nouă întrebare.

— Numărul ăsta, 1999, pictat pe debarcader, zise el, presupun că se referă la vestitul program de sfârșit-de-secol al mamei tale.

Donald Craig mârâi:

— Drăguță presupunere, Jason; asta-i ceea ce bănuiesc foarte mulți oameni. Să-l luăm ușor, Ada.

Formidabila domnișoară Craig depuse pe iarbă cățelușă, care se repezi să investigheze tulpina celui mai apropiat chiparos. Bradley avu neplăcuta impresie că Ada încearcă să-i aprecieze QI-ul înainte de a-i răspunde.

— D-le Bradley, dacă privești cu atenție, vei observa că în fața numărului se află semnul minus și un punct după ultimul nouă.

— Și ce-i cu asta?

— Asta înseamnă că e *minus* unu virgulă nouă nouă nouă nouă nouă - pentru totdeauna.

— Amin, exclamă Pat.

— Și n-ar fi fost mai simplu să scrii minus doi?

— Exact același lucru am zis și eu, chicoti Donald Craig. Dar să nu-i spui asta unui *adevărat* matematician.

— Eu credeam că ești unul foarte bun.

— Doamne, nu, eu nu-i ajung Edithei nici la degetul cel mic.

— Și nici tinerei domnișoare, bănuiesc. Știi, încep să simt că-mi ies din fire. În meseria mea, asta nu-i deloc bine.

Râsul Adei ajută la împrăștierea sentimentului de stânjeneală pe care îl încerca Bradley de câteva minute. Era ceva deprimant în acest loc, ceva de rău augur, care plana în spatele conștiinței și n-ar fi folosit la nimic să încerce să acționeze asupra lui printr-un act deliberat de voință; fugarul stol de gânduri dispărea imediat ce încerca să îl prindă. Trebuia să aștepte, o să iasă el singur la iveală când va fi gata.

— M-ai întrebat ce carte citeam, d-le Bradley...

— Te rog, spune-mi Jason...

— ... ei bine, uite.

— Trebuia să bănuiesc. Doar și el era matematician, nu? Dar mi-e jenă să spun că n-am citit-o niciodată pe Alice. Pe vremea noastră se citea *Vrăjitorul din Oz*.

— Am citit-o și pe asta, dar Carroll este *mult* mai bun. Ce mult i-ar fi plăcut asta!

Ada arată spre lacul de o formă ciudată și spre micuțul debarcader cu enigmatica inscripție.

— Știi, d-le Brad – d-le Jason – acesta reprezintă Vestul Îndepărtat. Minus doi reprezintă infinitul în Setul M: nu mai există *nimic* dincolo de asta. Acum ne îndreptăm spre Vârf... acest mic bazin este ultimul din miniseturile negative. Într-o zi vom planta o lizieră de flori – nu-i așa Pat,! – care ne va da o idee despre detaliile fantastice din jurul lobilor principali. Și acolo, în est, punctul în care se întâlnesc cele două mai lacuri, este Seahorse Valley, la minus virgulă șapte patru cinci. Originea, zero, zero, se află bineînțeles, în mijlocul lacului cel mai mare. Setul nu se întinde prea departe spre est; punctul de la Elephant Crossing – dincolo, chiar în fața Castelului – e la aproximativ plus virgulă doi șapte trei.

— Iau drept bune cele spuse, mormăi Bradley, absolut copleșit. Știi doar foarte bine că eu n-am nici cea mai vagă idee despre ce vorbești.

Asta nu era perfect adevărat. Familia Craig își folosisese averea pentru a realiza acest peisaj de forma unei bizare funcții matematice. Părea o obsesie destul de inofensivă, există multe alte moduri mult mai rele de a-ți cheltui banii, și probabil că folosisese un mare număr de muncitori din rândul localnicilor.

— Cred că e suficient, Ada, zise Donald Craig cu ceva mai multă fermitate decât o făcuse mai înainte. Hai să-l lăsăm pe domnul Jason să mai și mănânce ceva înainte de a-i da brânci în Setul M.

Părăsiseră aleea mărginită de copaci în punctul în care canalul îngust se deschidea în cel mai mic dintre lacuri, când în creierul lui Bradley se debloca procesul mnezic.

Evident, întinderea liniștită de apă, ambarcația, chiparoșii - toate elementele cheie ale picturii lui Bocklin! Incredibil, cum de nu-și dăduse seama mai înainte...

Muzica obsedantă a lui Rahmaninov izvorî din nou din adâncurile minții sale - liniștitoare, familiară, calmantă. Acum, pentru că identificase motivul nelămuritei sale neliniști, spiritul i se însenină.

Nici mai târziu n-aveau să creadă cu adevărat că asta fusese o premoniție.

19. „Ridicați Titanicul!”

Încet, șovăitor, miile de tone de metal au început să se deplaseze ca un monstru marin trezit din somn. Încărcătura explozivă, care produsese șocul pentru a o mișca din patul marin, a stârnit „nori” de aluviuni, care au învăluit epava în ceața unui vârtej.

Strânsoarea mîlului, veche de zeci de ani, începu să cedeze; enormele elice au fost ridicate de pe fundul oceanului. *Titanicul* începea ascensiunea către lumea pe care o părăsise cu mult timp înainte.

La suprafață, marea clocotea de frământarea venită de jos, din adâncuri. Din vârtejul înspumat, ieși un catarg subțire, ce purta încă pe el cabina din care Frederick Fleet telefonase odinioară fatalele cuvinte: „Aisberg drept înainte.”

Acum, prova străpungea apa... suprastructura ruinată... Întreaga întindere a punții... ancorele uriașe pentru deplasarea cărora fusese nevoie de un atelaj tras de douăzeci de cai... cele trei coșuri semețe, plus baza celui de-al patrulea... marea faleză de oțel ornamentată cu hublouri și, în sfârșit:

TITANIC LIVERPOOL

Ecranul monitorului se albi; în studio se lăsă o clipă de tăcere, produsă de amestecul de teamă, venerație și admirație pură în fața efectelor speciale ale filmului.

Apoi Rupert Parkinson, care nu rămânea niciodată fără replică, zise cu tristețe:

— Nu cred că a fost atât de dramatic, în realitate. Bineînțeles, când a fost făcut filmul, nu știau că nava este ruptă-n două bucăți. Și că toate coșurile dispăruseră, deși ar fi trebuit să fie evident.

— Este adevărat, întrebă gazda de la *Channel Ten* pe nume Marcus Kilford, „*Mucus*” sau „*Killjoy*”, cum îi ziceau dușmanii, care se numărau cu legiunile, că modelul pe care l-au folosit în film a costat mai mult decât nava originală?

— Am auzit și eu povestea asta, ar putea fi adevărat, având în vedere inflația.

— Și gluma...

— ... că ar fi fost mai ieftin să golești Atlanticul? Crede-mă m-am plictisit s-o tot aud!

— N-o s-o menționez, bineînțeles, zise Kilford, învârtindu-și vestitul monoclu care era semnul lui de recunoaștere. Era larg răspândită părerea că folosea această ostentativă antichitate doar pentru a-și hipnotiza invitații și că ea nu avea niciun fel de proprietăți optice.

Departamentul de fizică de la King's College, din Londra, supusese chiar analizei unui computer imaginea reflectată în monoclu când acesta prinsese în el luminile studioului, și declarase că a stabilit acest lucru cu o certitudine de 95 la sută. Problema putea fi reglată definitiv doar dacă cineva ar fi capturat obiectul, dar toate încercările dăduseră greș. Monoclul părea a fi atașat permanent de Marcus, și el îi avertizase pe eventualii jefuitori că era echipat ca un dispozitiv miniatural de autodistrugere. Dacă acesta era activat, el nu răspundea de repercusiuni. Bineînțeles că nimeni nu-l credea.

— În film, continuă Marcus, se vorbește despre o spumă pompată în corpul navei pentru a ridica epava la suprafață. E posibil așa ceva?

— Depinde de materialul folosit. Presiunea este atât de mare – de patru sute de ori presiunea atmosferică! – așa că orice spumă obișnuită s-ar dezumfla instantaneu. Dar obținem același rezultat și cu microsferele noastre, fiecare dintre ele conține o mică bulă de aer.

— Și sunt destul de rezistente la presiunea asta enormă!

— Da, ia încearcă să strivești una!

Parkinson risipi o mână de bile de sticlă pe măsuta de cafea din studio. Kilford culese una și fluieră cu nesimulată surpriză.

— Nu cântărește cine știe ce!

— Măreția artei, răspunse cu mândrie Parkinson. Au fost testate la cea mai mare adâncime, pe fundul Fosei Marianelor, care e de trei ori mai adâncă decât locul unde se află *Titanicul*.

Kilford se întoarse către celălalt invitat al său.

— Le-ai fi putut folosi pe *Mary Rose*, în 1982, nu-i așa, doctore Thornley?

Arheologul marin dădu din cap.

— Nu chiar, atunci a fost complet altă problemă. *Mary Rose* se afla în apă puțin adâncă și scufundătorii noștri au putut plasa sub ea un leagăn. A tras-o afară cea mai mare plutitoare din lume.

— A fost o situație critică, nu-i așa?

— Da, mulți aproape că au făcut atac de cord când a cedat cablul de metal.

— Cred și eu. Deși carcasa stă, de un sfert de secol, în docul Southampton, tot nu-i definitiv pregătit pentru expunerea publică. Vei lucra mai repede cu *Titanicul*, d-le Parkinson, presupunând că-l veți aduce la suprafață?

— Sigur; există deosebiri între lemn și oțel. Marea a muiat timp de patru secole lemnul navei *Mary Rose*, așa că nu-i de mirare că sunt necesare decenii pentru a o scoate la capăt cu ea. Tot lemnul de pe *Titanic* a fost distrus, n-o să ne necăjim cu el. Problema este rugina; dar la această adâncime, datorită frigului și lipsei de oxigen, există șansa de a fi foarte puțină. O mare parte din epavă se află, probabil, în două ipostaze: excelentă sau îngrozitoare.

— De câte microsferă din acestea ai avea nevoie?

— De vreo cincizeci de miliarde.

— Cincizeci de *miliarde*! Și cum le vei duce acolo jos?

— Foarte simplu, le vom lăsa să cadă.

— Cu o mică greutate atașată de fiecare, alte cincizeci de miliarde?

Parkinson zâmbi, ușor infatuat.

— Nu chiar. D-l Emerson a inventat o tehnică atât de simplă că nici nu-ți poți închipui. O conductă va coborî de la suprafața pe epavă. Va fi pompată apa afară - și microsferăle vor curge, pur și simplu, înăuntru, și se vor aduna pe fundul epavei. „Călătoria” lor nu va dura decât câteva minute.

— Dar cu siguranță...

— Oh, vom folosi pompe de vid speciale la ambele capete, esențialul e că va trebui să fie un proces continuu. Jos, microsferăle vor fi grupate în pachete de un metru cub fiecare. Aceasta le va oferi o forță ascensională de o tună per unitate, dimensiune acceptabilă pentru a fi mânăuită de roboți.

Marcus Kilford se întoarse spre arheolog, care nu scosese un cuvânt.

— Dr. Thornley, întrebă el, credeți că va merge?

— Cred că da, răspunse șovăitoare, dar nu sunt expertă în asemenea probleme. Tubul ăsta o fi suficient de rezistent ca să facă față enormei presiuni de adâncime?

— Nicio problemă, vom folosi același material. După cum zice sloganul companiei mele, DIN STICLĂ POȚI FACE ORICE...

— Fără sloganuri publicitare, vă rog!

Kilford se întoarse către camera de luat vederi și psalmodie cu solemnitate, deși cu o licărire în ochi:

— Mă voi folosi de această ocazie pentru a nega zvonul tendențios că domnul Parkinson a fost zărit într-o toaletă a BBC-ului, întinzându-i o cutie de pantofi doldora de bancnote destul de uzate.

Toți râseră, deși în spatele geamului subțire al cabinei de control regizorul îi șoptea asistentului său:

— Dacă mai spune gluma asta încă o dată, o să cred că e adevărată.

— Pot să te întreb ceva? zise dr. Thornley pe neașteptate. Ce-i cu... să le zicem, rivalii dumitale? Crezi că vor ieși primii?

— Să-i numim, mai prietenește, competitori.

— Chiar? zise Kilford sceptic. Totuși, cine va ajunge primul la suprafață se va bucura de toată publicitatea.

— *Noi* ne gândim pe termen lung. Când nepoții noștri vor veni în Florida să vadă *Titanicul*, nu se vor întreba dacă l-am scos în 2012 sau 2020, deși sperăm să o putem face cu ocazia aniversării centenarului.

Se întoarse către arheolog.

— Aproape că aș dori să ajungem la Portsmouth și să aranjăm ca inaugurarea să fie simultană. Ar fi interesant să putem avea navele *Victory* a lui Nelson, *Mary Rose* a lui Henric al VIII-lea și *Titanicul* alături. Patru sute de ani de construcții navale. E o idee.

— De acord, zise Kilford. Dar acum aș vrea să ridic câteva probleme mai serioase. În primul rând, deși s-a vorbit prea mult despre asta, în fine, profanarea pare un cuvânt prea tare, dar ce părere aveți despre oamenii care

privesc *Titanicul* ca pe un mormânt și zic că ar trebui lăsat în pace?

— Le respect părerile, dar acum e prea târziu. S-au făcut sute de scufundări și pentru alte nave naufragiate cu mari pierderi de vieți omenești. Oamenii ridică obiecțiuni doar pentru *Titanic*! Câți oameni au murit pe *Mary Rose*, dr. Thornley? A protestat cineva împotriva muncii dumneavoastră?

— Vreo șase sute, aproape jumătate din morții de pe *Titanic* și era o navă mult mai mică! Nu, nu am primit niciodată plângeri serioase; de fapt, întreaga țară a fost de acord cu operația. Și, în plus, ea a fost susținută în cea mai mare parte cu fonduri particulare.

— Un alt lucru pe care nu-l realizează majoritatea, adăugă Parkinson, este că pe *Titanic* nu mai pot fi acum decât foarte puține cadavre; cele mai multe dintre ele au ieșit de-acolo și s-au pierdut ori au înghețat.

— Nicio șansă să găsim cadavre?

— Niciuna. În adâncuri există multe creaturi flămânde.

— Îmi pare bine că ne-am descotorosit de acest subiect deprimant, dar există ceva și mai important...

— Veți introduce în mare miliarde dintr-astea. Inevitabil, multe dintre ele se vor pierde. Ce părere ai despre impactul ecologic?

— Bănuiesc că ai citit literatura celor de la Bluepeace. Ei bine, nu va fi niciunul.

— Nici chiar când vor ajunge pe țărm și plajele vor fi invadate cu sticlă spartă?

— Tare mi-ar plăcea să-l împușc pe redactorul care a născocit fraza asta, sau să-l angajez. În primul rând, ar fi necesare secole, poate milenii, ca sferile astea să se dezintegreze. Și te rog să-ți amintești din ce sunt făcute – din *siliciu*. Așa că, dacă se vor sfărâma, în cele din urmă, îți dai seama în ce se vor transforma? În acel binecunoscut „poluant” ai plajei – nisipul!

— Punct câștigat. Dar celelalte obiecții? Dacă vor fi mâncate de pești sau de alte animale marine?

Parkinson culese una din microsfere și o răsuci între degete cum făcuse Kilford mai înainte.

— Sticla este absolut nedăunătoare, e inertă din punct de vedere chimic. Orice ființă suficient de mare ca să înghită una din astea nu va fi rănită de ea.

Și-și zvârli sfera cu zgomot în gură.

În spatele pupitrului de control, regizorul se întoarse către Roy Emerson:

— A fost teribil – păcat, îmi pare, rău că n-ai fost și tu acolo.

— Parky a făcut-o mult mai convingător decât mine. Crezi că m-ar fi avut cu mai multe cuvinte decât pe biata dr. Thornley?

— Probabil că nu. Asta a fost o șmecherie evidentă, auzi, să înghită microsfera, nu cred că aş putea s-o fac. Și pun pariu că de-acum înainte toată lumea le va numi pilulele Parky.

Emerson râse:

— Nu m-ar surprinde. Și i se va cere să repete gestul de câte ori va apărea la TV.

Considerară că nu era cazul să mai adauge că, pe lângă multele sale talente, Parkinson era un bun magician amator. Nici într-un stop-cadru nimeni n-ar fi fost în stare să distingă ce se întâmplase *cu adevărat* cu acea „pilulă”.

Și mai era un motiv pentru care preferase să nu se alăture comisiei; pentru că el era unul din afară, iar asta era o treabă de familie.

Deși au zăcut secole departe una de alta, *Mary Rose* și *Titanicul* aveau multe în comun. Ambele au fost un triumf spectaculos al geniului construcției de nave, dar s-au scufundat ca un exemplu, tot atât de spectaculos, al incompetenței britanice.

20. În Setul M.

Este greu de crezut, își spunea Jason Bradley, că oamenii au trăit la fel cu numai câteva generații în urmă.

Deși Castelul Conroy reprezenta un exemplu foarte modest de acest gen, dimensiunile lui erau totuși impresionante pentru oricine își petrecuse cea mai mare parte a vieții în birouri înghesuite, camere de motel, cabine de vapor, ca să nu mai vorbim de miniînlocuitoarele de scafandri de adâncime, atât de strâmte încât igiena personală devenea o problemă de importanță capitală.

În sufrageria cu enorme oglinzi și tavanul gravat cam cu prea multe ornamente, ar fi putut sta în mod convenabil cel puțin cincizeci de persoane. Donald Craig simți nevoia să justifice existența mesei de patru persoane, din mijlocul camerei, care părea pierdută și izolată.

— N-am avut timp să cumpărăm mobilă potrivită. Cea care a aparținut castelului era într-o stare jalnică; mare parte a trebuit arsă. Am fost prea ocupați să ne îndeletnicim cu crearea unei ambianțe mai plăcute. Dar într-o zi, când ne vom integra în rândurile nobilimii locale...

Edith nu părea să fie de acord cu limbuția soțului, și din nou Bradley avu impresia că ea este conducătorul acestei antreprize, avându-l pe Donald șovăitor, mai bine zis pasiv părtaș. Putea ghici scenariul: oameni care dispun de suficienți bani pentru a-i risipi pe jucării costisitoare, descoperind adesea că ar fi fost mai fericiți fără ele. Iar Castelul Conroy, cu toți acrii săi înconjurători și personalul de întreținere, probabil că era o jucărie într-adevăr foarte scumpă.

După ce servitorii (servitori! – asta era o altă noutate) îndepărtară vestigiile unei excelente cine chinezești abundând în specialități din Dublin, Bradley și gazdele lui se retraseră în fotoliile confortabile din camera alăturată.

— Nu vă putem permite să plecați, zise Donald Craig, până când nu o lăsăm pe fiica noastră să vă ghideze prin Setul M. Edith poate repera o Mandelvirgină de la o sută de metri.

Bradley se îndoia că i s-ar potrivi o asemenea descriere. Recunoscuse în cele din urmă ciudata formă a lacului, deși îi uitase numele tehnic până ce nu îi fusese amintit. În ultimul deceniu al secolului, era imposibil să scapi de

manifestările Setului Mandelbrot. Apăreau tot timpul pe display-urile video, pe tapete, pe zidurile clădirilor și aproape în orice tip de proiect. Bradley își amintea că cineva inventase cuvântul Mandelmania pentru a descrie simptomele mai acute; și începuse să creadă că ar trebui aplicat acestui menaj. Era totuși pregătit să asiste cu politicos interes la orice lectură sau demonstrație pe care i-o pregăteau gazdele sale.

Observase că și ei manifestau sentimente asemănătoare. Se temeau de decizia lui, iar el se temea să le-o spună.

Spera ca telefonul pe care-l aștepta să sosească înainte de a părăsi Castelul...

Bradley nu întâlnise niciodată tradiționala mamă-impresar, dar o văzuse în filme – ca de exemplu, cum se numea oare? a, *Fame*. Și aici era un exemplu de pasionată hotărâre a părinților de a-și transforma copilul în star, chiar dacă acesta nu avea niciun talent vizibil. În cazul de față, încrederea părinților era pe deplin justificată.

— Înainte de a începe expunerea Adei, zise Edith, aș vrea să subliniez câteva lucruri. Setul M. este cea mai complexă entitate din toată matematica – și totuși nu implică nimic mai avansat decât adunarea și înmulțirea, nici chiar scăderea și împărțirea! De aceea, mulți buni cunoscători ai matematicii întâmpină dificultăți în înțelegerea lui. Ei nu pot crede, pur și simplu, că ceva conținând atâtea amănunte încât n-ar putea fi explorat înainte de a ajunge la capătul universului, poate fi generat fără a folosi logaritmii sau funcțiile trigonometrice sau calculele diferențial și integral. Nu pare rațional că toate acestea pot fi făcute perfect adunând numerele laolaltă.

— Nu mi se pare totuși rezonabil. Dacă este atât de simplu, pentru ce nu l-a descoperit nimeni cu secole în urmă?

— Bine zis! Pentru că atâtea adunări și înmulțiri duc la numere atât de uriașe, încât a trebuit să așteptăm computere rapide. Dacă le-ați fi dat abacuri lui Adam și Evei și *tuturor* descendenților lor până azi, ei n-ar fi descoperit

ceva asemănător cu ceea ce ne poate arăta Ada apăsând pe câteva butoane. Zi-i mai departe, dragă...

Holoproiectorul fusese ascuns cu dibăcie; Bradley nici nu putea bănuî unde. E foarte ușor să faci din vechiul castel unul bântuit de stafii, gândi el, ca să gonești orice intrus. Era mai eficient decât alarma pentru hoți.

Cele două linii care se încrucișau pe o diagramă obișnuită $X-Y$ au apărut în aer, cu secvența numerelor întregi 0, 1, 2, 3, 4... mărșăluind în toate patru direcțiile.

Ada se uită la Bradley cu acea privire directă, deconcertantă, ca și cum ar fi încercat din nou să-i aprecieze QI-ul pentru ca prezentarea ei să poată fi calibrată cum, se cuvenea.

— Orice punct pe acest plan, zise ea, poate fi identificat prin două numere - coordonatele x și y . OK?

— OK, răspunse Bradley cu solemnitate.

— Bun, Setul M. se află într-o foarte mică regiune aproape de origine - ea nu se extinde dincolo de plus sau minus doi în nicio direcție, așa că putem face abstracție de orice numere mai mari.

Numerele întregi alunecă de-a lungul celor patru axe, lăsând doar numerele unu și doi să marcheze distanțele față de zeroul central.

Acum să presupunem că luăm orice punct care se află în interiorul acestei rețele și îl unim cu centrul. Măsura lungimii acestei raze s-o numim r .

Aceasta, gândi Bradley, nu solicită prea mult resursele mele intelectuale. Când vom ajunge la partea complicată?

— Evident, în acest caz, r poate avea orice valoare de la zero până la trei - aproximativ 2, 8 - ca să fim mai exacti. OK?

— OK.

— Bun. Acum exercițiul 1. Să luăm valoarea r a oricărui punct și să o ridicăm la pătrat. *Continuăm să o ridicăm la pătrat*. Ce se întâmplă?

— Nu mă lăsa să-ți stric cheful, Ada.

— Bun, dacă r este exact unu, își păstrează această valoare – ori de câte ori i-ai ridica la pătrat. O dată unu, încă o dată unu, și încă o dată unu rămâne mereu unu.

— OK, zise Bradley, provocând-o pe Ada să-și continue dizertația.

— Dar dacă este numai puțin mai mult decât 1, și continui să-i ridici la pătrat, mai devreme sau mai târziu el se va îndrepta spre infinit. Chiar dacă este 1.0000... 0001, ... și ar urma un milion de zerouri în dreapta virgulei zecimale. Ar fi doar puțin mai lung.

— Dar dacă numărul este *mai mic* decât 1 – să zicem 0, 99999999... cu un milion de nouă – vei obține tocmai opusul. Poate rămâne aproape de 1 veacuri întregi, dar dacă îl ridici la pătrat, deodată se va pierde și se va micșora spre zero – OK?

De data aceasta, Bradley dădu doar din cap afirmativ la întrebarea Adei. Până acum nu putea înțelege scopul acestei demonstrații de aritmetică elementară, dar era evident că ducea undeva.

— Lady, încetează să-l mai plictisești pe d-l Bradley! Așa că vezi, doar prin simpla ridicare la pătrat a numerelor, continuând să le ridici la pătrat iarăși și iarăși, le împărți în două seturi distincte...

Un cerc apăru pe cele două axe intersectate cu centrul în origine și cu raza egală cu unitatea.

— În acest cerc se află toate numerele care au dispărut când le tot ridikai la pătrat. Afară rămân toate acelea care tindeau spre infinit. Ai putea spune că cercul de rază 1 este o îngrăditură – o limită – o frontieră – care desparte cele două seturi de numere. O s-o numesc Setul S.

— S de la *squaring*?

— Sigur că da. Și acum vine punctul important. Numerele din fiecare parte sunt total separate. Deși nimic nu poate trece prin el, hotarul acesta nu era nicio consistență. Este o linie, pur și simplu: poți s-o amplifici oricât și va rămâne tot o linie; așa că în curând va părea că este dreaptă pentru că tu nu poți să-i sesizezi curbura.

— Asta nu pare prea interesant, spuse Donald, dar este absolut fundamental, o să vezi imediat, o să vezi. Scuză-mă Ada.

— Acum, luând Setul M., să facem o mică modificare. Nu vom ridica numai la pătrat. Îl vom ridica la pătrat și vom *aduna*, ridicarea la pătrat și *adunare*. Nu-ți vine să crezi că asta ar produce vreo schimbare – dar ea deschide un întreg univers nou...

Să presupunem că pornim din nou cu 7. Îl ridicăm la pătrat și avem tot 1. Apoi adunăm cele două rezultate și avem 2.

2 la pătrat fac 4. Aduni din nou 1 de la origine, răspunsul va fi 5.

5 la pătrat este 25, plus 1,26.

26 la pătrat fac 676, vezi ce se întâmplă! Numere care cresc repede cu un coeficient fantastic. Și, repetând încă de câteva ori operația, numărul va deveni mult prea mare pentru a mai încăpea în orice computer. Și am început cu 1! Iată *prima* mare diferență între Setul M. și Setul S., care are limita la 1.

Dar dacă pornim cu un număr mult mai mic decât 1 – să zicem 0,1, probabil că ghicești ce se întâmplă.

— Tinde către zero după câteva ridicări la pătrat și adunări.

Ada îi răspunse cu acel rar, dar plin de strălucire, surâs al ei.

— De obicei. Uneori se agită fără rost în jurul unei mici valori fixe, oricum, rămâne blocat în set. Așa că avem din nou un model care împarte toate numerele din plan în două clase. Numai că de această dată limita nu mai este ceva tot atât de elementar cum este cercul.

— Poți s-o spui din nou, murmură Donald; observă o reprimată întunecare pe fața Edithei, dar insistă: am întrebat câțiva oameni ce formă cred că ia naștere; mulți au sugerat un fel de oval. Niciunul n-a fost aproape de adevăr nici măcar unul n-a putut intui. E în *regulă*, Lady! N-o s-o mai întrerup pe Ada!

— Iată prima aproximație, continuă Ada, strângând cu o mână neliniștitul cățeluș, în timp ce cu cealaltă apăsă pe tastatură. Iată ceva ce tocmai ai zărit de curând.

Familiarul contur al Lacului Mandelbrot apăru, suprapus peste un carioaj de unități pătrate, dar mult mai detaliat decât putuse observa Bradley în grădină. În dreapta se afla figura cea mare, în formă de inimă, apoi un cerc mic alături și unul și mai mic alături de acesta – și vârful ascuțit alunecând spre extrema stângă și oprindu-se la 2 pe axa x .

În sfârșit, Bradley realiza că figura principală era încătușată, aceasta fusese metafora care-i venise imediat în gând, de miriade de cercuri mai mici subsidiare, iar din ele ramificate nenumărate linii zimțate. Era o formă mult mai complexă decât modelul lacurilor din grădină, stranie și interesantă, dar cu siguranță nu era deloc frumoasă. Edith, și Ada o priveau totuși cu un fel de respect reverențios, pe care Donald nu părea să-l împărtășească întru totul.

— Acesta este Setul complet, fără nicio amplificare, zise Ada cu o voce care era acum ceva mai puțin sigură de sine, de fapt aproape ezitantă.

Chiar și la această scară poți vedea cât de diferit este cercul simplu, cu grosimea zero, ce limitează Setul S . Poți focaliza asta, iar și iar, și ea va rămâne tot o linie și nimic mai mult. Dar limita Setului M . este *ca pulberea*, ea conține infinite detalii, poți merge pe oricare vrei, și să amplific cât vrei de mult – și întotdeauna vei descoperi ceva nou și neașteptat. Privește!

Imaginea se dilata; se scufunda în fanta dintre cardioida principală și cercul ei tangent.

Era, își zise Bradley, ca și când ai privi un fermoar deschizându-se, doar că dinții acestui fermoar aveau cele mai extraordinare forme

Mai întâi arătau ca niște elefanței mișcându-și trompele, apoi trompele se transformau în tentacule. Apoi tentaculele germinau muguri.

Apoi, cum imaginea continua să se dilate, ochii mugurilor se deschiseră în negre vârtejuri de o adâncime infinită...

— Acum amplificarea e de ordinul milioanei, șopti Edith. Tabloul cu care am început era deja mai mare decât Europa.

Parcurseră rapid vârtejurile, mărginind misterioase insule străjuite de recife de corali. Flotile de căluți de mare înotau într-o procesiune maiestuoasă. Exact în centrul ecranului apăru un punct negru, se dilată, începând să se contureze obsedant de familiar. Câteva secunde mai târziu arăta ca replica exactă a Setului original.

Aici, gândi Bradley, am ajuns. Sau este?... Nu putea fi chiar sigur; părea că există diferențe minore, dar asemănarea, familiară era de neconfundat.

— Acum, continuă Ada, graficul nostru original este la fel de amplu ca orbita lui Marte, deci acest miniset este realmente mult mai mic decât un atom. Dar există atâtea detalii în jurul său. Și așa mai departe, pentru totdeauna.

Transfocatorul se opri; pentru un moment păru că o broderie plină de noduri încălcite și spirale care oboseau privirea, atârna înghețată în spațiu. Apoi, ca și când ar fi fost împrăștiată o cutie de acuarele peste ea, imaginea monocromatică izbucni în culori atât de neașteptate și atât de strălucitor de frumoase, că lui Bradley i se tăie respirația de uimire.

Transfocatorul porni din nou, dar în sens invers, într-un microunivers transformat acum de culoare. Nimeni nu zise nimic până nu ajunseră înapoi la Setul M. de origine, care dobândise o culoare neagră de rău augur, înconjurată cu o margine îngustă de flăcără galbenă, și mijind fulgere zimțate de bleu și purpuriu.

— Și de unde, întrebă Bradley, când își recăpătă răsuflarea, provin toate acele culori? Nu le-am văzut pe parcurs.

Ada râse.

— Nu, ele nu fac parte chiar din set, dar nu sunt splendide? Pot comanda computerului să le fac oricum vreau eu.

— Chiar dacă aceste culori sunt arbitrare, explică Edith, sunt pline de semnificații. Tot așa cum cei care fac hărțile

aplică nuanțe de bleu și verde între liniile de contur pentru a spori impresia diferențelor de nivel!

— Același lucru îl facem și noi în oceanografie. Cu cât este mai intens albastrul, cu atât este mai adâncă apa.

— Bun. În cazul ăsta, culorile indică de câte ori a refăcut computerul ciclul înainte de a decide dacă numărul aparține categoric Setului M, sau nu. În cazul limitelor, ar trebui să fie făcute de mii de ori ridicările la pătrat și adunările obișnuite.

— Și adesea prin numere de sute de cifre, zise Donald. Îți dai seama *acum* pentru ce nu a fost descoperit mai devreme setul.

— Serios motiv.

— Acum ia privește, zise Ada.

Imaginea prindea contur pe măsură ce valurile de culoare țâșneau în exterior. Părea că, înseși limitele setului se dilatau continuu, deși rămâneau pe loc. Apoi Bradley realizează că de fapt nu se mișca nimic; doar culorile spectrului se perindau ciclic pentru a produce această perfectă iluzie de mișcare.

Încep să înțeleg, gândi Bradley, cum te poate pasiona așa ceva, ajungând chiar să-ți faci din asta un scop în viață.

— Sunt aproape sigur, zise el, că am văzut programul ăsta listat în biblioteca software a computerului meu – împreună cu o mulțime de alte programe. Ce noroc că nu le-am folosit. Îmi dau seama cât pot fi de captivante.

Observă că Donald Craig aruncase o privire cu subînțeles către Edith și își dădu seama că făcuse o remarcă lipsită de tact. Totuși ea părea încă absorbită de fluxul culorilor, deși probabil că urmărise de nenumărate ori această desfășurare.

— Ada, zise ea, visătoare, dă-i d-lui Jason citatul nostru preferat din Einstein.

Pretinde prea mult de la un copil de nouă ani, gândi Bradley – chiar dacă este unul ca acesta; dar fetița nu ezită deloc, și nu dădea impresia că ar repeta mecanic. Ea înțelege cuvintele și vorbea cu înșuflețire.

— Cel mai frumos lucru pe care-l putem experimenta este mirificul. Este sursa întregii arte și științe adevărate. Cel căruia îi este străină această emoție, care nu se poate opri în fața minunii cuprins de venerație, este asemenea unui mort.

Voi broda pe tema asta, gândi Bradley. Și își aminti nopțile calme din Pacific, cu cerul plin de stele și dâra pâlpâitoare de bioluminescență din urma navei; își aminti primul său contact cu supraabundentele forme de viață – tot atât de surprinzătoare ca acelea de pe o planetă necunoscută, adunate în jurul sărăcăciosului corn al abundenței al unui caracter din mijlocul oceanului, acolo unde continentele se îndepărtează treptat; și speră că n-o să mai treacă mult până va simți din nou venerație și înfiorare la apariția din abis a înspăimântătoarei prove ca un cuțit a *Titanicului*.

Dansul culorilor încetă: Setul păli. Deși nu fusese nimic acolo *în realitate*, totuși dădea impresia că ecranul virtual al proiecteurului holografului se închisese efectiv.

— Și acum, zise Donald, știi mai mult decât voiai despre Setul Mandelbrot. Aruncă o privire către Edith, și din nou Bradley avu senzația acelui acces de simpatie față de el.

Nu era sentimentul la care se așteptase când venise la Castelul Conroy: poate că invidie ar fi fost cuvântul potrivit. Iată, un om cu avere, casă frumoasă și o familie talentată și atrăgătoare – elementele care se presupune că garantează fericirea. Totuși, ceva nu era în regulă; mă întreb, gândi Bradley, cât o fi trecut de când au împărțit soții ăștia patul? Ce ar putea fi mai simplu, deși ăsta arareori este un lucru simplu....

Privi încă o dată spre ceas; probabil că își închipuiau că evită în mod deliberat concluzia. Aveau perfectă dreptate. Grăbește-te, d-le general, se rugă el în sinea lui.

Ca și cum i s-ar fi răspuns, simți familiarul zbârnâit la încheietura mâinii.

— Scuzați-mă, se adresă gazdelor. Un telefon extrem de important. Nu va dura decât un minut.

— Bine, vă lăsăm să vorbiți.

De câte milioane de ori pe zi se desfășura acest ritual! Pura etichetă le dicta celorlalți să se ofere să părăsească încăperea când se primea un telefon personal; politețea cerea ca numai acela care-l primea să iasă, prezentând scuze tuturor. Existau nenumărate variante după împrejurări și naționalități. În Japonia, cum îi plăcea lui Kato să se plângă, formalitățile durau atât de mult încât solicitantul ajungea la deznădăjduit.

— Vă rog să mă scuzați pentru întrerupere, zise Bradley în timp ce intra în cameră prin glasvand. Este în legătură cu afacerea noastră. Nu puteam să vă dau un răspuns până când nu primeam telefonul ăsta.

— Sper că e favorabil, zise Donald Craig. Avem nevoie de dumneata.

— Și mie mi-ar plăcea să lucrez cu dumneavoastră, dar...

— Parky v-a făcut o ofertă mai bună, zise Edith, cu dispreț greu mascat.

Bradley o privi calm și răspunse fără ranchiună.

— Nu, doamnă Craig. Vă rog să păstrați cifra confidențială. Oferta Grupului Parkinson a fost generoasă, dar ea nu reprezintă decât jumătate dintr-o dumneavoastră. Iar oferta pe care tocmai am primit-o este mult mai mică, reprezentând o zecime din *aceea*. Totuși, reflectez la ea foarte serios.

Urmă o tăcere profundă, spartă în cele din urmă de un chicotit al Adei.

— Trebuie să fii nebun, zise Edith.

Donald se mulțumi doar să zâmbescă.

— Poate că ai dreptate. Dar am ajuns în stadiul în care n-am nevoie de bani, deși oricând e bine să-i ai.

Se opri și chicoti încet.

— Destul. Nu știu dacă ați auzit vreodată gluma pe care a făcut-o o dată J.J. Astor, cel mai faimos dispărut de pe *Titanic*: „Un om care are un milion de dolari este tot atât de înstărit ca unul bogat.” Ei bine, eu am câștigat câteva milioane în timpul carierei mele și unele dintre ele se mai află încă în bancă. Așa că nu mai am nevoie de bani; și,

dacă vreau, n-am decât să mă scufund oricând și să mai gâdil o caracatiță. N-am prevăzut asta, a fost ca o lovitură de trăsnet, acum două zile eram hotărât să vă accept oferta.

Edith părea acum mai mult perplexă decât ostilă.

— Și poți să ne spui cine a oferit condiții mai avantajoase decât Nippon Turner?

Bradley clătină din cap.

— Lăsați-mă câteva zile; mai am unele probleme de clarificat și nu vreau să rămân de căruță.

— Înțeleg, zise Donald. Nu există decât un motiv pentru a lucra gratis. Orice om datorează ceva profesiei lui.

— Sună ca un citat.

— Chiar așa și este: dr. Johnson.

— Îmi place; s-ar putea să-l folosesc des, în următoarele câteva săptămâni. Între timp până iau o hotărâre, vreau un răgaz ca să mă mai gândesc la situație. Și, încă o dată, vă mulțumesc foarte mult pentru ospitalitate, ca și pentru oferta dumneavoastră. Poate că o voi accepta dar, în caz contrar, sper să rămânem totuși prieteni.

În timp ce se ridică deasupra castelului, vârtejul stârnit de elicea elicopterului ondula apa Lacului Mandelbrot, spărgând imaginea chiparoșilor oglindiți în el. Se gândea la cea mai mare schimbare din cariera sa; înainte de a lua o decizie, avea nevoie de o relaxare completă.

Și știu exact cum o va face.

21. O casă respectabilă

Nici chiar transportul supersonic n-a reușit să schimbe radical statutul Noii Zeelande; pentru cei mai mulți dintre oameni ea reprezenta ultimul popas înainte de a ajunge la Podul Sud. Marea majoritate a neo-zeelandezilor erau mulțumiți să rămână așa.

Evelyn Merrick era una dintre excepții și evadase la vârsta (în cazul ei matură) de șaptesprezece ani pentru a-și căuta destinul aiurea. După trei căsători care au dus la

pierderea iluziilor, dar au asigurat-o din punct de vedere financiar, și-a descoperit idealul vieții și fericirea.

Vila, cum era cunoscută majorității clientelei sale, se afla într-o regiune frumoasă dintr-o parte încă nedevastată a Kentului, legată comod de aeroportul Catwick. Proprietarul anterior fusese un celebru magnat al mass-mediei, care mizase pe o carte greșită atunci când televiziunea de înaltă definiție măturase totul în calea sa la sfârșitul secolului douăzeci. Mai târziu, încercările de a-și reface averea dăduseră greș și acum era oaspetele unui stabiliment al Guvernului Majestății Sale pentru următorii cinci ani (mai puțin timpul de bună purtare).

Om cu un standard moral superior fusese indignat de felul în care madam Eva utiliza proprietatea sa și încercase chiar să o scoată afară de acolo. Totuși avocații Evei fuseseră tot atât de buni ca și ai săi; poate chiar mai buni, din moment ce ea se afla încă în libertate, și intenționa să rămână și de-aici încolo.

Vila era condusă cu meticuloasă corectitudine, condicuțele fetelor, taxele plătite la timp, contribuțiile pentru pensie și asigurări sociale, vizitele medicale și așa mai departe putând fi puse oricând la dispoziția unui eventual inspector guvernamental, căruia Madame Eva îi spunea uneori cu acreală că aici găsește oricând o vacă de muls. Oricine ar fi venit în speranța unui profit personal, ar fi fost profund dezamăgit.

În general, era o carieră bănoasă, plină de stimulente emoționale și intelectuale. Ea nu-și punea, desigur, nicio problemă de etică. Cu mult timp înainte decisese că orice mod de distracție, pentru adulții ajunși la vârsta dreptului de vot, era perfect acceptabil, atât timp cât nu era periculos, neigienic și nu îngrașă. Principalul motiv de nemulțumire: relația cu clienții necesita un mare număr de salariate care să se învâртеască în jurul lor, de unde rezultau mari cheltuieli pentru darurile de nuntă. Observase de asemenea că mariajele inspirate de Vilă durau mult mai mult decât cele cu origini mai convenționale și intenționa să publice chiar o statistică atunci când avea să fie sigură

de datele sale; momentan coeficientul de corelație era încă neconvingător.

Cum era de așteptat în profesia sa, Evelyn Merrick era o femeie care deținea multe secrete, mai ales ale altora; dar avea și unul al ei personal, pe care-l păstra cu mare grijă. Deși nimic n-ar fi putut fi mai respectabil, dacă ar fi răsuflat, i-ar fi dăunat meseriei. În ultimii doi ani, se folosise de cunoștințele extensive, poate unice, în parafilie pentru a-și lua diploma de doctor în psihologie la Universitatea din Auckland.

Nu-l cunoscuse personal pe profesorul Hinton, numai prin intermediul mijloacelor video, și asta destul de rar, deoarece ambii preferau schimburile impersonale de fișiere. Într-o zi, poate după vreo zece ani după ce se va retrage, își va publica teza de doctorat, dar nu sub numele ei adevărat și cu toate cazurile istorisite truate în așa fel încât să nu poată fi recunoscute. Nici măcar profesorul Hinton nu cunoștea persoanele implicate, deși el făcuse presupuneri pline de perspicacitate în unele cazuri.

„Subiectul O.G.”, tastă Eva. „Vârsta cincizeci de ani. Inginer de succes”. Examină cu grijă ecranul. Inițialele fuseseră, bineînțeles schimbate, conform codului ei simplu, și vârsta rotunjită către cea mai apropiată dintre decade. Ultima dată era însă exactă; profesiunea reflecta personalitatea omului și nu trebuia deghizată decât dacă era absolut necesar pentru a împiedica identificarea. Chiar și atunci, trebuia făcută cu multă finețe, astfel încât înlocuirea să nu fie prea violentă. Muzicianul de renume mondial fusese schimbat de Eva din „pianist” în „violonist”, și un tot atât de celebru sculptor fusese transformat în pictor. Un politician fusese înlocuit cu un om de stat.

„... În copilărie, O.G. era șicanat și uneori prins de elevele unei școli de fete din vecinătate, care îl foloseau ca subiect – voluntar – pentru lecțiile de îngrijire a copilului și de inițiere în anatomia bărbatului. De cele mai multe ori, îl bandajau din cap până în picioare și, deși declară acum că nu exista niciun element erotic în asta, este greu de crezut.

Când era întrebat, el dădea din umeri și zicea: «Nu-mi amintesc.»”

Mai târziu, tânăr fiind, O.G. asistase la urmările unui accident care provocase mulți morți. Deși nu fusese rănit, experiența pare să-i fi afectat fantezia sexuală. Îi plăcea să fie supus la diferite forme de tortură (vezi lista A) și manifesta un caz atenuat al Complexului Sf. Sebastian, excelent demonstrat de Yukio Mishima. Contrar lui Mishima, totuși, O.G. era complet heterosexual, prezentând doar $2,5 \pm 0,1$ pe fototestul standard Mapplethorpe.

Ceea ce face ca modelul comportamental al lui O.G. să fie atât de interesant, și poate neobișnuit, îl reprezintă faptul că este o personalitate activă, într-un fel chiar agresivă, adecvată poziției de manager al unei afaceri solicitante. E greu să ți-l închipui jucând un rol *pasiv* în orice sferă a vieții; totuși, pretindea personalului meu să-l înfășoare în bandaje ca pe o mumie egipteană, până când devenea complet neputincios. Doar în acest fel, și după considerabile stimulări, putea ajunge la un orgasm satisfăcător.

Când i-am sugerat că prin aceasta își satisfăcea dorința de moarte, a râs, dar nu a încercat să nege. Munca sa presupunea adesea pericole fizice, ceea ce era poate adevăratul motiv pentru care se simțea atașat de ea. Totuși, mi-a dat o explicație care sunt sigură că era și ea în bună parte adevărată.

— Când ai responsabilități care implică milioane de dolari și afectează viața multor oameni, nu-ți poți închipui cât de plăcut poate fi să te simți, pentru un timp, complet lipsit de apărare – incapabil să controlezi ceea ce se întâmplă în jurul tău. Bineînțeles că *știi* că totu-i doar o simulare, dar încerc să pretind că nu este. Uneori mă întreb dacă m-aș putea distra în cazul în care această situație ar fi reală.

— N-ai putea, i-am zis eu, și el a fost de acord.”

Eva derulă înregistrarea căutând eventualele amănunte care puteau revela identitatea lui O.G. Vila era specializată în celebrități, așa că era mai bine să fii foarte prudent.

Prudența se referea și la personalități în sine. Singura regulă a Vilei era: „Fără sânge pe covoare”, și ea își amintea, cu o grimasă, o personalitate a unei țări din lumea a treia care, în delirul său, rănisese pe una dintre fete. Eva îi primise scuzele, și cecul, cu dispreț rece, apoi, imediat, a dat telefon la ministerul de externe. Generalul probabil că ar fi fost foarte surprins și rănit în amorul propriu dacă ar fi știut exact de ce ambasadorul britanic a invocat atâtea motive pentru a-i amâna vizita în Marea Britanie.

Eva se întreba uneori de ce ar fi zis scumpa soră Margarita despre vocația actuală a celei mai bune eleve a sa. Ultima dată dând plânsese fusese cu ocazia știrii morții celei mai bune prietene, veste pe care o primise de la maica superioară. Își amintea, cu nostalgie amuzament, despre întrebarea pe care fusese tentată o dată să i-o pună supraveghetoarei sale: pentru ce ar fi considerat mai nobil și mai sfânt jurământul la perpetuă castitate decât un jurământ la perpetuă constipare?

Era o întrebare absolut serioasă: fără a intenționa câtuși de puțin să o scandalizeze pe bătrâna călugăriță sau să zdruncine fundamentul neclintit al credinței sale. Dar în cele din urmă poate că a fost mai bine că nu a pus-o.

Sora Margarita știa deja că mica Evelyn Merrick nu era făcută pentru biserică, dar Evelyn mai trimitea și acum donații pentru Sf. Jude la fiecare Crăciun.

22. Birocrație

ARTICOLUL 156

Stabilirea Autorității

1. Se stabilește prin prezenta Autoritatea Internațională pentru Adâncurile Mării, care va funcționa potrivit acestei legi.

2. Toate statele semnatare sunt *ipso-facto* membre ale Autorității.

4. Sediul Autorității va fi în Jamaica.

ARTICOLUL 158

Organele Autorității

2. Se stabilește prin aceasta întreprinderea, organul prin care Autoritatea poate executa funcțiile menționate în Articolul 170, paragraful 1.

(Convenția Națiunilor Unite asupra Legii Mării, semnată la Montego, Bay, Jamaica, la 10 decembrie 1982)

— Scuză-mă pentru indemnizații, zise directorul general Wilbur Jantz conciliant, dar ele sunt fixate prin reglementările Națiunilor Unite.

— Înțeleg, După cum știi, n-am venit aici pentru bani.

— Și *există* considerabile avantaje. În primul rând, vei avea rang de ambasador...

— Va trebui să mă îmbrac ca atare? Cred că nu, nici măcar nu am un smoking, lăsând deoparte restul.

Jantz râse.

— Nu te teme - o să avem noi grijă de asemenea detalii. Și bineînțeles, vei fi peste tot VIP, ceea ce ar putea fi chiar plăcut.

A trecut ceva timp, gândi Bradley, în care n-am fost VIP, dar ar fi lipsit de tact să spun asta. În ciuda experienței bogatei sale activități, era un începător în acest domeniu; poate că n-ar trebui să facă prea mare tapaj în legătură cu ambasadorii.

Directorul general examina displayul de pe biroul său, comandând din când în când „pauză”, ca să poată analiza unele detalii. Bradley ar fi dat o substanțială parte din veniturile lui din noua funcție, pentru privilegiul de a citi acel fișier. Mă întreb dacă ei știu, gândea el, despre timpul

În care am „sărat” eu și Ted epava aia din largul Delosului, cu amfore false? Nu că m-aș simți cu conștiința încărcată, am produs multe necazuri oamenilor care le meritau cu prisosință.

— Cred că trebuie să-ți spun, zise directorul, că am avut o mică problemă, deși nu mă tem de asta. Unii din mulții noștri, ah, parteneri agresiv de independenți nu vor fi prea încântați de amestecul CIA.

— Asta s-a petrecut cu mai bine de treizeci de ani în urmă! Și eu nici n-am știut că eram amestecat într-o treabă cu CIA decât mult după ce am semnat-o ca marinar obișnuit, slavă domnului... Credeam că sunt angajat la Summa Corporation a lui Hughes și chiar așa era.

— Nu trebuie să-ți faci probleme; nu voi aminti de ea decât dacă cineva o va menționa. Nu e cazul, pentru că în toate privințele calificativele dumitale sunt extraordinare. Chiar și Ballard admite asta.

— Oh, într-adevăr?

— Zice că ești cel mai bun dintr-un grup păcătos.

— Asta sună în maniera lui Bob.

Directorul continua să examineze monitorul, apoi rămase o clipă pe gânduri.

— Asta n-are nimic de-a face cu numirea dumitale și scuză-mă dacă îți vorbesc deschis, ca de la bărbat la bărbat...

Ei, gândi Jason, știu despre Vilă! Mă întreb cum de au pătruns dincolo de securitatea Evei? Dar îl aștepta o surpriză și mai mare decât aceea...

— Se pare că ai pierdut contactul cu fiul dumitale și cu mama lui cu mai bine de douăzeci de ani în urmă. Dacă vrei, te pot pune în legătură cu ei.

Pentru un moment, Bradley simți ca o apăsare în piept, ca și cum nu ar mai fi avut aer. Cunoștea senzația foarte bine, și simți senzația foarte bine, și simți atacul mutilant al panicii paralizante, cel mai aprig dușman al scafandrului.

Așa cum reușise întotdeauna și mai înainte, își recăpătă stăpânirea de sine, respirând rar și adânc. Directorul

general Jantz realizează că deschisese o rană veche, și așteaptă cu simpatie.

— Mulțumesc, zise în cele din urmă Bradley. Aș prefera să nu o fac. Sunt bine?

— Da.

Asta era tot ce voia să știe. Era imposibil, să-ntorci timpul înapoi: își amintea de bărbatul – tânărul! – care fusese la 25 de ani, când terminase colegiul. Și când, pentru prima și ultima dată-n viață, se îndrăgostise.

Nu știuse niciodată din vina cui fusese și poate că acum nici nu mai avea importanță. Ei ar fi putut să-l găsească destul de ușor, dacă ar fi dorit. (Se gândise J.J. la el, își amintea de vremea când se jucau împreună?)

Privirea îi deveni tăioasă și gândurile i se întoarseră înapoi în timp.

Uneori se întreba dacă ar mai recunoaște-o pe iulie întâlnind-o întâmplător pe stradă; de vreme ce îi distrusese toate fotografiile, (pentru ce ar fi păstrat vreuna cu J.J.?) nu-și putea aminti cu claritate figura ei. Nu-ncăpea îndoială, experiența lăsase cicatrice de neșters asupra psihicului său, dar învățase să trăiască împreună cu ele, cu ajutorul, admitea el cu crisparea, Madamei Eva. Ritualul pe care-l instituționalizase la Vilă îi adusese ușurare mintală și psihică, și-i permisese să lucreze în mod eficient. Îi era recunoscător pentru asta.

Și acum încerca ceva nou, o nouă provocare ca director adjunct (pentru Atlantic) al Autorității Internaționale a Adâncurilor Mării, își închipuia ce s-ar mai fi strâmbat de râs Ted de această metamorfoză. Era mult adevăr în vechea zicală că braconierii sunt cei mai buni pădurari.

— L-am rugat pe doctorul Zwicker să vină să te salute, acum că veți lucra îndeaproape împreună. L-ai cunoscut mai înainte?

— Nu, dar l-am văzut destul de des. Ultima oară, ieri, pe canalul știri științifice. Analiza schema Parkinson, dar nu prea se gândea la ea.

— Asta să rămână, între noi, nu se prea gândește la lucruri pe care nu le-a inventat personal. Și de obicei are dreptate, ceea ce nu-l face să fie îndrăgit de colegi.

Multora li se părea încă hilar faptul că oceanograful de frunte al lumii se născuse într-o vale alpină și se făceau neîncetat glume pe seama eroismului Forțelor Navale Elvețiene. Dar nimeni nu se îndoia că batiscaful a fost inventat în Elveția și că umbra familiei Piccard plutește încă și acum asupra tehnologiei pe care a fondat-o.

Directorul general se uită la ceas și îi zâmbi lui Bradley.

— Dacă mi-ar permite conștiința, aş paria, începuse să numere încet și, când spuse „unu”, se și auzi o bătaie în ușă.

— Ce ți-am spus eu, îi zise el lui Bradley. Cum le place să spună: Timpul este arta elvețianului. Apoi strigă:

— Intră, Franz.

Urmă un moment de tăcere apreciativă înainte ca omul de știință și inginerul să-și strângă mâinile; fiecare cunoștea reputația celuilalt și fiecare dintre ei se întreba: „Vom fi colegi sau rivali?” Apoi profesorul Zwicker zise:

— Bun venit la bord, domnule Bradley. Avem multe de discutat.

II. PREGĂTIRILE

23. Conferință

— Nu sunt mulți oameni, zise Marcus Kilford, care să nu fi aflat încă faptul că numai peste patru ani va fi centenarul *Titanicului* sau să nu fi auzit de planurile de ridicare la suprafață a epavei. Mai subliniez încă o dată că sunt fericit să am alături de mine trei dintre conducătorii acestui proiect. Voi vorbi pe rând cu fiecare dintre ei. Apoi veți avea posibilitatea să comunicați telefonic în orice problemă veți dori. La timpul potrivit, va apărea pe ecran numărul la care puteți telefona.

Domnul din stânga mea este vestitul inginer subacvatic Jason Bradley; întâlnirea sa cu uriașa caracatiță, printre instalațiile petroliere din Newfoundland, este acum de domeniul folclorului oceanic. Jason face parte din Autoritatea Internațională și este responsabil cu supravegherea operațiunilor de pe epavă.

Lângă el se află Rupert Parkinson, care a fost pe punctul de a aduce, anul trecut, Cupa Americii în Anglia. (Scuză-mă pentru asta, Rupert.) Firma sa este angajată în ridicarea la suprafață a părții din față a epavei, cea mai mare parte din cele două în care a fost despicată nava.

În dreapta mea se află Donald Craig, asociat cu Nippon-Turner Corporation, cel mai mare grup mass-media actual. Ne va relata despre planul de ridicare a pupei, ultima parte care s-a scufundat – luând cu ea pe cei care au dispărut în memorabila noapte, acum nouăzeci și șase de ani.

D-le Bradley, nu credeți că ar fi bine să încercați, în câteva cuvinte, să ne asigurați că nu există nicio dispută în cursa dintre acești doi domni?

Kilford trebui să țină mâna pe microfon, în așa fel încât să poată înăbuși protestul simultan al celorlalți doi invitați ai săi.

— Vă rog, domnilor! Vă va veni și dumneavoastră rândul. Lăsați-l pe Jason să vorbească primul.

Și acum, dacă tot sunt pe post de diplomat, gândi Bradley, ar trebui să încerc să-mi joc rolul. Bineînțeles că Kilford va căuta să ne înțepe, asta-i meseria lui, așa că va trebui să-mi joc rolul cu indiferență.

— Nu consider că este o *cursă*, răspunse el cu grijă. Ambele părți au prezentat planuri care consideră că ridicarea la suprafață a epavei va avea loc la jumătatea lunii aprilie 2012.

— Chiar pe 15? Amândouă?

Aceasta era o problemă delicată pe care Bradley nu intenționa să o discute în public. Îi convinsese pe cei din conducerea ISA să nu permită ceva în genul unei fotografii la potou. Cele două operații majore de salvare nu puteau avea loc *simultan*, găsindu-se la mai puțin de un kilometru distanță una de alta. Riscul unui dezastru, care constituia mereu o amenințare, putea să sporească într-o mare măsură în această situație. Încercarea de a executa două treburi dificile dintr-o dată era cea mai sigură metodă de a nu rezolva niciuna.

— Uite, zise el liniștit, asta nu-i o operație de o zi. *Titanicul* a ajuns pe fundul mării în câteva minute. Dar necesită o muncă de zile în șir pentru a fi readus la suprafață. Poate chiar săptămâni.

— Îmi dai voie să fac o precizare? întrebă Parkinson, intervenind cu promptitudine. Noi nu intenționăm să aducem *la suprafață* porțiunea noastră de epavă. Ea va rămâne tot sub apă, pentru a evita riscul coroziunii rapide. *Noi* nu suntem angajați să realizăm un film spectaculos pentru TV. Se eschivă cu grijă să-l privească pe Craig; camera din studio era mai puțin ezitantă.

Îmi pare rău de Donald, gândi Bradley. Ar trebui să fie aici Kato pentru a-i da replica lui Parky. Am asista la un adevărat foc de artificii, în care fiecare parte ar căuta să fie cât mai sardonice politicos, în cel mai distins mod cu putință.

Bradley ar fi vrut să-l poată ajuta pe Donald, față de care nutrea o caldă, aproape paternă simpatie, dar trebuia să țină seama că acum era în postura de prieten neutru.

Donald Craig se răsucea incomod pe scaunul său, aruncând o privire jignită către Parkinson. Pe Kilford părea să-l distreze situația.

— Ei bine, d-le Craig? Nu sperați să fie filmată scoaterea pupei la suprafață, nedeslușit învăluită în aisbergul dumneavoastră sintetic?

Chiar asta intenționa Kato, deși n-o afirmase niciodată în public. Dar nu era genul de secret care să poată fi ținut ascuns mai mult de câteva milisecunde în satul global electronic.

— Păi, ăă, începu Donald scâldând-o, dacă vom scoate la suprafață partea noastră, ea nu va rămâne mult timp acolo...

— ... dar destul de mult pentru a constitui un eveniment spectaculos?

— ... pentru că, așa cum intenționezi să faci și dumneata, Rupert, o vom remorca și noi sub apă până când nava își va găsi locul odihnei de veci, la Tokyo-on-Sea. Și nu există niciun pericol de coroziune; cea mai mare parte din structura din fier va rămâne închisă în gheață; și totul se va afla la punctul de înghețare.

Donald se opri pentru o secundă, apoi zâmbi ușor.

— Și, apropo, continuă el, căpătând încredere, parcă am și auzit că ai pregătit un spectacol TV!? Ce-i cu povestea asta despre luarea de scafandri autonomi pe epavă, de îndată ce se va putea pătrunde în ea? La ce adâncime se va petrece asta, d-le Bradley?

— Depinde ce vor respira. Treizeci de metri cu aer. O sută sau mai mult cu amestec.

— Atunci, cu siguranță că jumătate din scafandri sportivi din lume vor vrea să vă facă o vizită și asta mult înainte de a ajunge în Florida.

— Mulțumesc pentru sugestie, Donald, zise Parkinson împăciuitor. Cu siguranță că ne vom gândi la asta.

— Ei, și acum, că am spart gheața - ha, ha! - să ne întoarcem la afaceri. Mi-ar face plăcere, Donald, Rupert, ca fiecare din dumneavoastră să explice în ce stadiu se află proiectul său în momentul de față. Nu pretind să ne dezvăluiți niciun secret, bineînțeles. Apoi îl voi ruga pe Jason să facă unele comentarii, dacă va voi. Cum C. este înaintea lui P., vei începe dumneata, Donald.

— Păi, hm, cu pupa este o problemă, fiind zdrobită rău. Închiderea ei etanșă în gheață reprezintă cea mai bună metodă de a o mânui ca pe un bloc. Și, bineînțeles, gheața *plutește* - ceea ce se pare că a uitat, în 1912, căpitanul Smith.

Prietenii mei din Japonia au descoperit o metodă foarte eficientă de înghețare a apei, cu ajutorul curentului electric. Pe fundul mării sunt deja aproape zero grade Celsius, așa că nu mai este nevoie să se adauge decât un mic procent de înghețare.

Am obținut cablurile submersibile cu plutire autonomă și elementele termoelectrice. Roboții noștri subacvatici vor începe să le instaleze în câteva zile. În ceea ce privește electricitatea, suntem în stadiul de negocieri, sperăm să semnăm cât de curând contractele.

— Și ce se va întâmpla după ce veți realiza aisbergul dumneavoastră din adâncuri?

— Ei bine, ăsta-i un punct despre care aș prefera să nu vorbesc deocamdată.

Deși niciunul dintre cei de față nu știa, Donald nu era blocat. Pur și simplu, habar nu avea! Ce voise să spună Kato la ultima discuție? Cu siguranță că glumea: într-adevăr, nu era prea politicos să-și lase partenerii în întuneric...

— E-n regulă, Donald. Jason, ai vreun comentariu de făcut?

Bradley clătină din cap.

— Nimic important, proiectul este îndrăzneț, dar oamenii noștri de știință nu pot greși. Și, bineînțeles, există, cum se spune, o justiție poetică.

— Rupert?

— Sunt de acord. Este o idee interesantă. *Sper* să țină.

Parkinson încerca un autentic sentiment de regret pentru nereușita existentă. Era o performanță de mică valoare.

— Acum e rândul dumneavoastră. În ce situație vă aflați?

— Am folosit o tehnică simplă, nimic exotic! Pentru că aerul din adâncuri, unde se află *Titanicul*, are o presiune de patru sute de ori mai mare, nu este practic să fie pompat în jos pentru ridicare. Așa că am conceput niște sfere de sticlă, goale pe dinăuntru, care au aceeași emersibilitate la orice adâncime. Ele vor fi ambalate, cu milioanele, în pachete de dimensiuni egale. O parte vor fi plasate în punctele strategice din navă, de mici ROV-i - scuzați, vehicule ghidate de la distanță. Dar cele mai multe vor fi atașate unei platforme suspendate care va fi coborâtă pe corpul epavei.

— Și cum veți proceda, îl întrerupse Kilford, pentru a lega *nava* de platformă?

E clar că s-a documentat, gândi Bradley admirativ. Un neprofesionist ar fi luat-o ca atare, ca pe ceva care nu merită prea multă atenție; deși asta este cheia operației.

Rupert Parkinson zâmbi larg.

—Donald are micile lui secrete și noi la fel. Dar nu peste multă vreme vom face teste. Jason a avut amabilitatea să fie de acord să le supravegheze, nu-i așa?

— Da, dacă Marina Statelor Unite ni-l va împrumuta la timp pe *Marvin*. ISA nu dispune de niciun submarin de adâncime, din păcate. Dar vom rezolva problema.

— Mi-ar face plăcere să mă scufund și eu într-o bună zi cu dumneata, zise Kilford. Poate fi instalată o legătură video pe epavă?

— Desigur, nu-i nicio problemă, cu fibre optice: de altfel avem deja câteva circuite.

— Splendid, încep să-l bat la cap pe producătorul meu. Văd că ni se semnalează multe apeluri telefonice. Primul care ne-a sunat este d-l, scuze, cred că este d-na Chandrika de Silva de la Notting Hill Gate. Dă-i drumul, Chandrika...

24. Gheața

— Ne aflăm într-o poziție favorabilă, zise Kato cu nedisimulată bucurie. Marinele USA și URSS încearcă să-și ofere marfa sub prețul pieței. Dacă am forța puțin lucrurile, cred că ambele ar fi dispuse să ne și *plătească* pentru a le scăpa de jucăriile radioactive.

De cealaltă parte a lumii, familia Craig îl urmărea prin ultima minune a tehnologiei comunicațiilor. POLAR 1, inaugurat cu mare pompă numai cu câteva zile în urmă, era primul cablu cu fibre optice plasat sub calota polară arctică. Eliminând lungul drum spre orbita geostaționară și micul, dar agasantul interval de timp necesar circulației comunicării, sistemul telefonic global se îmbunătățise considerabil; vorbitorii nu se mai amestecau unii cu alții și nu-și mai pierdeau timpul în așteptarea replicii. Cum zisese, zâmbind curajos printre lacrimi, directorul general al INTELSAT:

— Acum putem lăsa sateliții de comunicații în voia lui Dumnezeu să facă ce-o vrea cu ei, să fie folosiți în serviciul avioanelor, al navelor și automobilelor și al oricui vrea să iasă la aer curat.

— Ai semnat vreo înțelegere? întrebă Donald.

— Va fi încheiată la sfârșitul săptămânii. Un rusnac și un yankeu. Vor concura să lucreze pentru noi. Nu-i mai plăcut decât să arunce cu bombe nucleare unul în altul?

— Sigur, mult mai plăcut.

— Englezii și francezii încearcă și ei să intre în combinație și astfel poziția noastră este profitabilă,

bineînțele. Putem chiar să închiriem unul de rezervă de la ei. Sau dacă ne hotărâm să grăbim operațiile.

— Ca să menținem echilibrul cu Parky și Co.? Sau ca să scoatem noi primii la suprafață partea noastră din navă?

Urmă un scurt moment de tăcere, cam cât i-ar fi trebuit întrebării să străbată drumul până la Lună și înapoi.

— Ce spui, Edith! zise Kato. Eu mă gândeam la piedici neașteptate. Amintește-ți, noi nu ne aflăm într-o întrecere, ferească Sfântul! Dar amândoi am promis ISA să ridicăm, între 07 și 15 aprilie '12, partea noastră. Vrem doar să fim siguri că vom realiza ceea ce ne-am propus, asta-i tot.

— Și vom reuși?

— O să-ți arăt filmulețul de uz intern pe care l-am făcut. Te rog, conectează modulul de înregistrare. Nu-i versiunea definitivă, de aceea aș vrea să-ți aud părerea.

Studiourile japoneze, își aminti Donald, aveau o îndelungată și binemeritată reputație în ceea ce privește machetele miniaturizate folosite și efectele speciale. (De câte ori n-a fost distrus Tokyo de diverși monștri?) Detaliile navei și fundul mării se vedeau atât de clar, încât nu era nevoie de niciun termen de comparație; doar cine nu știa că vizibilitatea sub apă nu este bună decât până la o sută de metri, în cel mai bun caz, putea crede că era adevărate.

Partea din spate a *Titanicului* – distrusă cam pe o treime din lungime, zăcea pe o întindere miloasă înconjurat de resturile care căzuseră de sus atunci când nava se frânșese în două. Pupa în sine era în stare bună, deși puntea se desprinsese în parte, dar restul dădea impresia că un ciocan uriaș zdrobise epava. Numai jumătate din cârmă ieșea la suprafață din adânc; două din cele trei enorme elice erau complet îngropate. Degajarea lor în sine era o problemă majoră.

— Ce harababură, nu-i așa? spuse Kato vesel. Dar, privește!

Un rechin înota alene și, observând camera de luat vederi, se îndepărtă brusc alarmat.

Ce chestie, gândi Donald, salutând în tăcere animatorii.

Timpul se derula repede. Numerele indicând zilele licăreau în dreapta imaginii, douăzeci și patru de ore pe secundă. Bare zvelte coborau din cerul lichid și se adunau într-o structură care înconjurau epava. Cabluri subțiri se încolăceau în carena zdrobită.

Ziua 400 – mai bine de un an mai târziu. Apa, până acum indivizibilă, deveni lăptoasă. Mai întâi partea superioară a epavei, apoi tabla contorsionată a carenei, apoi tot ce zăcea pe fundul mării dispărură lent într-un bloc uriaș de un alb strălucitor.

— Ziua 600, zise Kato cu mândrie. Cel mai mare cub de gheață din lume, numai că nu prea are el formă de cub. Gândește-te numai câte frigidere se vor vinde datorită lui.

Poate în Asia, gândi Donald. Nu în Anglia și cu atât mai puțin la Belfast. Acolo se auziseră deja proteste și strigăte de „sacrilegiu!” și chiar amenințarea boicotării a tot ce era japonez. Dar asta era problema lui Kato și, evident, era conștient de ea.

— Ziua 650. În acest moment fundul mării va fi consolidat, chiar la câțiva metri sub tripla elice. Totul va fi închis ermetic într-un bloc solid. Nu mai rămâne decât să fie ridicat la suprafață. O parte din forța de ascensiune va fi asigurată de gheață. Așa că...

— ... așa că o să-l rogi pe Parky să-ți vândă câteva miliarde de microsferă.

— Nu știi dacă mă crezi sau nu, Donald, dar *ne-am gândit* să ne facem unele proprii. Dar să copiem tehnologia vestică? Nici gând!

— Și atunci, ce *ai inventat* în locul lor?

— Ceva foarte simplu; dar de înaltă tehnică. Să nu spui încă nimănui, dar vom scoate *Titanicul* la suprafață cu ajutorul rachetelor.

25. Jason Junior

O vreme, directorul adjunct al ISA (pentru Atlantic) nu avu nicio sarcină oficială, pentru că ambele părți care

realizau operațiunile pe *Titanic* se mișcau încet. Dar Jason Bradley nu era genul de om care să se complacă în lipsa de activitate.

Nu se temea de poziția sa. Veniturile investițiilor proprii depășeau cu mult salariul primit de la ISA, se considera mai degrabă un agent independent. Alții puteau fi încorsetați de diagrama organizatorică a Autorității; dar Jason Bradley trecuse la acțiune, vizitând fiecare departament care prezenta interes. Uneori îl informa pe directorul general, alteori nu.

De obicei era primit cu plăcere, pentru că faima lui ajungea înaintea sa, iar conducătorii departamentelor îl priveau mai mult ca pe un vizitator exotic decât ca pe un rival.

Ceilalți patru directori adjuncți (pentru oceanele Pacific, Indian, Antarctic, Arctic) păreau destul de binevoitori și-i arătau ce se petrecea în imperiul oceanic propriu. Acum erau uniți împotriva dușmanului comun: mișcarea de ridicare a nivelului mărilor, pe plan global. După mai bine de un deceniu de argumente adesea violente, se căzuse de acord că aceasta măsura între 1 și 2 centimetri pe an.

Bluepeace și alte grupuri care se ocupau de mediul înconjurător o puneau pe seama Omului; oamenii de știință nu erau chiar atât de siguri de asta. E drept că miliardele de tone de CO₂ provenind de la uzinele ce foloseau energia termică și automobilele aveau o oarecare contribuție la binecunoscutul „efect de seră”, dar principalul vinovat probabil că era încă Mama Natură; pentru că nici cele mai eroice eforturi ale omenirii nu concureau poluarea produsă de un mare vulcan. Dar toate aceste argumente păreau foarte academice pentru cei ale căror case puteau înceta să mai existe încă în timpul vieții lor.

Franz Zwicker, șeful grupului de cercetători de la ISA, era considerat în unanimitate oceanograful de frunte al omenirii, opinie pe care nu se străduia s-o descurajeze. Primul lucru pe care îl observau cei mai mulți dintre vizitatori, când intrau în biroul său era coperta revistei *Time*, cu legenda „Amiralul oceanelor”. Și niciun vizitator

nu scăpa fără să i se citească, sau cel puțin să i se ofere o reclamă, despre Operațiunea NEPTUN.

— E un adevărat scandal, îi plăcea lui Zwicker să afirme, avem fotografiile de pe Lună sau Marte prezentând totul detaliat, dar cea mai mare parte a planetei noastre a rămas încă total necunoscută! Risipesc miliarde pentru întocmirea hărții genomului uman, sperând că se vor obține, într-o bună zi, progrese în medicină. Nu mă îndoiesc de asta; dar cartografierea fundului mărilor, cu o aproximație de un metru adâncime, ar oferi avantaje imediate. Păi cu camera de luat vederi și cu magnetometrul, am putea localiza toate epavele care au existat vreodată, de când au început oamenii să construiască nave!

Celor care-l considerau un monomaniac, îi plăcea să le servească vestita replică a lui Edward Teller: „Nu-i adevărat. Eu am mai multe monomanii.”

Nu încăpea îndoială însă că operațiunea NEPTUN era una din maniile dominante și după câteva luni petrecute în apropierea lui Zwicker, Bradley începuse să-i împărtășească părerile, cel puțin când nu era preocupat de *Titanic*.

Rezultatul lunilor de brainstorming și gigabiți de CAD/CAM a fost MK I – supraveghetorul autonom, de cursă lungă. Acronimul oficial ELRAS n-a supraviețuit decât o săptămână, apoi, brusc, într-o noapte, a fost înlocuit.

— Nu prea seamănă cu tatăl, zise Roy Emerson.

Bradley se plictisise de această glumă, deși niciunul dintre colegii săi, în afară de directorul general, nu o cunoștea. Dar reușise să zâmbească forțat în timp ce expunea ultima realizare a laboratorului în fața VVIPs. Simplii VIPs erau conduși de directorul ce se ocupa cu Public Relations.

— Nimeni nu crede că nu i s-a dat numele meu, dar asta e. E o pură coincidență că primul robot, aparținând Marinei USA, care a făcut prima recunoaștere în interiorul *Titanicului*, se numea Jason Junior. Așa că mă tem că acest nume va rezista.

Dar J.J. al nostru este mult mai sofisticat și absolut independent. El poate opera singur, zile întregi, chiar

săptămâni, fără vreo intervenție umană. Nu ca primul J.J., care era controlat printr-un cablu, iar unii îl descriau ca pe un cățeluș la lesă; *acest* J.J. poate să facă cercetări în orice ocean din lume, „adulmecând” orice ar părea interesant.

Jason Junior nu era mai mare decât un om și avea forma unei torpile, fiind dotat cu camere de luat vederi, în față și în spate. Era echipat cu un singur ejector, multilamelat pentru propulsie, și mai multe duze pentru control. Avea variate proeminente aerodinamice ce protejau instrumentația, dar niciun manipulator extern ca la cei mai mulți dintre ROV-i.

— Cum, nu are „mâini”?

— Nu are nevoie de ele – în schimb designul lui permite o viteză și o rază de acțiune mai mari. J.J. e doar un observator; putem oricând merge și vedea ce a găsit interesant pe fundul mării sau sub el, folosindu-și magnetometrul și sonarul.

Emerson era impresionat; acesta era genul de mașină care îi satisfăcea gustul pentru lucruri ingenioase. Faima de scurtă durată pe care i-o aduseseră ștergătoarele de parbriz era de mult apusă deși, din fericire, nu și averea obținută de pe urma lor.

Era, se pare, omul unei singure idei; invențiile de mai târziu s-au dovedit a fi toate un eșec și experimentul său, care se bucurase de o bună publicitate, de coborâre a microsferelor în *Titanic* printr-un tub plin cu aer, se dovedise a fi un dezastru stânjenitor. „Gaura în mare” a lui Emerson refuza cu încăpățănare să rămână deschisă; coborârea sferelor era frânată la jumătatea drumului, făcând ca fluxul să fie atât de lent, încât nu folosea la nimic.

Parkinsonii au fost supărați de-a binelea și l-au făcut pe bietul Emerson să se simtă prost la ultimele întâlniri ale Comitetului, așa cum știau s-o facă englezii din înalta societate; timp de câteva săptămâni, chiar și cel mai bun prieten al său, Rupert, fusese vizibil distant.

Dar asta n-a fost totul. Un creator de desene animate realizase un personaj aiurit, „Thomas Alva Emerson”, ale

cărui invenții de găgăuță l-ar fi făcut să roșească până și pe Rube Goldberg. Ele începuseră cu fermoarul motorizat și continuaseră, via periuța de dinți digitală, cu stimulatorul cardiac acționat de energia solară. Între timp, descoperise vitezometrul Braille pentru motocicliștii orbi. Roy Emerson a trebuit să-și consulte avocatul.

— Să câștigi un proces de calomnie împotriva unei rețele de televiziune, îi spusese Joe Wickram, este aproape tot atât de ușor precum ar fi să scrii Tatăl Nostru pe un bob de orez cu o peniță de pâslă. Apărătorul lor ar pleda în favoarea interesului public și s-ar servi de citate ample din Declarația Drepturilor Omului, adăugă el plin de speranță. Eu aș fi fericit să încerc asta. Totdeauna mi-am dorit să pledez un caz în fața Curții Supreme.

Conștient de ce-l aștepta, Emerson a declinat oferta, dar în cele din urmă, tot s-a ales cu ceva bun din atac. Parkinsonii, în corpore, bărbați și femei, simțiseră că se procedase necinstit și i se alăturară. Deși nu mai luau în serios sugestiile inginerului lor, ei îl încurajau totuși să continue cu investigații de acest gen.

Modestul Centru de cercetări și dezvoltare al Autorității din Jamaica nu avea secrete și era deschis pentru oricine. Cel puțin teoretic, era un sfătuitor imparțial pentru tot ceea ce privea marea. Parkinson și grupul Nippon-Turner erau, evident, acum, cei mai asidui vizitatori ai acesteia pentru a primi sfaturi în legătură cu operațiile lor și, dacă era posibil, să controleze competiția. Deși Centrul avea grijă să evite conflictele, uneori aveau totuși loc situații jenante și afirmații politicoase de genul: „Nu mă așteptam să vă întâlnesc aici!” Dacă nu se înșelase, Roy Emerson îl văzuse pe unul din oamenii lui Kato în sala de așteptare din aeroportul Kingston.

ISA, la curent cu aceste dedesubturi, făcea tot ceea ce-i stătea în putință pentru a le exploata. Franz Zwicker era adeptul propășirii propriilor sale proiecte și al găsirii unor persoane care să le sponsorizeze. Bradley era bucuros să coopereze, mai ales în ceea ce-l privea pe J.J., dar voia să

poarte mici discuții informative și să răspândească broșurile pentru Proiectul NEPTUN.

— De îndată ce va fi perfectat software-ul, îi spuse Bradley lui Emerson, în așa fel încât să poată evita obstacolele și rezolva situațiile de urgență, îi vom da drumul. El va fi capabil să întocmească harta fundului mării cu mult mai multe amănunte decât a făcut-o vreun robot până acum. Când treaba va fi gata, va ieși la suprafață și-l vom recupera. Îi vom reîncărca bateriile și vom prelucra datele culese. Apoi îl vom scufunda din nou.

— Crezi că se va întâlni cu marele rechin alb?

— Ne-am gândit și la asta. Dar rechinii rareori atacă ceva care nu le este familiar și J.J. cu siguranță nu pare prea apetisant. Sonarul și emisiile electromagnetice vor îndepărta mulți prădători.

— Unde intenționezi să-l testezi? Și când?

— Începând de luna viitoare, pe niște terenuri bine delimitate. Apoi. În afara Recifului Continental. Și apoi în Grant Banks.

— Nu cred că vei mai găsi noutăți în jurul *Titanicului*. Ambele părți au fost fotografiate milimetru cu milimetru.

— E drept, dar pe noi nu ne interesează asta. J.J. poate sonda cel puțin la douăzeci de metri sub fundul mării. Nimeni n-a făcut mai înainte așa ceva pe câmpul de resturi. Dumnezeu știe ce-o mai fi încă îngropat acolo. Chiar dacă nu găsim nimic captivant, vom arăta posibilitățile lui J.J. și vom face puțină reclamă proiectului. Mă voi duce săptămână viitoare la *Explorer* să fac pregătirile. Sunt ani de zile de când n-am mai fost la bordul navei și Parky - Rupert - zice că are să-mi arate ceva.

— Are într-adevăr, zise Emerson cu o strâmbătură. Nu trebuie să-ți spun eu asta, dar am găsit *adevărata* comoară de pe *Titanic*. Exact acolo unde se presupunea că este.

26. Pocalul familiei Medici

— Mă întreb dacă îți dai seama, strigă Bradley, pentru a se face auzit prin zgomotul și vâjâitul mașinăriei, ce afacere ai făcut. Construirea ei a costat aproape un sfert de miliard – și asta când un miliard de dolari erau cu adevărat bani.

Rupert Parkinson era îmbrăcat într-un echipament imaculat de iahtman. Pe cap avea cocoțată o cască de protecție. Un ansamblu cam nepotrivit aici, în apropiere de moon-pool-ul lui *Glomar Explorer*. Dreptunghiul de apă uleioasă ceva mai mare decât un teren de tenis era înconjurat cu instalații de salvare și manipulare, cea mai mare parte dintre ele arătându-și vârsta. Pretutindeni urme de reparații făcute în pripă, grămezi de vopsea împotriva coroziunii și indicatoare de rău augur cu inscripția: DEFECT. Părea că se lucrează totuși: Parkinson pretindea că depășiseră planul.

Nici nu-mi vine a crede, își spunea Bradley, că sunt mai bine de treizeci de ani de când stăteam aici privind în același dreptunghi de apă. Nu *mă simt* mai bătrân cu treizeci de ani... dar nu-mi mai amintesc mare lucru despre tânărul lipsit de experiență care abia semnase contractul pentru prima sa slujbă importantă. Bineînțeles că nici nu visam pe atunci la aceea care mi-a fost încredințată acum.

Evoluase mai bine decât se așteptase. După zeci de ani de bătălii pe care le purtase cu avocații ONU și cu o întreagă liotă de căței de la departamentele guvernamentale și de la autoritatea mediului înconjurător, Bradley învățase că aceștia reprezentau un rău necesar.

Zilele Vestului Sălbatic al mării se sfârșiseră. Fusesse un timp scurt în care brațul legii nu ajungea mai jos de câțiva stâneni. Acum era șerif și, spre surprinderea lui, începuse să-i placă.

Un semn al noului său statut, pe care unii din colegi îl numeau „conversiune”, era certificatul de la Bluepeace pe care-l atârnase înrămat, pe perete, în birou. Se afla alături de fotografia primită, cu ani în urmă, de la vestitul stingător de incendii ale instalațiilor petroliere, „Red” Adair. Purta

inscripția: „Jason, nu-i așa că-i grozav să nu te mai necăjească agenții de asigurări? Cele mai bune urări – Red.”

Citatul Bluepeace-ului era ceva mai impunător:

LUI JASON BRADLEY – DREPT RECUNOȘȚINȚĂ PENTRU
ATITUDINEA SA UMANĂ FAȚA DE O CREATURĂ UNICĂ
OCTOPUS GIGANTEUS VERRILL.

Bradley își părăsea biroul cel puțin o dată pe lună pentru a lua avionul spre Newfoundland – o provincie care își merita numele. De când își începuseră operațiile, atenția mondială se îndreptase din ce în ce mai mult spre piesa care se juca la Grand Banks. Numărătoarea inversă pentru 2012 începuse, și se făcuseră deja pariurile pe câștigătorul „Cursei pentru *Titanic*.”

Mai există și un alt focar de interes, dar acesta ora morbid...

— Ceea ce mă supără pe mine, zise Parkinson de îndată ce ieșiră din vacarmul zgomotos de la moon-pool, sunt vampirii care țin neapărat să te întrebe: „Ai găsit vreun cadavru?”

— Și mie mi se pune această întrebare. Într-o zi am să răspund: „Da... dumneata ești primul.”

Parkinson râse.

— Ar trebui s-o-ncerc și eu pe asta. Dar uitate ce le răspund. Știți că mai găsim ghete și pantofi răspândiți pe fundul mării – *perechi*, la câțiva centimetri unii de alții? De obicei sunt ieftini și destul de uzați, însă luna trecută am dat peste un exemplar al celei mai bune lucrări de cizmărie din Anglia. Arătau de parcă abia ieșiseră din mâna cârpaciului – putea să mai fie citită încă eticheta pe care scria: „Din porunca Majestății Sale.” Era clar că aparținuse unui pasager de la clasa întâi...

— I-am pus în biroul meu, într-o cutie de sticlă, și când sunt întrebat despre corpuri arăt către ei și zic: „Vezi – n-a rămas înăuntru nici măcar o bucățică de os. E o lume

flămândă acolo jos, ar fi dispărut și pielea dacă nu era tăbăcită cu acid tanic.” Asta le închide imediat gura.

Glomar Explorer nu fusese destinat unei vieți ușoare, dar Rupert Parkinson a reușit să transforme una din sălile de recepție de la pupa, care se afla chiar sub elice, într-o plăcută imitație de apartament luxos de hotel. Aceasta îi amintea lui Bradley de prima lor întâlnire de pe Piccadilly cu ani în urmă. Camera conținea ceva mai mult decât nepotrivit într-o asemenea ambianță.

O ladă de lemn de vreun metru înălțime, ce părea aproape nouă. Apropiindu-se de ea, Bradley fu izbit de un miros inconfundabil și cunoscut, mirosul metalic pătrunzător de iod, dovadă a unei îndelungate imersiuni în mare. Un scafandru – poate Cousteau? – folosise o dată pentru acest miros expresia „mireasma comorii”. Plutea în aer și făcea să-ți clocotească sângele în vine.

— Felicitări, Rupert. Așadar ai intrat în apartamentul străbunicului.

— Da, acum o săptămână au pătruns doi dintre ROV-ii de adâncime în timpul unei inspecții preliminare. Țăstă-i primul articol pe care l-au scos la lumină.

Lada mai purta încă, după un secol petrecut în abis, neștersă, o inscripție înșelătoare, scrisă cu șablonul:

BROKEN ORANGE PEKOE UPPER GLENCAIRN ESTATE
MATAKELLE.

Parkinson ridică, aproape cu venerație, capul și dădu la o parte folia de metal lucios de sub el.

— Ladă cu ceai Ceylon standard – de 80 de pfunzi, zise el. Avea dimensiunea corectă, așa că au împachetat-o pur și simplu la loc. Habar n-aveam că foloseau folii de aluminiu în 1912! Sigur că ceaiul n-ar obține acum un preț prea bun la licitația de la Colombo, dar și-a făcut datoria. În mod admirabil.

Cu o bucată de carton tare, Parkinson risipi stratul de murdărie neagră, murată, de deasupra; pare, gândi Bradley, un arheolog submarin scoțând un fragment de

ulcior din adâncul mării. Nu era amforă grecească veche de douăzeci și cinci de secole, ci ceva mult mai rafinat.

— Pocalul familiei Medici, șopti aproape cu venerație Parkinson. Nimeni nu l-a mai văzut de o sută de ani; și nici nu se aștepta nimeni să-l mai vadă.

Dezgoli doar câțiva inci de deasupra; suficient pentru a apărea un cerc de sticlă în interiorul căreia erau încrustate fire multicolore într-un desen complicat.

— Nu-l scoatem până nu ajungem pe pământ, zise Parkinson, dar așa arată.

Deschise un album de artă ce conținea măsuța de cafea, intitulat *Glories of Venetian Glass*. O fotografie de mărimea paginii arăta ceva care, la prima vedere, semăna cu un izvor strălucitor, înghețat în aer.

— Nu-mi vine să cred, zise Bradley, după ce privi câteva secunde cu ochii cășcați de mirare. Cum poate bea cineva în zilele noastre din așa ceva? Și, mai la obiect, cum poate face cineva așa ceva?

— Bună întrebare. În primul rând, acest obiect este pur ornamental, făcut să fie privit, nu folosit. Un exemplu perfect al afirmației lui Wilde: „Orice artă este cu totul lipsită de utilitate practică.”

— Iar răspunsul la a doua întrebare este: *Nu știm*. Oh, putem bineînțeles să bănuim câte ceva în legătură cu tehnica folosită, dar cum reușea meșterul sticlar să facă aceste înflorituri răsucite? Și ia te uită cum se cuibăresc acele mici sfere unele în altele! Dacă nu le-aș fi văzut cu proprii mei ochi, aș fi jurat că piese de acest gen nu pot fi asamblate decât la gravitația zero.

— De aceea și-a cumpărat Parkinson un spațiu pe Skyhab 3.

— Ce zvon ridicol; nici măcar nu merită să fie luat în seamă.

— Roy Emerson mi-a spus că intenționa să facă și el o călătorie în spațiu... și să monteze acolo un laborator în afara gravitației.

— Și eu i-am trimis atunci lui Roy o notă politicoasă, prin fax, spunându-i să-și țină blestemata aia de gură. Dar

pentru că tot ai deschis discuția, într-adevăr, credem că ar fi posibilă turnarea sticlei la gravitație zero. Și, chiar dacă nu ar constitui o revoluție în industrie, ca sticla plutitoare din secolul trecut, tot merită să încercăm.

— Deși nu e o întrebare prea politicoasă, aș fi curios să știu ce valoare are această cupă?

— Presupun ca nu mă întrebi în calitatea dumitale oficială, deci n-o să-ți dau cifra pe care o voi menționa în raportul companiei. Oricum, știi cât sunt de relative afacerile astea în domeniul artei – mai multe oscilații decât la bursa de valori! Gândește-te numai la mângăliturile ce costau megadolari la sfârșitul secolului douăzeci, nu le mai poți vinde acum. Cam ăsta-i cazul și cu piesa asta; cum aș putea să-i fixez o valoare?

— Ei, cu aproximație.

— Aș fi foarte dezamăgit cu mai puțin cincizeci de milioane.

Bradley fluieră.

— Și cât valora atunci?

— Mult. Uite lista completă pregătită de Smithsonian pentru expoziția ce urma să fie deschisă. Va fi inaugurată cu o sută de ani mai târziu.

Figurau peste patruzeci de articole, toate descrise cu mare acuratețe. Aproape jumătate dintre ele aveau semne de întrebare în dreptul lor.

— E ceva dubios aici, zise Parkinson. Lipsesc douăzeci și două de piese, deși știi precis că erau la bord și sunt sigur că străbunicul le avea în apartamentul său, pentru că se plângea de spațiul pe care-l ocupau și nu putea da o petrecere.

— Deci, franțujii sunt de vină!

Era o glumă veche, cam amară. Câteva din expedițiile franceze de pe epavă, după descoperirea ei în 1985, au produs daune considerabile în timpul cercetărilor. Ballard și asociații săi nu i-au iertat niciodată.

— Nu mă tem că au un alibi foarte bun; noi am fost primii care am pătruns în interior. Teoria mea este că străbunicul le-a mutat într-un compartiment alăturat sau pe

vreun coridor. Sunt sigur că nu prea departe de aici. Mai devreme sau mai târziu o să le găsim.

— Sper că estimările tale sunt exacte, în fond tu ești expertul, iar cutiile cu sticlărie vor justifica eforturile. Orice ar mai ieși în plus, ar fi ca o primă. Frumoasă treabă, Rupert.

— Mulțumesc. Sperăm ca și Etapa a II-a să decurgă la fel de bine.

— Cârțița? Am observat-o jos, lângă moon-pool. S-a mai întâmplat ceva după ultimul tău raport, care, de altfel, a fost cam rudimentar?

— Știu, mă grăbeam când departamentul tău a început să facă tapaj în legătură cu planificările și termenele de predare. Dar acum suntem stăpâni pe situație, sper.

— Intenționezi să mai faci un test prealabil, pe o arie mai largă de pe fundul mării?

— Nu. Vom risca; să sperăm că tot sistemul este OK, așa că de ce să mai așteptăm? Ți amintești ce s-a întâmplat cu Programul Apollo în '68? Una dintre cele mai îndrăznețe aventuri din istorie...

Saturn V a zburat numai de două ori fără om la bord, iar al doilea zbor a fost în mare parte un eșec. În afară de asta, NASA prevăzuse o marjă de risc; următorul zbor nu numai că a avut om la bord, dar a mers direct pe Lună!

Sigur; noi nu contăm pe o miză atât de mare, dar dacă cârțița nu funcționează – sau dacă o pierdem – vom fi într-o mare încurcătură; întreaga operație depinde de ea. Cu cât aflăm mai repede care este situația exactă, cu atât mai bine.

Nimeni nu a mai încercat așa ceva; prima noastră cursă va fi un eveniment; ne-ar face plăcere să asști și tu la ea.

Și acum, Jason, ce-ai zice de o ceașcă de ceai?

27. Hotărâre

ARTICOLUL 1

Terminologie și scop

1. Pentru scopurile acestei Convenții.

(1) „Zona” desemnează fundul mărilor și al oceanelor și subsolul acestora, dincolo de limitele jurisdicției naționale.

(2) „Autoritatea” desemnează Autoritatea Internațională a Adâncurilor Mării.

ARTICOLUL 145

Protecția mediului înconjurător marin

Vor fi luate măsurile necesare conform prezentei Convenții având în vedere ca activitățile din Zonă să asigure efectiv protecția mediului marin împotriva oricăror consecințe dăunătoare care ar putea decurge din asemenea activități, în acest scop Autoritatea poate adopta normele oportune, regulamentele și procedurile pentru, *inter alia*:

a) prevenirea, readucerea și controlul poluării precum și a celorlalte posibile pericole care ar putea afecta mediul marin (...) acordându-se o atenție deosebită necesității de protejare de efectele dăunătoare ale unor activități de forarea, degradarea, deversarea reziduurilor, construirea și folosirea sau întreținerea instalațiilor, conductelor și a altor dispozitive legate de acest fel de activități...

(Convenția Națiunilor Unite asupra Legii Mării, 1982)

— Ne aflăm într-o mare încurcătură, zise Kato, aflat în biroul său din Tokyo, și cu asta nu-i de glumit.

— Care-i problema? Întrebă Donald Craig, care se relaxa în grădina Castelului.

Din când în când îi plăcea să privească mai departe de lungul nasului, și era o după-amiază de început de primăvară deosebit de caldă și însorită.

— Cei de la Bluepeace au mai depus un protest la ISA și de această dată mă tem că vor avea câștig de cauză.

— Credeam că s-a aranjat.

— Așa credeam și noi; capetele cad în departamentul nostru juridic. Putem face tot ce am plănit, cu excepția ridicării epavei.

— E cam târziu pentru astfel de constatare, nu? Și nu mi-ai spus încă în ce fel intenționei s-o ridici la suprafață. N-am luat niciodată în serios năzbâția cu folosirea rachetelor.

— Îmi pare rău, dar am negociat deja cu Dupont și Thiokol și Union Carbide și cu alți șase, însă n-aș vrea să discutăm despre asta înainte de fi siguri ce combustibil va fi folosit.

— Și care ar putea fi?

— Hidrazina. Monopropulsorul pentru rachete. Deci n-am exagerat prea mult.

— Hidrazina? Sigur că da! Așa a procedat Cussler în filmul „*Raise the Titanic*”!

— Da, și este o idee bună. Hidrazina se descompune în nitrogen pur și hidrogen cu degajare mare de energie. Dar Cussler n-avea de-a face cu Bluepeace-ul. Ei sunt la curent cu ceea ce vrem să facem – tare sunt curios să știu cum – și susțin că hidrazina este o noxă periculoasă; sunt persoane care pretind că nici n-ar putea fi manipulată fără primejdii, etc, etc.

— Este într-adevăr o noxă?

— Personal n-aș consuma-o. Miroase a amoniac concentrat și probabil că e și mai cumplită la gust.

— Și ce-o să faci?

— O să lupt, bineînțeles. Și o să caut alte alternative. Parky s-ar tăvăli pe jos de răs.

28. Cârtița

Submersibilul *Marvin* de trei persoane, fusese conceput ca succesor al vestitului *Alvin*, care avusese un rol atât de important în prima explorare a epavei. *Alvin*, totuși, nu manifestase nicio intenție de a se retrage, deși aproape

toate componentele lui inițiale fuseseră de multă vreme înlocuite.

Marvin era de altfel mult mai confortabil decât precursorul său și avea o mai mare rezervă de energie. Nu mai trebuia să petreci două ore și jumătate în cădere liberă pentru a ajunge pe fundul mării; cu ajutorul motoarelor sale, *Marvin* putea ajunge la *Titanic* în mai puțin de o oră. Și în caz de urgență, renunțând la tot echipamentul extern, sfera de titan care purta echipajul revenea la suprafață în câteva minute; ca o bulă de aer necompresibilă suind din adâncuri.

Pentru Bradley, aceasta constituia o dublă premieră. Nu mai văzuse încă niciodată până acum *Titanicul* cu proprii săi ochi și, deși îl testase pe *Marvin* la câteva sute de metri adâncime, nu coborâse cu el niciodată până pe fundul mării. Ca să nu mai vorbim de faptul că era supravegheat cu grijă de pilotul desemnat al submersibilului, care făcea tot ceea ce-i stătea-n putință să nu rămână pe planul al doilea.

— Altitudinea două sute de metri. Epava are parametrii unu doi zero.

Altitudine! era un cuvânt care suna bizar pentru urechea unui scafandru. Dar aici, în interiorul sferei de supraviețuire a lui *Marvin*, adâncimea era aproape irelevantă. Pe Bradley îl interesa distanța față de fundul mării și menținerea sa la o înălțime convenabilă pentru a putea evita obstacole. Avea senzația că nu pilota un submarin, ci un avion ce plana la joasă altitudine, căutând solul printr-o ceață groasă...

„Căutare” nu era chiar cuvântul potrivit, pentru că el știa exact unde se afla ținta. Ecoul luminos de pe displayul sonarului dispăruse, și acum nu mai avea vizibilitate, decât până la distanța de o sută de metri. Camera TV ar fi putut să prindă imaginea epavei, dar Bradley vroia să vadă cu proprii săi ochi. Nu era copilul epocii video, pentru care nimic nu este adevărat decât dacă este prezentat pe un ecran TV.

Și iată vârful ca un cuțit al provei conturându-se vag în lumina farurilor lui *Marvin*. Bradley întrerupsese motorul și lăsă micul vehicul să se deplaseze încet către faleza de oțel.

Acum nu-l mai despărțeau de *Titanic* decât câțiva centimetri de cristal indestructibil supus unei formidabile presiuni. Se afla în fața fantomei care bântuise întinderile Atlanticului timp de aproape un secol; părând că mai înainta cu forțe proprii, ca într-o călătorie care abia începuse.

Enorma ancoră, pe jumătate ascunsă de draperia de alge, aștepta cu nerăbdare să fie lăsată. *Marvin* era aproape ca un pitic pe lângă ea, iar masa imensă părea atât de amenințătoare încât Bradley o ocoli cu grijă, strecurându-se ușor de-a lungul hublourilor, strălucind indiferente în neant, asemănătoare găvanelor unei hârci.

Aproape că uitase de scopul misiunii sale, când vocea din lumea de deasupra îl trezi la realitate.

— *Explorer către Marvin*. Așteptăm.

— Scuzați, tocmai admiram priveliștea. Este impresionantă; camera TV nu poate reda ceea ce este în realitate. Ar trebui s-o vedeți cu ochii voștri.

Era un vechi argument, înrădăcinat de mult la Bradley. Deși roboții și senzorii electronici erau cu adevărat inestimabili, absolut extraordinari atât pentru acțiunile de recunoaștere cât și pentru operațiile propriu-zise, ei nu puteau reda niciodată tabloul fidel. „Teleprezența” era minunată, dar uneori reprezenta o iluzie periculoasă. Crezi că dispui de reprezentarea sută la sută a realității îndepărtate, și când colo ea este de numai 95 la sută, și tocmai acel 5 la sută poate fi esențial; au murit oameni pentru că nu exista posibilitatea de a se comunica semnalul de avertizare care nu poate fi detectat decât prin simțul mirosului. Deși văzuse mii de fotografii și imagini video ale epavei, Bradley abia acum începea să o înțeleagă.

Nu-i venea să se desprindă de-acolo și-și dădea seama cât trebuie să fi fost de frustrat Robert Ballard că nu dispusese decât de câteva secunde atunci când o văzuse

pentru prima dată. Puse în mișcare servomotorul probei, lăsându-l pe *Marvin* să se balanseze departe de semeață stâncă de metal, îndreptându-se spre adevărata lui țintă.

Cârțița se odihnea pe o platformă suspendată la douăzeci de metri de Titanic, înclinată în jos într-un unghi de patruzeci și cinci de grade. Arăta aproape ca o navă spațială care o luase în direcție greșită, și se făcuseră multe glume deplorabile, cu caracter etnic, în legătură cu platformele de lansare construite de inginerii unor mici țări europene.

Coroana de foraj conică era deja îngropată adânc în sedimentele de pe fundul mării, și câțiva metri din lanțul de arpentaj metalic care constituia „încărcătura” utilă a Cârțiței zăceau încă întinși pe fundul mării. În spatele ei Bradley îl deplasă pe *Marvin* în așa fel încât să aibă o vizibilitate mai bună, și porni videorecorderul la turație înaltă.

— Suntem gata, raportă celor de sus. Începeți numărătoarea inversă.

— Rămânem pe poziția T minus zece secunde. Indicatorul inerțial cuplat... 7... 6... 5... 4... 3... 2... 1... Decolează! Scuză-mă - am vrut să zic Forează!

Sapa de foraj începu să se rotească și, aproape imediat, Cârțița fu învăluită în „nori” de aluviuni. Totuși, Bradley putea observa cum dispărea ou o viteză surprinzătoare; într-o singură frântură de secundă se și făcuse nevăzută în adâncuri.

— Ați degajat turnul, raportă el, în termenii potriviți momentului. Nu pot vedea nimic, platforma de lansare este ascunsă de fum. În fine, de mâl.

— S-a aranjat. Cârțița a dispărut. Doar un mic crater care se umple ușor. Ne îndreptăm spre cealaltă parte ca să o întâlnim.

— Nu te grăbi. Ai între treizeci și cincizeci de minute. E destul de riscant să călărești jucăria asta.

Și s-ar putea pierde și câteva milioane de dolari, gândi Bradley, în timp ce-l pilota pe Marvin spre prova *Titanicului*. Dacă se va înțepeni Cârțița înainte de a-și îndeplini

misiunea, Parky and Co. va trebui să se întoarcă la planșeta de desen.

Se afla la marginea babordului când Cârțița ieși la suprafață, după patruzeci și cinci de minute. Nu se aștepta să stabilească un record de viteză; prima sa călătorie fusese un deplin succes.

Acum, prima din cele treizeci de chingi planificate, fiecare din ele capabilă să ridice o mie de tone, fusese amplasată cu bine. Când operația avea să fie terminată, *Titanicul* va putea fi ridicat de pe fundul oceanului ca un pepene băgat într-un sac cu gura legată.

Aceasta era teoria, și se pare că mergea. Florida era încă departe, deși acum se mai apropiase puțin.

29. Sarcofagul

— L-am găsit!

Roy Emerson nu-l mai văzuse niciodată pe Rupert Parkinson într-o asemenea stare de exuberanță; era cât se poate de neenglezească.

— Unde? întrebă el. Ești sigur?

— Nouăzeci și nou, în fine, nouăzeci și cinci la sută. Exact unde mă așteptam. Exista un compartiment neocupat care fusese terminat la timp pentru călătorie. Pe aceeași punte cu străbunicul și numai cu doi iarzi mai departe. Ambele uși sunt blocate, așa că va trebui să ne tăiem, drum ca să putem pătrunde. Un ROV a coborât acum acolo jos ca să facă o încercare. Ar fi trebuit să fii de față.

Poate, gândi Emerson. Dar asta-i o problemă de familie, și el s-ar fi simțit ca un intrus. În plus, s-ar putea să fie doar o alarmă falsă - ca majoritatea zvonurilor despre comori scufundate.

— Cât poate să dureze până pătrundeți?

— Nu mai mult de o oră; este oțel subțire, și-l vom străpunge imediat.

— Bun, baftă, ține-mă la curent.

Roy Emerson se întoarce la ceea ce numea el lucru. Se simțea vinovat ori de câte ori nu inventa ceva, ceea ce se întâmpla acum în cea mai mare parte a timpului. Încercând să reducă haosul electronic din banca sa de date, aranjând și reclasificând, își crea iluzia unei activități folositoare.

Și astfel a pierdut partea interesantă.

Micul grup aflat în cabina lui Rupert de pe *Glomar Explorer* era atât de concentrat asupra ecranului monitorului încât nici nu mai dădea atenție băuturii din pahare. Asta nu era nicio nenorocire; conform tradiției pe un asemenea vas, toți erau antialcoolici.

Un număr record de Parkinsoni, aproape un cvorum, cum remarcase cineva, se adunase cu această ocazie. Deși puțini erau cei care împărtășeau părerea lui Rupert, era totuși un bun prilej pentru o vizită în zona operațiilor. Numai George mai fusese aici; William, Arnold și Gloria erau cu toții nou-veniți. Restul grupului care-l privea pe ROV3 cum se rostogolea de-a lungul covertei *Titanicului* erau ofițeri de pe vas și ingineri recrutați de la șase firme navale.

— Ați observat, șopti cineva, cât au crescut buruienile? Probabil că datorită luminilor noastre. Nu erau așa când am început activitatea; puntea semăna cu Grădinile Suspendate ale Babilonului...

Avură loc foarte puține comentarii, și mai puține conversații, în timp ce ROV3 se strecura în cavitatea scării principale. Cu un secol în urmă, doamne elegante și însoțitorii lor ipocriți colindau, în sus și-n jos, pe covoarele groase, nebănuind măcar ce soartă îi aștepta și neimaginându-și că în mai puțin de doi ani armele vor pune capăt nobilei epoci edwardiene, pe care ei o reprezentau în mic.

ROV3 se întorsese către coridorul principal de la tribord de pe puntea de promenadă, trecu pe lângă șirul de cabine de clasa întâi. Se mișca foarte încet în acest perimetru limitat și imaginea TV se mărginea acum la cadre statice alb/negru succedându-se la fiecare două secunde.

Toate datele și semnalele de control erau transmise ultrasonic, printr-un releu plasat pe punte. Din când în când se produceau blocări supărătoare; ecranul devenea alb și singurul indiciu că ROV3 mai exista încă era un fluierat ascuțit. Unele purtătoare erau absorbite de unele obstacole, rezultând o întrerupere de moment a legăturii. Urma un scurt interval de „strângere de mână” electronică și de corectare a erorii; apoi imaginea revenea și pilotul lui ROV3, aflat la patru kilometri deasupra, își putea relua ghidarea. Aceste întreruperi nu micșorau suspansul; s-au scurs câteva minute bune până când cineva să poată spune vreo vorbă.

Urmă un suspin general de ușurare atunci când robotul se opri în fața ușii simple, fără număr, a cărei vopsea albă strălucea orbitor în lumina puternică a reflectoarelor lui ROV3. Parcă ieri fusese părăsit de decoratori; în afară de cojituri, aproape toată vopseaua era intactă.

Acum urma complicata, dar esențiala sarcină a lui ROV3 de a se ancora la lucru, procedură tot atât de importantă sub apă ca și în spațiu. Înfiptese întâi două bolțuri explozive prin ușă, apoi se fixă de ele, așa încât să fie atașat rigid în zona de activitate.

Strălucirea orbitoare a luminii produsă de sudură inundă coridorul, făcând ca farurile lui ROV3 să pară slabe în comparație cu ea. Metalul subțire al ușii nu opuse nicio rezistență în fața cuțitului incandescent, unealta prefirată a generațiilor de spărgători de seifuri, care trecu prin el. În mai puțin de cinci minute, un cerc cu diametrul de aproape un metru fusese decupat; căzu lent, stârnind un mic nor de aluviuni când atinse podeaua.

ROV3 se descleștă singur și se ridică vreo câțiva centimetri ca să poată cerceta prin gaură. Imaginea filă puțin, apoi se stabilizează pe măsură ce transmisia se regla la noua situație.

Aproape imediat Rupert Parkinson scoase un țipăt de încântare.

— Uite-le! strigă el. Exact cum am zis – unu... doi... trei – patru – cinci... mișcă aparatul spre dreapta – șase... șapte – ceva mai mare... *Doamne – asta ce-o fi?*

Nimeni nu-și mai amintește cine a strigat mai întâi.

30. Pieta

Jason Bradley mai văzuse, înainte, ceva asemănător, într-un film spațial al cărui nume nu și-l mai amintea. Era un astronaut mort, purtat către stele de mâini mecanice... Dar această Pieta, purtată de robot către bărcile gonflabile care așteptau în jur să o primească, fusese ridicată din adâncurile Atlanticului.

— Asta-i ultima, zise Parkinson sumbru. Fata. Nu-i cunosc încă numele.

Ca și marinarii aceia ruși, gândi Bradley, care zăcuseră aliniați pe aceeași punte, acum mai bine de treizeci de ani. Nu se putea sustrage amintirii: clișeul stupid îi revenea în minte: „Deci asta era.”

Și, ca mulți dintre marinarii scoși în timpul Operației JENNIFER, și acei morți păreau că dorm. Acesta a fost cel mai uluitor, cel mai straniu aspect al întregii probleme care a captivat imaginația lumii. După toate încercăturile prin care am trecut, încercând să explicăm pentru ce nu e posibil să existe niciun fragment de os...

— Mă surprinde, îi zise lui Parkinson, cum îi poți identifica după atâția ani.

— După zierele vremii și albumele de familie. Chiar și băieții emigranți irlandezi au de obicei măcar o fotografie din timpul vieții. Mai ales când au părăsit casa pentru totdeauna. Nu cred că există nici măcar o mansardă din Irlanda care să nu fi fost răscolită, în ultima vreme, de mass-media.

ROV3, le dădu încărcătura scafandrilor în costume cauciucate care se învârteau împrejur în gonflabilele lor. Aceștia o ridicară cu ajutorul macaralei aflate pe una dintre

platformele suspendate al *Explorer*-ului. Era foarte ușoară; un om o putea mânui fără nicio dificultate.

Sub un impuls comun nemărturisit, Parkinson și Bradley se îndepărtară de balustradă; văzuseră suficient din acest ritual trist, în ultimele patruzeci și opt de ore, cinci bărbați și o femeie fuseseră scoși din mormântul în care zăcuseră aproape un secol, aparent dincolo de noțiunea de timp.

Când fură împreună în cabina lui Parkinson, Bradley îi dădu o casetă.

— Aici este totul, zise el. Laboratorul ISA a filmat tot timpul. Sunt și unele detalii ciudate, dar, în general, filmul pare clar.

Nu știi dacă ai auzit vreodată povestea lui *Alvin*. La începutul carierei sale s-a pierdut în apa adâncă. Echipajul abia a putut să se salveze lăsându-și masa neterminată.

Când, după ani de zile, submarinul a fost scos din adânc, mâncarea echipajului a fost găsită așa cum o lăsaseră. Acesta a fost primul indiciu că în apa rece, cu un procent redus de oxigen, descompunerea organică are loc foarte lent.

Și trupurile găsite pe epavele din Marile Lacuri erau absolut proaspete după zeci de ani; îți închipui expresia de surpriză de pe fețele marinarilor!

Așa că prima întrebare care s-a ridicat era dacă, într-un mediu total închis, organismele marine nu pot ajunge la cadavre. Așa s-a întâmplat în cazul de față; oamenii au fost prinși pe când încercau să-și croiască drum ca să iasă afară. Bieții de ei, probabil că s-au rătăcit în spațiul clasei întâi! Au spart încuietoarea ușii apartamentului, dar n-au putut-o deschide înainte de a-i fi surprins apa...

Dar aici este ceva mai mult decât apă rece, stagnantă. Și tocmai în asta constă partea fascinantă a întâmplării. Ai auzit vreodată despre oamenii mlaștinilor?

— Nu.

— Nici eu, până ieri. Dar din timp în timp, arheologii danezi găsesc cadavre aproape perfect conservate – victime clare ale unor sacrificii de acum mai bine de o mie de ani. Cu fiecare zbârcitură, fiecare fir de păr intacte, ca

niște sculpturi executate până la cele mai mici amănunte. Motivul? Fuseseră îngropate în turbării și taninul le-a protejat împotriva descompunerii. Îți amintești de ghetetele și pantofii găsiți în jurul epavei cu pielea complet nealterată?

Parkinson nu era un prost, deși uneori pretindea că ar fi un personaj de-al lui P. G. Wodehouse; nu i-au trebuit decât câteva secunde ca să facă legătura.

— Tanin! Dar cum? Sigur – de la lăzile cu ceai!

— Exact; multe dintre ele s-au spart din cauza impactului. Dar chimiștii spun că taninul explică doar în parte acest fenomen. Vasul, desigur, era proaspăt vopsit, așa că probele de apă analizată au dovedit că avea un procent considerabil de arsenic și plumb. Mediu total neprielnic pentru bacterii.

— Sunt sigur că asta este explicația, zise Parkinson. Ce extraordinară întorsătură a sorții! Ceaiul acela a făcut mai mult bine decât și-ar fi putut închipui sau ar fi fost cu puțință să-și închipuie cineva. Dar mă tem că străbunicul ne poartă ghinion. Tocmai când lucrurile au început să meargă bine.

Bradley știa perfect la ce făcea aluzie. La vechea vină de profanare a unei racle istorice, se mai adăuga acum și aceea de jefuire de morminte. Și, printr-un straniu paradox, a unor morminte proaspete. De mult uitații Thomas Conlin, Patrik Dooley, Martin Gallagher și cei trei însoțitori ai lor transformaseră întreaga situație.

Acesta era, cu siguranță, un paradox care l-ar fi amuzat pe orice irlandez adevărat. Prin morții care fuseseră descoperiți pe navă, *Titanicul* devenise deodată viu.

31. O chestiune de megawați

— Suntem în posesia răspunsului, zise Kato, obosit, dar triumfător.

— Mă întreb dacă mai are importanță acum, mormăi Donald Craig.

— Oh, s-a sfârșit cu toată povestea asta. Băieții noștri de la PR au lucrat din greu, ca și cei ai lui Parky. Am avut câteva întâlniri la nivel înalt pentru a stabili o strategie comună. Situația se poate schimba chiar în avantajul nostru.

— Nu văd...

— E clar, mulțumită explorării *noastre*, în fine, a oamenilor lui Parky - acești nenorociți își vor găsi un mormânt creștinesc, în pământul patriei lor. Irlandezilor le va face plăcere. Să nu spui nimănui, dar am și luat legătura cu Papa.

Donald găsi că ideea lui Kato era mai mult impertinentă decât ofensatoare. Cu siguranță că o va necăji pe Edith, care părea fascinată ie încântătoarea tânără pe care lumea o numea Colleen.

— Mai bine ai avea grijă, unii dintre ei ar putea fi protestanți.

— Puțin probabil. Toți s-au suit la bord din inima sudului, nu-i așa?

— De la Queenstown. Nu-l poți găsi pe hartă, un nume ca ăsta nu a mai fost popular după independență. Acum se numește Cobh.

— Cum se scrie asta?

— C-O-B-H.

— Bun, vom contacta arhiepiscopi, sau poate chiar cardinali. Dar să-ți spun ce au inventat inginerii noștri. Dacă merge, ar fi mult mai bună decât hidrazina, și chiar îi va face pe cei de la Bluepeace să strige lozinci pentru noi.

— Ar fi o schimbare plăcută, chiar un miracol.

— Miracolele sunt de domeniul nostru, nu știai asta?

— Și care ar fi specificul ăstuia?

— În primul rând, facem aisbergul nostru mai mare, ca să se poată ridica mai mult. Și atunci, n-o să mai avem nevoie decât de vreo zece kilotone de extraflotabilitate. Pentru asta am fi putut merge pe drumul lui Parky, și la început ne temeam că va trebui s-o facem. Dar există un mod mai simplu și mai curat de a obține gaz acolo jos. Prin electroliză. Descompunând apa în oxigen și hidrogen.

— Asta-i o idee mai veche. Dar n-ar necesita o cantitate enormă de curent? Și nu am risca o explozie?

— Ce prostie, Donald. Gazele vor fi îndreptate către electrozi separați, și noi vom folosi o membrană ca să le ținem separate. Dar în ceea ce privește curentul, ai dreptate. Sunt necesari gigawați-ore? Li vom obține însă când submarinele noastre nucleare vor produce cât e nevoie datorită elementelor de răcire Peltier, atunci vom da drumul la electroliză. Totuși, va trebui să închiriem și o altă navă - oare de ce submarinele sunt numite „bărci”? Ți-am spus eu că vor vrea să intre în joc și englezii și francezii, așa că asta nu va fi o problemă.

— Foarte elegant, zise Donald. Și înțeleg ce vrei să zici cu Bluepeace-ul. Toți sunt pentru oxigen.

— Exact, și când vom pune la punct și baloanele, toată lumea va răsufla ușurată. Cel puțin așa zic cei de la Public Relations.

— Și hidrogenul va trece direct în stratosferă, fără să supere pe nimeni. Dar cu stratul de ozon ce se va întâmpla? Nu-i niciun pericol să producem mai multe goluri în el?

— Am avut în vedere și asta. Nu se va produce nicio înrăutățire față de situația actuală. Ceea ce, trebuie să recunosc, nu reprezintă prea mare lucru.

— Nu crezi că s-ar putea îmbutelia gazele pe parcurs? Veți porni cu o sută de tone de oxi-hidrogen, la patru sute de atmosfere. Asta reprezintă o valoare; pentru ce să fie irosite?

— Da, ne-am gândit și la asta. Dar e ceva secundar - complexitate mare, costul rezervoarelor plutitoare etc. Poate că ar merita să încercăm un test care să ne ofere o variantă de rezervă dacă cei de la mediu devin iar nervoși.

— Te-ai gândit la toate posibilitățile, nu-i așa? zise Donald pe un ton de reală admirație.

Kato dădu ușor din cap.

— Prietenul nostru Bradley mi-a spus odată: „Când te gândești la tot ce ar fi posibil, marea se gândește la altceva.” Înțelepte cuvinte și n-am să le uit niciodată. Acum

trebuie să închid. Transmite-i Editheii toate cele cuvenite din partea mea.

III. Operațiile

32. Nu-i nimeni aici în afară de noi, roboții

Până în primul deceniu al noului secol, epava și resturile din jur rămăseseră virtual neschimbate, deși nu neatinse. Acum, pe măsură ce se apropia anul 2000, era o atmosferă de stup sau, mai curând, era vorba de două stupuri aflate la o mie de metri unul de altul...

Osatura schelăriei din jurul provei era aproape terminată și Cârțița trecuse cu succes douăzeci și cinci de chingi masive pe sub carcasă: mai rămăseseră numai cinci. Cea mai mare parte a aluviunilor îngrămădite în jurul provei, de când se împotmolise pe fundul mării, fuseseră înlăturate cu puternice jeturi de apă, iar uriașele ancore mai zăceau doar pe jumătate îngropat în mâl.

Mai mult de douăzeci de mii de tone din flotabilitate erau asigurate de tot atâția metri cubi de microsferă împachetate, plasate în mod strategic în jurul carcasei și în câteva locuri în interiorul epavei unde structura putea să suporte fără probleme solicitarea respectivă. Dar *Titanicul* nu fusese încă urnit din locul lui de odihnă – mai avea de așteptat. Erau necesare încă zece mii de tone de forță ascensională ca să poată fi scos din mâl și ridicat la suprafață.

Cât despre pupa sfărâmată, ea fusese deja acoperită de un bloc de gheață. Mijloacelor de comunicare în masă le plăcea să-l citeze pe Hardy – „În umbra mută a depărtării

crește aisbergul” – chiar dacă poetul nu-și imaginase niciodată că vorbele lui vor avea această aplicare.

Și penultima strofă era adesea citată, și tot atât de alături de context. Parkinson și consorțiul Nippon-Turner aproape că se săturaseră să li se spună că

*Cei doi erau sortiți
Ca pe un drum coincident
Să fie două jumătăți
Ale unui august eveniment*

Speranța lor era să fie „august”, dar nu-și doreau coincidența.

Într-adevăr, toate lucrările de pe ambele părți ale epavei erau supravegheate telecomandat de la suprafață, și doar în momentele critice se trimiteau oamenii la fața locului. În ultimul deceniu, tehnologia roboților subacvatici avansase foarte mult comparativ cu remarcabilele realizări ale secolului anterior în domeniul extracției de petrol de pe platformele marine. Cheltuielile de amortizare vor fi enorme și, după cum remarca Rupert Parkinson cu o grimasă, multe vor umple buzunarele altora.

Au existat, bineînțeles, probleme, insuccese – chiar și accidente, deși niciunul nu a pricinuit pierderi de vieți omenești. În timpul unei furtuni, iarna, *Explorer* a fost forțat să-și părăsească poziția, spre nemulțumirea căpitanului, care a considerat aceasta ca pe o insultă profesională. Dar pasagerii lui, care nu mai încetau să vomeze, nu i-au împărtășit părerile.

Nici măcar această dezlănțuire a ferocității Atlanticului de Nord n-a făcut să fie întrerupte operațiile de la pupa. Două sute de metri mai jos, submarinele nucleare demobilizate, rebotezate cu numele unui oceanograf pionier și al unui vestit constructor de nave, *Matthew Fontaine Maury* și *Peter the Great*, nu erau afectate de furtună. Reactoarele lor continuau să reverse megawatt după megawatt de curent de joasă tensiune pe fundul mării

generând în procesul respectiv o coloană ascendentă de apă caldă, datorită pompării căldurii afară din epavă.

Această scoatere artificială a apelor din adânc a adus la suprafață substanțe nutritive care ar fi trebuit, altfel, să fie culese de pe fundul mării. Planctonul viguros care rezultase era foarte apreciat de peștii locali, iar ultima recoltă de cod fusese un record. Administrația din Newfoundland a cerut oficial submarinelor să rămână pe loc, chiar după încetarea contractului cu Nippon-Turner.

În afară de această activitate din largul Grand Banks-ului, o mare cantitate de bani și efort fusese răspândită pe mii de kilometri în jur. În Florida, nu departe de rampa de lansare care văzuse oamenii plecând pe Lună și-i vedea acum pregătindu-se să se ducă pe Marte, progresau dragărele și construcțiile pentru Muzeul submarin *Titanic*. Iar de cealaltă parte a globului, la Tokyo-on-Sea, era pregătit ceva și mai sofisticat, cu coridoare transparente pentru vizitatori și, desigur, urmând să prezinte continuu ceea ce se spera a fi o adevărată superproducție cinematografică.

Se riscau mari sume de bani peste tot, mai ales pe pământul numit din nou Rusia. Grație lui *Peter the Great*, acțiunile companiilor care investiseră în *Titanic* erau foarte la modă la Bursa de schimb din Moscova.

33. Maxima solară

— O altă monomanie a mea, spuse Franz Zwicker, o constituie ciclurile petelor din Soare. Mai ales cele obișnuite.

— Ce-i deosebit la ele? întrebă Bradley, pe când coborau împreună spre laborator.

— În primul rând ciclul va culmina în, bănuiești, 2012. Deja a trecut de maxima din 1990 și este foarte aproape de recordul din 2001.

— Zău?

— Asta să rămână între noi, dar eu sunt cam speriat. Atâția aiuriți au încercat să coreleze evenimentele cu ciclurile de unsprezece ani care nu au întotdeauna chiar unsprezece ani în cap! – Încât se consideră uneori că aceste pete solare fac parte din astrologie. Dar nu există niciun dubiu că, practic, Soarele influențează tot ceea ce este pe Pământ. Sunt sigur că tot el este responsabil și de clima pe care o avem în ultimul sfert de secol. Într-un fel, oricum, nu putem să învinuim doar speța umană, deși celor de la Bluepeace and Co. așa le-ar plăcea.

— Credeam că ești alături de ei!

— Numai luna, miercurea și vinerea. În restul săptămânii privesc îngrozit către Mama Natură. Și nu numai clima este anormală. Activitatea seismică, pare a fi în creștere. Uite, în California. De ce or mai construi case oamenii din San Francisco? Nu a fost destul de rău în 2002? Și ne așteptăm la unul și mai mare...

Jason se simțea privilegiat că este confidentul omului de știință; cei doi, atât de deosebiți ca fond și caracter, învățaseră să se respecte unul pe celălalt.

— Și mai este ceva, aceasta-mi produce uneori coșmare. Apa erupe din adâncuri – activată poate, de cutremure. Sau poate chiar de om.

— Eu cunosc câteva cazuri. O asemenea erupție mare a fost în '98, la Louisiana Field. A distrus o întreagă instalație.

— Dar asta n-a reprezentat decât un mic sughiț! Eu vorbesc despre lucruri serioase cum este craterul descoperit în anii '80, de oamenii de știință de la Shell Oil, în Golf, la doi kilometri adâncime. Imaginează-ți explozia care a produs asta: trei milioane de tone expulzate din adâncul Mării. Echivalentul unei bombe atomice mari.

— Și crezi că asta s-ar mai putea repeta?

— Fără discuție că se va repeta dar nu știu când și unde. Eu le-am pus în vedere celor de la Hibernia că gâdilă dragonul sub coadă. Dacă Tommy Gold are dreptate – și a avut dreptate în legătură cu stelele neutronice, chiar dacă s-a afundat în praful lunar și în stările stabile! Omul a vătămat, pur și simplu, scoarța Pământului. Tot ceea ce am

forat până acum nu a fost decât o scurgere minoră din rezervoarele de hidrocarburi reale de la zece sau mai mulți kilometri adâncime.

— Scurgeri?! Ele au contribuit la dezvoltarea civilizației noastre în ultimele secole.

— Ai spus dezvoltarea, sau ruinarea? Bun, uite-l pe elevul dumatăle premiant. Ce face?

J.J. se legăna pe o platformă de transport, ca un pește pe uscat. Fusese atașat la un grup de computere cu ceva care lui Bradley i se părea a fi un cablu absurd de subțire. Fiindcă fusese educat în epoca sârmei de cupru, nu se obișnuise niciodată cu revoluția fibrelor optice.

Nu părea să se fi întâmplat nimic; tehnicianul de serviciu ascunse în grabă manualul pe care se uita și scană iute displayul monitorului.

— E-n regulă, doctore, spuse ea veselă. Tocmai verificam baza de date a sistemului-expert.

E o parte din mine, gândi Jason. Își petrecuse ore întregi cu scufundarea pe simulatoare, în timp ce programatorii încercau să codifice și să înregistreze iscusința câștigată cu greu de el, adevărata esență a veteranului inginer oceanic J. Bradley. Începuse să simtă din ce în ce mai mult, cel puțin din punct de vedere psihologic, că J.J. devenise un surogat de fiu.

Acest sentiment devenea mai puternic atunci când se angajau într-o conversație directă. O veche glumă spunea că scafandrii nu au decât un vocabular de câteva sute de cuvinte – fiindu-le mai mult decât suficiente în meseria lor. J.J. avea destulă inteligență artificială pentru a le depăși cu o limită confortabilă.

Laboratorul sperase să-l surprindă pe Jason folosindu-i vocea ca model pe simulatorul lui J.J., dar reacția sa fusese descumpănitoare. Cei care făcuseră pozna uitaseră că puțini oameni își pot recunoaște vocea înregistrată, mai ales dacă aserțiunea n-a fost pronunțată de ei însăși. Jason nici nu sesizase faptul până când nu a observat rânjetele de pe fețele celor din jur.

— E vreun motiv, Anne, să nu începem proba cu apa? întrebă Zwicker.

— Nu, doctore. Algoritmul rechemării de urgență nu funcționează încă bine, dar nu avem nevoie de el pentru teste.

Deși transductoarele de sunet nu erau prevăzute să lucreze în aer liber, Jason nu scăpă ocazia să schimbe câteva cuvinte cu Junior.

— Bună, J.J. Mă auzi?

— Te aud.

Cuvintele erau puternic distorsionate, dar recunosciibile. Sub apă calitatea vorbirii va fi mult mai bună.

— Mă recunoști?

Urmă o lungă tăcere. Apoi J.J. răspunse.

— Întrebare neînțeleasă.

— Veniți mai aproape, domnule Bradley, îl sfătui tehnicianul. E aproape surd dacă nu-i în apă.

— Mă recunoști?

— Da. Ești John Maxwell.

— Înapoi cu el la planșeta de desen, mârâi Zwicker.

— Și cine-i, întrebă mai mult amuzat decât necăjit Bradley, John Maxwell?

Fata era încurcată.

— Șeful lui de secție, Vocea de Recunoaștere. Nu-i nicio problemă – n-a fost un test bun. Sub apă te va recunoaște de la o jumătate de kilometru.

— Așa sper. La revedere, J.J. Ne vedem mai târziu, când n-o să mai fii atât de surd. Să vedem dacă Peep Jeep-ul este într-o formă mai bună.

Deep Jeep era un alt proiect major al laboratorului, oarecum tot atât de necesar. Cei mai mulți dintre cei care-l vedeau prima dată întrebau: „Ăsta-i un submarin sau un costum de scafandru?” Și răspunsul era invariabil același: „Și una și alta.”

Submersibilele de adâncime de tipul lui *Marvin*, servite și operate de trei oameni, erau o afacere costisitoare: o singură scufundare costa o sută de mii de dolari. Dar erau

multe cazuri în care un vehicul mai puțin elaborat, cu un singur om, era suficient.

Ambiția secretă a lui Joseph Bradley era bine cunoscută deja de tot laboratorul. Spera ca Deep Jeep să fie gata la timp ca să-l poată duce cu el pe *Titanic*, în vreme ce epava mai zăcea încă pe fundul oceanului.

34. Furtună

Au trebuit să treacă zeci de ani până când meteorologii să poată dovedi că formidabila furtună din 2010 aparținea seriei care începuse în 1980, anunțând schimbările climatice ale următorului mileniu. Înainte de a-și epuiza energia, zdrobindu-se de pereții vestici ai Alpilor, *Gloria* a produs pagube de douăzeci de miliarde și a răpit peste o mie de vieți.

Bineînțeles că sateliții meteorologici anunțaseră furtuna cu câteva ore mai înainte – altfel procentul morților ar fi fost mult mai mare. Dar, inevitabil, destul de mulți nu auziseră previziunile meteorologice sau nu le luaseră în serios. Mai ales în Irlanda, prima care primise lovitura de ciocan din cer.

Donald și Edith Craig tocmai montau ultimii metri de peliculă din „Operation Deep Freeze”, când *Gloria* a lovit Castelul Conroy. Nu au auzit și nu au simțit nimic, apărați de zidurile masive, nici măcar trosnitura produsă când *camera obscură* fusese lovită cu violență.

Acum, Ada admitea amuzată că ea era iremediabil pierdută pentru matematicile pure – era genul care, așa cum remarcase G. H. Hardy în faimosul său toast, nu va fi niciodată de folos nimănui. Fără ca el să o știe, pentru că secretele descifrării codului ENIGMEI nu fuseseră relevate decât cu câteva decenii mai târziu, încă din timpul vieții sale se dovedise că Hardy greșise în mod spectaculos. În mâinile lui Alan Turing și ale colegilor săi, chiar și ceva atât de abstract ca teoria numerelor putea să câștige un război.

O mare parte din calcule și din trigonometria superioară și, practic, toată logica simbolurilor constituiau o carte închisă pentru Ada. Pur și simplu nu o interesau; pasiunea ei erau geometria și proprietățile spațiului. De mult se distra cu cele cinci dimensiuni; patru i se păruseră prea simple. Ca și Newton, își petrecea cea mai mare parte a timpului „navigând pe straniile mări ale gândului” - singură.

Astăzi însă, se întorsese la obișnuitul spațiu tridimensional, mulțumită darului pe care tocmai i-l făcuse „Unchiul” Bradley. La treizeci de ani după prima sa apariție, cubul Rubik revenise cu o mutație surprinzătoare.

Pentru că era o schemă pur mecanică, cubul original avea o slăbiciune de care pățimașii lui erau sincer mulțumiți. Contrar tuturor părților învecinate, cele șase pătrate centrale ale fiecărei fețe erau fixe. Celelalte patruzeci și opt de pătrate orbitau în jurul lor, pentru a putea fi create cele 43.252.003.274.489.856.000 modele distincte posibile.

Mark II nu avea o asemenea limitare; toate cele cincizeci și patru de pătrate erau capabile să se miște, așa că nu exista niciun *centru* fix ca punct de referință pentru înnebunitul lui manipulator. O asemenea minune fusese posibilă numai datorită dezvoltării microcipurilor și displayurilor cu cristale lichide; nimic nu se mișca *de-adevăratelea*, dar pătratele multicolore puteau fi deplasate în jurul feței cubului atingându-le numai cu vârful degetului.

Relaxându-se, împreună cu Lady, în barca ei, Ada, acaparată de noua sa jucărie, a remarcat târziu cerul întunecat. Furtuna ajunsese aproape deasupra ei înainte de a apuca să pornească motorul electric și să se îndrepte către adăpost. De fapt, nu putea să survină niciun pericol aici: la urma urmelor, Lacul Mandelbrot nu avea decât trei picioare adâncime. Dar ei nu-i plăcea să fie udată, iar Lady chiar ura asta.

Când ajunsese la primul lob vestic al lacului, mugetul furtunii devenise aproape asurzitor. Ada se înfioră; era cu

adevărat emoționată! Dar Lady era îngrozită și căuta să se ascundă sub banchetă.

Coborând către Vârf, pe aleea chiparoșilor, era oarecum apărută de furia furtunii. Dar, pentru prima dată, se alarmă; Copacii aliniați de ambele părți se legănau încolo și încioace ca trestiele.

Se afla doar la doisprezece metri de salvatorul hangar al bărcilor, departe de vestul îndepărtat al Setului-M. și lângă stâlpul de hotar al infinitului la minus 1,999, când temerea lui Patrick O'Brien, în legătură cu chiparoșii transplantați, se împlini în mod tragic.

35. Artefacte

Una dintre cele mai emoționante descoperiri arheologice făcute vreodată a avut loc în anul 1976, în Israel, în urma unor săpături efectuate de oamenii de știință de la Universitatea Evreiască și de la Centrul Francez de Cercetări Preistorice din Ierusalim.

Într-un sit cu o vechime de 10 000 de ani, ei au descoperit scheletul unui copil, cu o mână lipită de obraz. În această mână se afla un alt schelet: acela al unui cățel de vreo cinci luni.

Acesta-i cel mai vechi exemplu cunoscut al unui mormânt împărțit între un om și un câine. Probabil că au mai existat multe, multe altele mai târziu.

(Din *Friends of Man* de Roger Caras, Sifon & Schuster, 2001.)

— Poate că te interesează să știi, zise doctorul Jafferjee, cu acea detașare clinică pe care Donald o găsea supărătoare, (deși cum altfel ar putea să rămână sănătoși psihiatrii?) cazul Edithei nu este unic. De când a fost descoperit Setul-M. în 1980, oamenii au început să fie obsedați de el. De obicei, sunt salahori ai computerului, au o capacitate de înțelegere a realității destul de mică. Există

nu mai puțin de șaiszeci și trei de mandelmanii înscrise în băncile de date.

— Și există vreun leac?

Dr. Jafferjee se încruntă. „Leac” era un cuvânt pe care îl folosea rar. „Adaptare” era termenul pe care-l prefera.

— Să zicem că în 80 la sută din cazuri subiecții se pot rezuma la ah!, o viață normală, uneori cu ajutorul medicamentelor sau al implanturilor electronice. Un procentaj încurajator.

Cu excepția, gândi Donald, a 20 la sută. Cărei categorii îi aparține oare Edith?

În prima săptămână după tragedie, ea a fost anormal de calmă; după înmormântare, unii dintre prietenii lor au fost șocați de aparenta sa lipsă de emoție. Dar Donald știa cât de rău fusese afectată și nu a fost surprins când a început să se poarte irațional. Când a pornit să hoinărească noaptea prin Castel, căutând prin camerele goale și prin coridoarele igrasioase care nu fuseseră renovate, Donald hotărî că ar trebui să se adreseze medicului.

Totuși nu o făcu imediat, sperând, că Edith își va reveni după ce va trece primul stadiu al durerii. Și chiar așa părea că se întâmplă, când muri Patrick O'Brien.

Relațiile dintre Edith și bătrânul grădinar fuseseră întotdeauna în discordanță, dar cei doi se respectau reciproc și nutreau aceeași dragoste față de Ada. Moartea copilului fusese o lovitură tot atât de devastatoare pentru Pat ca și pentru părinții ei; el se socotea vinovat de tragedie. Dacă ar fi refuzat să transplanteze acei chiparoși, dacă măcar...

Începuse din nou să bea, și plângea adesea. Într-o noapte friguroasă, după ce stăpânul Lebedei Negre îl alungase cu blândețe, a reușit să se rătăcească în satul în care își petrecuse întreaga viață, și dimineața fu găsit degerat. Părintele McMullen credea că era vorba mai curând de sinucidere decât de accident, dar era în stare să se certe și cu Dumnezeu, bineînțeles, cu tot respectul cuvenit, pentru a obține de la acesta aprobarea

înmormântării lui Pat cu tot ritualul creștinesc. Ca și în problema cu mica mogâldeată pe care o ținea Ada în brațe.

La o zi după a doua înmormântare, Donald a găsit-o pe Edith stând în fața unui monitor de înaltă rezoluție, studiind una dintre versiunile infinit de mici ale Setului. Ea nu i-a vorbit, dar el a priceput, spre spaima sa, că de fapt o căuta pe Ada.

După ani de zile, Donald Craig se mira de prietenia ce se legase între el și Jason Bradley. Deși nu se întâlniseră decât de vreo șase ori, și fuseseră aproape întotdeauna întâlniri de afaceri, simțise acea simpatie reciprocă ce se naște uneori între doi bărbați și care poate fi tot atât de intensă ca una sexuală chiar dacă nu era niciun sens erotic.

Poate că Donald îi amintea lui Bradley de fostul său partener Ted Collier, despre care-i vorbise adesea. Oricum, le plăcea să fie împreună și se întâlneau chiar și când nu era strict necesar. Deși Kato și consorțiul Nippon-Turner erau suspicioși, Bradley nu și-a compromis niciodată neutralitatea sa de funcționar ISA, și Craig cu atât mai puțin a încercat să exploateze aceasta; își împărtășeau secretele personale, dar nu și-au făcut confidențe profesionale. Donald nu a știut niciodată ce rol, dacă exista vreunul, jucase Bradley în hotărârea Autorității de a interzice hidrazina.

După înmormântarea Adei, pentru care Bradley făcuse o jumătate din înconjurul lumii pe apă ca să fie de față, au devenit și mai legați. Ambii își pierduseră soția și câte un copil, deși în împrejurări diferite; efectele erau aproape aceleași. Au devenit și mai intimi, împărtășindu-și secrete și slăbiciuni pe care niciunul dintre ei nu le-ar fi destăinuit altcuiva.

Mai târziu, Donald se întrebase pentru ce nu-i venise lui ideea; poate că fiind prea aproape nu putea să vadă tabloul din cauza amănuntelor.

Chiparoșii căzuți fuseseră înlăturați, și cei doi se plimbau pe marginea Lacului Mandelbrot – pentru ultima oară așa cum s-a dovedit ulterior – când Bradley și schiță scenariul.

— Nu este ideea mea, îi explică el, aproape ca o scuză. Mi-a dat-o un prieten psiholog.

A trecut multă vreme până când a descoperit Donald cine era „prietenul”, dar întrevăzuse imediat posibilitățile.

— Chiar crezi că va merge? întrebă el.

— Asta ar trebui să o discuți cu psihiatrul Edithei. Chiar dacă este o idee bună, poate că el nu este de acord s-o încerce. Sindromul NIH, știi.

— Institutul Național de Sănătate? *National Institute of Health* - NIH

— Nu. Ne Inventată Aici. *Not Invented Here*.

Donald râse fără prea mult chef.

— Ai dreptate. Dar mai întâi să văd dacă nu pot să fac eu ceva. Nu va fi ușor.

Subestima ce-l aștepta; a fost cea mai grea sarcină pe care a întreprins-o vreodată. Adesea trebuia să-și întrerupă lucrul, orbit de lacrimi.

Și apoi, în modul lor misterios, circuitele îngropate în subconștientul său declanșară o amintire care-i oferi posibilitatea să continue. Undeva, cu ani în urmă, dăduse peste povestea unui chirurg dintr-o țară din lumea a treia, care crease o „bancă de ochi” pentru a restaura vederea celor săraci. Pentru a face un transplant de cornee, aceasta trebuia extrasă de la donator chiar în clipa morții.

Chirurgul acela probabil că avea o mână foarte sigură, de vreme ce extrăsese corneea chiar din ochiul propriei sale mame. Nu pot fi mai prejos, își spuse Donald nemilos, pe când se întorcea la masa de montaj, la care el și Edith petrecuseră atâtea ore împreună.

Dr. Jafferjee s-a dovedit a fi surprinzător de receptiv. El a întrebat cu blândă ironie, chiar cu simpatie:

— De unde ți-a venit ideea? De la vreo piesă video pop-psih?

— Știu că așa pare. Totuși ar merita să încercăm, dacă sunteți de acord.

— Ai făcut discuri?

— Capsula; aș vrea s-o verific acum, știu că aveți un sistem hibrid de vizionare în biroul dumneavoastră.

— Da, poate prezenta chiar și benzi VHS! O voi chema pe Dolores – lucrez într-adevăr bine cu ea.

Ezită, și privi îngândurat la Donald ca și când ar fi vrut să mai adauge ceva. În loc de aceasta, apăsă pe buton și zise încet în sistemul de comunicare al clinicii:

— Soră Dolores – vrei să vii până la mine în birou? Mulțumesc.

Edith Craig se mai află încă pe *undeva* în acea tigvă, gândea Donald, stând lângă dr. Jafferjee și sora Dolores și privind la figura încremenită din fața marelui monitor. Pot eu să sfărâm invizibilul, încă neclintit, bariera ridicată de această mâhnire, și s-o aduc înapoi în lumea realității?

Familiara imagine neagră în relief plutea pe ecran iradiind fire care o legau de restul universului Mandelbrot. Nu era nicio posibilitate să ghicești scara la care era, dar Donald observă imediat coordonatele care defineau dimensiunea acestei versiuni deosebite.

Dacă ar fi putut cineva să-și imagineze întregul Set care se întindea în afara monitorului, ar fi fost aproape tot atât de mare ca și Cosmosul revelat de telescopul spațial al lui Hubble.

— Ești gata? Întrebă dr. Jafferjee.

Donald dădu din cap afirmativ. Sora Dolores, așezată chiar în spatele Edithe, privi către cameră, confirmând că i-a auzit.

— Atunci dă-i drumul.

Donald apăsă pe tasta „Execuție” și subrutina se derulă.

Suprafața de abanos a Lacului Mandelbrot simulat părea că tremură. Edith avu o tresărire de surpriză.

— Buuun! șopti dr. Jafferjee. Reacționează!

Apa dispăru. Donald se întoarse; nu mai suporta să privească încă o dată acest ultim triumf al iscusinței sale. Mai zări imaginea Adei când vocea ei caldă zise: „Te iubesc, mamă, dar nu mă poți găsi aici. Eu exist numai în amintirea ta – și voi rămâne acolo veșnic. La revedere...”

Dolores prinse trupul leșinat al Edithe, de îndată ce ultima silabă pieri în irevocabilul trecut.

36. Ultimul prânz

O idee încântătoare, deși nu toți erau de acord că va merge. Decorul interior al submarinului turistic mondial fusese împrumutat direct din „*20 000 Leagues Under the Sea*” al lui Disney.

Pasagerii aflați la bordul *Piccard*-ului (port de înregistrare Geneva) se aflau într-o cameră decorată în stil victorian mijlociu, în plus, cam ciudat proporționată. Aceasta se presupunea că ar produce o stare de siguranță imediată și ar sustrage gândul de la sutele de tone apăsând pe fiecare dintre ochiurile de geam care permiteau surprinderea unei priveliști destul de limitate asupra lumii exterioare.

Cele mai mari probleme cărora trebuia să le facă față constructorii *Piccard*-ului fuseseră nu de ordin ingineresc, ci juridic. Numai Societatea Lloyd din Londra acceptase să asigure nava; nimeni însă nu asigurase pasagerii, care făceau parte din VIP – dispunând de taxe de credit astronomice. Așa că înainte de fiecare scufundare, erau strânse cit se poate de discret, renunțări la pretenții, legalizate prin notariat.

Ritualul era numai cu puțin mai tulburător decât litania veselă din cabina stewardzilor despre dezastrele suportate de pasagerii zborurilor transoceanice de-a lungul vremii. Indicatoarele cu „Fumatul interzis” bineînțeles că nu mai erau necesare; iar *Piccard* nu era înzestrat nici cu centuri de siguranță la scaune, nici cu jachete de salvare a vieții, care ar fi fost tot atât de necesare ca și parașutele pe liniile comerciale aeriene. Numeroasele sale procedee de salvare, erau discrete și automate. Dacă survenea nenorocirea, capsula independentă în care se aflau cei doi membri ai echipajului ar fi fost separată de cea cu restul pasagerilor, și fiecare s-ar fi ridicat liber către suprafață, în șuieratul frenetic al semnalelor de avertizare.

Această scufundare specială era ultima din sezon: anul era pe sfârșite, și *Piccard* urma să fie ridicat în curând la suprafață, într-o mare mai caldă din emisfera sudică. Deși

submarinul opera în adâncime, iarnă-vară, indiferent dacă era zi sau noapte, vremea rea de la suprafață îi putea face pe pasageri foarte, foarte nefericiți.

În răstimpul celor treizeci de minute de cădere liberă către locul unde se afla epava, distinșii oaspeți ai *Piccard*-ului urmăreau pe circuit video închis derularea operațiilor, precum și o hartă a plănuitei scufundări. În timpul coborârii, nu era nimic altceva de văzut, în regatul întunericului, cu excepția vreunui pește atras de ciudatul invadator al domeniului său.

Apoi brusc, păreau că se ivesc în depărtare zori fantomatice. Cu excepția unei slabe luminiscente roșietice, toate celelalte lumini de pe *Piccard* se stingeau când prova *Titanicului* începeau să se contureze în fața lor.

Aproape toți cei care o vedeau erau izbiți de același gând; cam așa probabil că va fi arătat ea pe șantierul naval al lui Harland și Wolff acum o sută de ani. Fusesse înconjurată din nou cu un schelet de oțel, în timp ce muncitorii mișunau în toate părțile. Dar de această dată muncitorii nu mai erau oameni.

Vizibilitatea era excelentă, pilotul manevra *Piccard*-ul în așa fel încât pasagerii de pe ambele laturi ale cabinei să poată beneficia de o cât mai bună vizibilitate prin hublourile înguste. Pilotul era foarte atent să evite roboții care lucrau și care ignorau cu totul prezența submarinului. Aceasta nu făcea parte din lucrurile pe care fuseseră instruiți să le mănuiască.

— Dacă priviți afară pe partea dreaptă, spuse ghidul – un tânăr absolvent al Woods Hole, ce vroia să facă rost de ceva bani, în timpul vacanței, veți vedea cablul „de coborâre” al *Explorer*-ului. Și, chiar acum, în dreapta, aveți un modul cu contragreutatea lui. Pare a fi o piesă de două tone.

Iar dincoace iată un robot care iese în întâmpinarea lui; acum modulul este desprins, observați că plutește liber, așa că poate fi mișcat ușor. Robotul îl va transporta către punctul de atașare de pe platforma de ridicare și-l va depune acolo. Apoi contragreutatea de două tone, care l-a

tras în jos, va fi ridicată de cablul „ridicător” și trimisă înapoi de *Explorer* ca să fie refolosită. După ce această operație va fi făcută de zece mii de ori, va putea să fie ridicat *Titanicul*. Cel puțin această parte a lui.

— Pare un mod foarte ocolit de a face lucrurile, spuse cineva. De ce nu folosesc aerul comprimat?

Ghidul mai auzise asta de zeci de ori, dar fusese instruit să răspund la toate întrebările politicos. (Retribuția era bună, ca și beneficiile suplimentare.)

— E posibil, doamnă, dar e prea costisitor. Aici presiunea este *enormă*. Îmi închipui că vă sunt cunoscute standardele dispozitivelor de respirație automată; ele sunt, de obicei, calculate pentru două sau sute de atmosfere. Ei bine, dacă deschideți unul dintre acestea aici jos, aerul nu va ieși. Dimpotrivă, apa poate pătrunde în el și să-l umple pe jumătate!

Poale că întrecuse puțin măsura; unii pasageri priveau cam îngroziți. Așa că ghidul continuă imediat sperând să le sustragă atenția:

— Deocamdată folosim aerul comprimat pentru curățare și control. În faza finală a ascensiunii, va juca un rol major.

Și acum, comandantul vasului ne va purta spre pupa, de-a lungul punții de promenadă. După aceea, se va întoarce pe același drum, așa încât să puteți profita cu toții de o vedere la fel de bună. O vreme nu voi mai vorbi deloc.

Încet, *Piccard* se deplasă de-a lungul sumbrei epave. Cea mai mare parte a ei se găsea în întuneric, dar câteva deschizături împrăstiau evantaie de lumini dinspre interior, acolo unde lucrau roboții fixând modulele de plutire montate pretutindeni.

Nimeni nu zicea nimic în timp ce priveau pereții de oțel bogat împodobiți cu alge. Era foarte greu să percepi dimensiunile carcasei navei – chiar și după o sută de ani, nava aceea continua să fie unul dintre cele mai mari vase de pasageri construite vreodată. Și cea mai luxoasă, chiar dacă, numai datorită lipsei de bani, navele de după ea nu o egalaseră. *Titanicul* marcase sfârșitul unei epoci; după

războiul care urmasa nimeni nu-și mai putuse permite să dispună de atâta opulență. Și probabil că nici nu intenționase nimeni să riște, ca nu cumva o asemenea aroganță să stârnească din nou invidia zeilor.

Muntele de oțel dispăru în depărtare; pentru un timp, a mai putut fi văzut nimbul de lumină care îl înconjura. Apoi n-a mai fost decât fundul mării, sterp, alunecând mai jos de *Piccard*, apărând și dispărând în ovalele duble ale luminilor frontale.

Deși sterp, nu era lipsit de forme; avea adâncituri și goluri și era străbătut de șanțurile și de urmele lăsate de operațiile de dragare.

— Acesta este câmpul cu resturi, zise ghidul, rupând în sfârșit tăcerea. Era acoperit cu obiecte aflate pe navă: faianță, mobilă, ustensile de bucătărie, cum vreți să le ziceți. Toate au fost adunate în timp ce Societatea Lloyd se mai judeca încă, la Curtea Internațională de la Haga, cu guvernul canadian. Când s-a dat decizia judecătorească, era deja prea târziu...

— Ce-i aia? întrebă deodată una dintre pasagere, aruncând o privire pe ferestruica din spatele ei.

— Unde? Ia să văd. Aa, ăsta-i J.J.

— Cine?

— Jason Junior. Ultima jucărie a ISA - scuzați-mă, Autoritatea Internațională a Adâncurilor Mării. I se face testarea, este un robot cu supraveghere automată. Se speră că vor dispune de o mică flotă de asemenea roboți, cu ajutorul cărora să poată întocmi o hartă a adâncurilor mării, cu o revoluție de un metru. Atunci vom cunoaște oceanele tot atât de bine ca și Luna.

Altă oază de lumină apăru în fața lor, acum descompunându-se într-un spectacol de necrezut, chiar dacă ar mai fi fost văzut de nenumărate ori în fotografii sau pe displayurile video.

Nu se zărea încă nimic din pupa epavei: totul era îngropat adânc în uriașul, și diformul bloc de gheață așezat pe fundul mării. Zeci de grinzi ieșeau din gheață; de multe

fuseseră atașate, cu cabluri de diferite lungimi, baloane pe jumătate umflate.

— E o treabă complicată, spuse tânărul ghid cu vădită admirație. Cea mai mare problemă este să fie evitată spargerea gheții și plutirea ei separat. Sunt multe structuri interne pe care nu le puteți vedea. Ca un fel de acoperiș, aici sus, în vârf.

Unul dintre pasageri, care, evident, nu fusese atent la scurta prezentare, întrebă:

— Cum baloane, nu ziceați că nu poate fi pompat aer la această adâncime?

— Nu atât cât să poată ridica această masă. Dar aceasta nu-i aer. Săculeții de plutire conțin H₂ și O₂, hidrogen și oxigen obținute prin electroliză. Vedeți cablurile acelea? Ele duc jos milioane, nu, miliarde de amperi-oră de la cele două submarine nucleare care se află la patru kilometri deasupra noastră. Suficientă electricitate pentru a pune în mișcare un mic oraș plutitor.

Se uită la ceas.

— Îmi pare rău dar nu mai putem rămâne aici. Vom face un circuit în fiecare direcție, apoi plecarea acasă.

Piccard și-a descărcat surplusul de greutate – care va fi cules mai târziu, și trimis înapoi prin cablu elevator de la prova *Titanicului*. Era vremea să înceapă semnarea în broșura cu suveniruri; și asta, pentru mulți pasageri, constituia o surpriză...

D. S. V. „PICCARD”

Octombrie 14, 2011

R. M. S. „TITANIC”

Aprilie 14, 1912

PRÂNZUL

Consomme Fermier

File de calcan

Ou à l'Argeriteuil

Pui à la Maryland

Carne conservată de vacă, legume, perișoare

GRĂȚAR

Cotlete de berbec fripte

Cartofi piure, prăjiți și copti în coajă

Budincă cu cremă de ou Mereng cu mere Patiserie

BUFET

Somn cu maioneză

Anchois norvegiene

Crevete la cutii

Heringi marinați

Sardele simple și afumate

Roast beef

Friptură de vacă dreasă cu mirodenii

Plăcintă cu vițel și șuncă

Șuncă Virginia și Cumberland

Cârnați de Bologna

Mușchi

Rasol de pui

Limbă de bou conservată

Salată

Sfeclă

Roșii

BRÂNZETURI

Cheshire, Stilton, Gorgonzola, Edam

Camembert, Roquefort, St. Ivel,

Cedar

Bere rece de München la butoi, de 3 grade și de 6 grade cana

— Mă tem că vreo câteva bucate nu se află în menu-ul nostru, zise tânărul ghid, pe ton de pretinsă scuză. Posibilitatea de pregătire a unei mese pe *Piccard* este destul de limitată.

Nu putem folosi microundele, s-ar consuma prea multă energie. Așa că vă rugăm să faceți abstracție de fripturi; vă

asigur că bufetul rece este delicios. Avem de asemenea câteva brânzeturi, dar numai cele mai slabe, care nu sunt iuți. Gorgonzola nu este prea indicată în aceste încăperi strimte...

A da, butoaiele cu bere sunt într-adevăr aduse direct de la Munchen! Și ne costă pe noi mai mult de trei cenți cana. Chiar mai mult de șase.

Doamnelor și domnilor, simțiți-vă bine. Ne întâlnim pe bord exact peste o oră.

37. Învierea

Nu a fost ușor să fie pusă la punct și au fost necesare luni întregi de discuții pe marginea ei. Totuși, serviciile funerare s-au desfășurat destul de bine; pentru că împărțeau aceeași tragedie, creștinii puteau discuta politicos unii cu alții. Faptul că unii morți proveneau din nordul Irlandei a fost de ajutor; sicriile trebuiau să fie coborâte în groapa în același timp la Dublin, cât și la Belfast.

În timp ce „Lux aeterna” din recviemul lui Verdi se stingea încet, Edith Craig se întoarse ușor către Dolores și întreabă:

— Pot să-i spun lui Jafferjee acum? Ar crede iar că sunt nebună?

Dolores se încruntă și apoi răspunse cu acel accent din Caraibe care îi folosise odată să găsească îndepărtatul loc în care se ascunsese mintea Editheii:

— Te rog, dragă, nu spune asta. Cred și eu că trebuie să-i spui. E timpul să vorbim din nou cu el – probabil că este îngrijorat. Nu-i ca alți doctori pe care i-aș putea pomeni, el își urmărește pacienții: ceea ce nu-i cazul cu mulți alții.

Dr. Jafferjee a fost cu adevărat bucuros când a primit telefonul Editheii; se întreba de unde îl suna; dar ea nu l-a lămurit. Vedea că se afla într-o cameră mare de mobilă din trestie (aha, probabil la tropice – insula unde se află casa sorei Dolores?) și a fost încântat să constate că părea total

relaxată. Pe peretele din spatele ei erau două fotografii mari și le recunosc pe Ada și pe „Colleen”.

Doctorul și fosta pacientă se salutară cu căldură; apoi Edith zise, puțin cam nervoasă;

— Poate că vei avea impresia că iar am început să caut fără speranță. S-ar putea să ai dreptate. Dar de data asta cel puțin știu ce fac și voi lucra cu niște oameni de știință vestiți. Șansa este cam de un milion la unu contra succesului. Dar este infinit, vreau să zic infinit mai bine decât... decât... să cauți ceea ce a nevoie în Setul-M.

Nu ceea ce ai nevoie, gândi dr. Jafferjee: ci ceea ce *vrei*. Dar, cu prudență, nu spuse decât:

— Zi înainte, Edith. Sunt curios – și în deplin întuneric.

— Ce știi despre crionică?

— Nu prea mult. Știu că multe persoane au fost congelate, dar nu s-a dovedit încă niciodată că pot fi... O! Înțeleg unde vrei să ajungi! Ce idee fantastică!

— Dar nu-i ridicolă?

— Păi cele un-milion-la-unu șanse îți pot insufla optimism.

Dar la un asemenea preț, nu, n-aș spune că e ridicol. Și dacă te temi că aș putea, să-i cer lui Dolores să te urce în primul avion și să te ducă înapoi la clinică să știi că te înșeli. Chiar dacă n-ar reuși proiectul acesta ar putea fi cea mai bună terapie.

Doar dacă, gândi Jafferjee, nu vei fi zdrobită de aproape inevitabila reușită. Și oricum, asta va dura ani.

— Mă bucur mult că gândești astfel. Imediat ce am auzit că vor s-o păstreze pe Colleen, în speranța de a o identifica, *am știut* ce am de făcut. Nu cred în Destin sau în Ursită, dar cum aș putea pierde o asemenea șansă?

Cum ai putea, într-adevăr? se întrebă Jafferjee. Ai pierdut o fată; sperai să găsești alta. O Frumoasă Adormită, care să fie trezită nu de un tânăr prinț, ci de o prințesă în vârstă. Nu, o vrăjitoare – una bună de data aceasta! – având puteri extraordinare, dincolo de visele oricărei fetișcane irlandeze născută în secolul al nouăsprezecelea.

Dacă - *dacă!* - ar merge, cărei lumi noi și ciudate ar trebui să-i facă față Colleen! S-ar putea ca ea să aibă nevoie de un sfat al psihiatrului. Dar aceasta era cea mai sălbatică extrapolare.

— Nu vreau să torn apă rece peste idei, spuse dr. Jafferjee. Dar, cu siguranță, chiar dacă vei putea reînvia trupul, nu crezi că vor fi vătămări ireversibile ale creierului după o sută de ani?

— De asta m-am temut și eu, când am început să mă gândesc la așa ceva. Am fost surprinsă să aflu că există multe cercetări care fac să fie foarte plauzibilă o asemenea situație. Mai mult decât atât, impresionată. Ai auzit de profesorul Ralph Merkle?

— Vag.

— Acum mai bine de treizeci de ani, el împreună cu alți doi tineri matematicieni au produs o revoluție în criptografie inventând un sistem-cheie universal valabil - n-aș vrea să te plictisesc explicându-ți asta, dar a făcut ca multe mașini de cifrat din lume și multe rețele de spionaj să iasă din uz peste noapte.

Apoi, în 1990 - scuză-mă, 1989 - a publicat un document numit „Repararea moleculară a creierului”...

— Aha, ăsta-i tipul!

— Bun, eram sigură că ai auzit de lucrarea lui. Afirmă că, chiar dacă ar exista vătămări grave pe creier, ele pot fi tratate cu un aparat micromolecular care - era sigur - va fi inventat în secolul viitor. *Acum.*

— Și pot fi?

— Multe din ele. Ia seama la microsubmarinele controlate de computer de care se folosesc chirurgii acum ca să lărgască arterele celor bolnavi. În ultima vreme, nu poți urmări nicio emisiune de știință fără să nu vezi ultimele realizări din domeniul nanotehnologiei.

— Dar cum să „repari” un întreg creier, moleculă cu moleculă! Gândește-te doar la numerele implicate!

— Cam zece la puterea douăzeci și trei. Un număr neînsemnat.

— Într-adevăr.

Jafferjee nu era prea sigur că Edith nu glumea; nu, era absolut serioasă.

— Prea bine! Să presupunem că ai repara un creier, până în cele mai mici amănunte... Ar putea asta readuce persoana la viață? Cu memoria completă? Cu emoțiile și cu toate celelalte, câte or mai fi, care constituie specificul propriu unei conștiințe individuale?

— Poți să-mi invoci vreun motiv pentru care nu ar fi așa? Eu nu cred că un creier este mai misterios decât trupul – și știm cum funcționează *acesta*, cel puțin în principiu dacă nu în amănunt. Oricum, nu avem decât o singură cale de a afla, și vom învăța mult în procesul respectiv.

— Cât timp crezi că-ți va lua?

— Întreabă-mă peste cinci ani. Atunci voi putea să știu dacă ne mai este necesar un deceniu... sau un secol. Sau o veșnicie.

— Nu pot decât să-ți urez noroc. E un proiect fascinant – și te vei izbi de o grămadă de probleme, nu numai tehnice. Rudele ei, de pildă, dacă vor putea fi găsite vreodată.

— Poate nu va fi chiar atât de dificil. Ultima teorie susține că fusese pasager clandestin, nici nu figurase pe lista de călători.

— Buuun! Dar Biserica? Dar mass-media? Miile de sponsori? Scriitorii care vor dori să-i refacă autobiografia? Încep să regret pentru biata fată, totuși.

Și nu se putu împiedica să gândească, deși nu spusese cu glas tare: și sper ca Dolores să nu fie geloasă.

Bineînțeles că Donald a fost surprins și indignat: soții (și soțiile) erau întotdeauna, în asemenea ocazii.

— Și n-a lăsat nici măcar un mesaj? Întrebă el neîncrezător.

Dr. Jafferjee clătină din cap.

— Nu trebuie să te sperii. Va lua legătura cu dumneata imediat ce se va stabili. Îi trebuie un timp ca să se poată aranja. Dă-i câteva săptămâni.

— Știi unde s-a dus?

Doctorul nu răspunse – dar și tăcerea poate fi un răspuns.

— Bun! Și ești sigur că e sănătoasă?

— Fără îndoială, se află pe mâini foarte bune.

Psihiatrul făcu una din acele lungi pauze care constituiau o parte integrantă a principalelor sale rezerve.

— Să știi, domnule Craig, că ar trebui să fiu supărat pe dumneata.

— De ce? Întrebă Donald, vizibil surprins.

— M-ai costat cel mai bun membru al personalului meu - femeia care era mâna mea dreaptă.

— Sora Dolores? Chiar mă întrebam de ce nu o văd, aș fi vrut să-i mulțumesc pentru tot ceea ce a făcut.

Urmă o nouă pauză calculată; apoi dr. Jafferjee spuse:

— A ajutat-o pe Edith mai mult chiar decât îți închipui dumneata. Evident, n-ai bănuit niciodată, și asta s-ar putea să te șocheze.

Sunt însă dator să-ți spun adevărul; îți va fi de folos pentru adaptarea dumatiale personală.

Orientarea principală a Edithei nu este spre bărbați. Nici Dolores nu-i agreează în mod activ, deși uneori a mai făcut excepții, cu mine fiind destul de drăguță...

A putut deci să o contacteze fizic pe Edith chiar înainte de a stabili noi un contact mintal cu ea. Se potrivesc foarte bine. Dar îmi va lipsi, fir-ar să fie.

O clipă, Donald rămase fără replică. Pe urmă îngăimă:

— Vrei să zici... că ar avea o legătură? Și că dumneata știi?

— Sigur că știam. Meseria mea de medic cere să-mi ajut pacienții prin orice mijloace cu putință. Dumneata ești un om inteligent, domnule Craig, sunt surprins că pari șocat.

— Sigur, este... un mod lipsit de profesionalism!

— Ce prostie! Tocmai dimpotrivă - e de un înalt profesionalism! Ah, înainte, în barbarul secol douăzeci, mulți oameni ar fi fost de acord cu punctul dumatiale de vedere. Poți să crezi că era o *crimă* în vremurile acelea ca între personalul instituțiilor și pacienții pe care îi aveau în îngrijire să existe orice fel de relații sexuale, chiar dacă aceasta se dovedea adesea a fi cea mai bună terapie pentru ei?

Tot a ieșit un lucru bun și din epidemia SIDA: i-a forțat pe oameni să fie sinceri: a curățat și ultimele rămășițe ale aberațiilor puritane. Colegii mei hinduși, cu toate prostituatele lor din temple și sculpturile erotice, au avut întotdeauna dreptate. Păcat că „Vestului” i-a trebuit trei mii de ani de nenorociri ca să-i ajungă din urmă.

Dr. Jafferjee se opri să respire, acordându-i lui Donald Craig timpul necesar să-și pună gândurile în ordine. Donald nu izbutea să se elibereze de sentimentul că doctorul pierduse ceva din detașarea sa profesională. Era interesat erotic de inaccessibila soră Dolores? Sau era ceva mai profund?

Dar, desigur, toată lumea cunoaște motivul principal pentru care unii inși se fac psihiatri...

Cu puțin noroc, reușești să te vindeci. Și chiar dacă nu reușești, ai o muncă interesantă și excelent plătită.

IV. FINAL

38. Opt pe scara Richter

Jason Bradley se afla pe puntea lui *Glomar Explorer*, supraveghind înaintarea lui J.J. pe fundul mării, când a simțit neașteptata și puternica lovitură de măciucă. Cei doi tehnicieni electroniști care priveau pe display n-au observat nimic; probabil că au crezut că se produsese vreo schimbare în ritmul neîntrerupt al mașinăriei vasului. Fulgerător, lui Jason îi veni în minte momentul de acum aproape un secol, care trecuse la fel de neobservat de mulții pasageri...

Dar, bineînțeles, *Explorer* era ancorat (la patru kilometri în apă, și cât l-ar fi uimit *asta* pe Căpitanul Smith!) și niciun aisberg nu era posibil să se furișeze nedetectat de radarul său. Nici plutind cu viteză, nu i-ar fi putut face altceva decât să-i zgârie puțin vopseaua.

Înainte ca Jason să poată telefona Centrului de comunicații, o stea roșie începu să clipească pe ecranul faxului prin satelit. În plus, semnalul de alarmă îți sfredelea auzul capabil să scoată din minți pe oricine cu vibrațiile sale care oscilau în cadrul unei amplitudini de un kilociclu, răsunând pe linia rareori folosită. Jason întrerupse semnalul audio și se concentra asupra mesajului. Chiar și cei doi marinari începători de lângă el realizară acum că ceva nu era în regulă.

— Ce-i? Întrebă speriat unul dintre ei.

— Cutremur de pământ, și încă unul puternic. Probabil că pe aproape.

— Este vreun pericol?

— Pentru *noi*, nu. Mă întreb unde o fi epicentrul...

Așteaptă câteva minute ca seismograful rețelei să-i dea datele. Apoi pe ecranul faxului, apăru un mesaj:

CUTREMUR SUBMARIN ESTIMAT LA 7 GRADE PE SCARA RICHTER

EPICENTRUL APROX. 55 W 44 N.

ALERTAȚI TOATE INSULELE ȘI PERIMETRELE DE COASTA DIN ATLANTICUL DE NORD.

Timp de câteva secunde nu se mai întâmplă nimic; apoi apăru alt rând:

CORECTURA: 8 PE SCARA RICHTER

Cu patru kilometri mai jos, J.J. își vedea liniștit și eficient de treabă, plantând pe fundul mării la o altitudine de zece metri și la viteza confortabilă de opt noduri. (Unele tradiții nautice refuză să dispară; nodurile și stântenii supraviețuiau încă din era metrică.) Programul lui de navigație îi cerea să scaneze terenul întocmai cum plugarul își lucrează câmpul în lung și-n lat pregătind viitoarea recoltă.

Prima undă de șoc nu a avut mai mult efect asupra lui J.J. decât asupra *Explorer*-ului. Chiar și cele două submarine nucleare au rămas complet neafectate; ele fuseseră concepute să facă față unor solicitări mult mai puternice – deși comandanții lor trecuseră prin câteva momente de spaimă amintindu-le de șocul grenadelor antisubmarin.

J.J. și-a continuat cercetarea automată, colectând și înregistrând megabiți de informații în fiecare secundă. Poate că nouăzeci și nouă la sută dintre acestea nu vor avea nici cea mai mică importanță pentru nimeni și vor trebui să treacă secole până ce aurul științific să fie extras din reziduuri.

Pentru ochi sau camera de luat vederi, fundul mării apărea aproape complet lipsit de importanță în acest loc, dar fusese ales cu grijă. „Câmpul de resturi” original, din jurul austerei secțiuni a pupei, fusese cu mult timp mai înainte curățat de orice articol interesant; chiar și grămezile de cărbuni risipite din buncăre fuseseră ridicate la suprafață și transformate în suveniruri. Totuși, numai cu doi ani în urmă, o cercetare magnetometrică revelase lângă prova niște anomalii care se cereau a fi mai bine investigate. J.J. era potrivit pentru treaba asta; în câteva ore el ar fi inspectat totul și s-ar fi întors la baza sa plutitoare.

— Arată din nou ca în 1929, spuse Bradley.

Din laboratorul ISA, dr. Zwicker clătină din cap:

— Nu, cred că mai rău.

La Tokyo, alt punct nodal al conferinței pregătite în pripă, Kato întrebă:

— Ce s-a întâmplat în 1929?

— Cutremurul de la Grand Banks. A declanșat un curent turbionar - poți să-i spui avalanșă submarină. Pe fundul mării, a rupt cablurile telegrafice unul după altul, ca pe niște fire de ață. Viteza a fost calculată la șaiszeci de kilometri pe oră. Poate chiar mai mult.

— Deci ar putea să ne atingă, Dumnezeu! în trei sau patru ore. Și care-i probabilitatea de distrugere?

— Imposibil să fie apreciată în stadiul actual, în cel mai bun caz, foarte mică. Cutremurul din 1929 n-a atins *Titanicul*, deși mulți oameni au crezut că o să-l îngroape; din fericire, se afla la câteva sute de kilometri mai la vest. Multe sedimente au fost antrenate către un canion, ocolind complet epava.

— Scuză-mă, îl întrerupse Rupert Parkinson, tocmai am auzit că unul din modulele noastre de flotabilitate a ieșit la suprafață. A sărit douăzeci de metri afară din apă. Iar noi am pierdut telemetria cu epava. Tu ce poți să spui, Kato?

Kato ezită un moment; apoi spuse ceva în japoneză către un asociat din afara ecranului.

— Am luat legătura cu *Peter* și *Maury*. Dr. Zwicker, care ar fi cea mai rea posibilitate după aprecierile duminale?

— După o primă evaluare rapidă, se pare că ar fi vorba de câțiva metri de sedimente. Vom dispune de un studiu mai complet peste o oră.

— Un metru n-ar fi prea rău.

— Ne-ar putea întârzia, fir-ar să fie.

— Un raport de la *Maury*, domnilor zise Kato. Nu-i nicio problemă – totu-i în regulă.

— Dar pentru cât timp? Dacă această „avalanșă” a pornit, într-adevăr către noi, ar trebui să ridicăm la suprafață tot ce putem din echipament. Ce ne sfătuiești, dr. Zwicker?

Omul de știință tocmai deschidea gura să răspundă când Bradley îi șopti ceva la ureche. Doctorul privi speriat, apoi sumbru clătină din cap cu o aprobare șovăitoare.

— Nu cred că mai pot să spun ceva, domnilor. Domnul Bradley are mai multă experiență decât mine în acest domeniu. Înainte de a vă da vreun sfat *special*, mă voi consulta cu departamentul nostru legal.

Urmă o tăcere zdrobitoare: apoi Rupert Parkinson zise precipitat:

— Suntem oameni de lume, putem să înțelegem că ISA nu vrea să fie târâtă în procese. Așa că să nu ne pierdem timpul. Să scoatem ce se poate scoate. Și vă sfătuiesc să faceți la fel, Kato – doar dacă *cea mai rea posibilitate* a dr. Zwicker nu este pur și simplu dezastruoasă.

Exact de asta se temea și omul de știință. Un cutremur submarin era destul de impresionant; dar așa cum o bombă de fisiune servește drept detonator pentru o bombă de fuziune – putea declanșa eliberarea unor forțe mult mai mari.

Milioane de ani energia solară fusese înmagazinată în straturile petrochimice de sub fundul Atlanticului; și doar un secol din bogăție fusese extrasă de acolo de către om.

Restul încă mai aștepta.

39. Fiul risipitor

Pe fundul Atlanticului, roboți care valorau un miliard de dolari, părăsiră uneltele și porniră spre suprafață. Nu era nicio grabă; pe platformă nu mai era nimic viu, chiar dacă existau averi. Acțiunile *Titanicului* scăzuseră la bursele de schimb din lume, dând prilej umoriștilor să facă glume.

Marele câmp petrolier de coastă fusese salvat. Deși Hibernia și Avalon, care se aflau la apă scăzută, nu aveau de ce să se teamă de curenții turbionari, suspendaseră orice acțiune, dublând sau triplând controlul sistemelor de urgență și al agregatelor de rezervă. Acum nu le mai rămâne altceva de făcut decât să aștepte și să admire superbul display auroral care-și începuse cel mai spectaculos ciclu de pete solare înregistrate vreodată.

Chiar și puțin înainte de miezul nopții – nimeni nu dormea. Bradley stătea pe talpa elicopterului de pe *Explorer*, privind la marea draperie de foc de rubine și de smaragde ce se desfășura de-a lungul cerului nordic. Nu era membru al echipajului; când comandantul vasului sau altcineva avea nevoie de el, putea fi disponibil într-o clipă. Oamenii ocupați, mai ales cu lucruri urgente, nu suportă să aibă pe cap gură-cască oricât de bine intenționați și calificați ar fi ei.

Și convocările, când existau, nu veneau dinspre punte ci de la Centrul de Operații.

— Jason? Aici Ops. Avem o problemă. J.J. nu vrea să răspundă la semnalul nostru de rechemare.

Bradley avu senzația unor emoții complexe. În primul rând, era pe cale să piardă una dintre cele mai promițătoare piese de echipament și cea mai scumpă a laboratorului. Apoi persista inevitabilul semn de întrebare din minte: „Ce a putut să fie greșit?”, urmat imediat de „Ce putem face?”

Dar exista ceva chiar și mai grav: J.J. reprezenta o enormă investiție de timp personal, de efort și de devotament. Își amintea de toate glumele în legătură cu paternitatea robotului; era un dram de adevăr în ele.

Conceperea unui adevărat fiu (ce se întâmplase oare cu ființa umană J.J.?) cerea mult mai puțină energie.

La dracu' își zise Jason, este doar o mașină! Poate fi refăcută; am păstrat toate programele. Nimic nu s-a pierdut, cu excepția informațiilor colectată în misiunea actuală.

Nu, e o pierdere mare. S-ar putea să trebuiască să fie abandonat întreg proiectul; realizarea lui J.J. a epuizat până la limită fondurile și resursele ISA. Cât despre proiectul NEPTUN, s-ar putea să fie trăgănat încă ani de zile, probabil că atât cât va trăi Zwicker. Omul de știință era un bătrân dificil, dar Jason îl plăcea și-l admira. Pierderea lui J.J. îi frângea inima.

În timp ce se grăbea către Centrul de operații, Bradley colecta și analiza rapoartele cu ajutorul computerului de la mână.

— Ești sigur că J.J. acționează normal?

— Da, farurile funcționează perfect; ultimul raport de acum cincisprezece minute specifica fiecare sistem nominal continuând după modelul de cercetare. Dar, ce-i drept, nu vrea să răspundă la rechemare.

— Ei drăcie! Laboratorul mi-a spus că i-a fixat algoritmul. Hai să încercăm. Mărește cât poți voltajul. Care-s ultimele știri despre cutremur?

— Proaste. Mount Pelee este bubuit, Martinica e evacuată. Au fost trimise peste tot avertizări în legătură cu *tsunami*.

— Dar cu Grand Banks ce se aude? Este vreun semn de pornire a avalanșei?

— Toate seismografele s-au dereglat, nimeni nu știe sigur ce dracu' s-a petrecut. Numai o clipă, primesc o știre.

Ah, uite ceva. Rețeaua anti-submarină a Forțelor Navale – nu știam că mai funcționează încă. A fost distrusă. La fel și cablurile din Atlantic, ca în '29. Da... Își continuă drumul.

— Cât durează până când ne va lovi pe noi?

— Dacă nu-și va accelera viteza, vreo trei ore bune. Poate chiar patru.

E destul timp, gândi Bradley. Știa exact ce are de făcut.

— Moon-pool? chemă el. Deconectați Deep Jeep-ul spre epavă, cobor.

Mă bucur de asta, își zicea Bradley. Pentru prima dată am o scuză puternică să iau Deep Jeep-ul spre epavă, fără a fi nevoit să fac o cerere în trei exemplare prin canalele TV. Va fi suficient timp mai târziu să întocmesc hârtiile – sau să cupleze memoratorul electronic...

Pentru a se grăbi coborârea Deep Jeep-ul fusese supraîncărcat; nu avea timp să-și facă probleme în legătură cu balastul împrăștiat pe fundul mării. Doar douăzeci de minute după ce strălucitoarea lumină aurorală pălise în apele de deasupra lui, Bradley zări primul nimb fosforescent în jurul provei *Titanicului*. Nu avea nevoie de el, bineînțeles, pentru că știa exact unde se afla aceasta, și nu epava era ținta lui; dar fu bucuros că se aprinsese lumina din nou numai pentru el.

J.J. se afla la numai o jumătate de kilometru, făcându-și datoria cu candoare și devotament. Monotonul semnal de semnalizare „ping... ping-ping” al reflectoarelor sale umplea micuța bulă cu aer a Deep Jeep-ului la fiecare zece secunde, și era perfect vizibil pentru sonarul de cercetare.

Bradley transmise apelul de urgență, fără prea mari speranțe, și continuă să o facă în timp ce se apropia de robotul recalcitrant. Nu a fost surprins sau descumpănit la totala lipsă de răspuns. Nu te neliniști, își zise, mai ai încă multe trucuri de scos din mânecă.

Îl folosi pe următorul când se aflau doar la zece metri unul de altul. Deep Jeep-ul putea să-l depășească ușor pe J.J. și Bradley reuși, fără dificultate, să-i taie drumul, plasând vehiculul său de-a curmezișul în calea robotului. Astfel de confruntări submarine fuseseră adesea simulate pentru testarea logaritmurilor de ocolire a obstacolelor și aceștia, cel puțin acționau exact așa cum fuseseră proiectați.

J.J. se opri complet și examina situația. În acest moment, Bradley putu să detecteze clar, cu propriile sale urechi, fără alte instrumente, o subarmonică asemănătoare

unei piculine în timp ce robotul scana obstacolul, încercând să-l identifice.

Profită de această întâmplare ca să mai trimită o dată comanda de reîntoarcere; dar nu avu noroc. Nu avea sens să mai încerce, problema probabil că era în software.

J.J. se întoarse nouăzeci de grade spre stânga și se deplasă în unghi drept înainte față de cursa lui inițială. Merse doar zece metri, apoi se balansa înapoi spre vechiul punct de pornire, sperând să evite obstrucția. Dar Bradley se afla la post.

În timp ce J.J. regândea situația, Bradley încercă un nou gambit. Deschise transmiiătorul extern de sunet.

— J.J., zise el. Mă auzi?

— Da, răspunse prompt robotul.

— Mă recunoști?

— Da, Mister Bradley.

(În fine, am ajuns la un rezultat...)

— Ai vreo problemă?

— Nu. Toate sistemele sunt normale.

— Ți-am trimis un semnal - subprogramul 990. L-ai primit?

— Nu. Nu l-am primit.

(Bun, orice ar pretinde scriitorii de science-fiction, roboții nu mint, doar dacă sunt programați să facă asta. Și nimeni nu i-a jucat această infectă farsă lui J.J., sper...)

— Ți-a fost trimis unul, repet; ascultă. Cod. 999. Înțeles?

— Înțeles!

— Atunci execută-l!

— Comandă neînțeleasă.

(Ei drăcie, ne învârtim în cerc, și asta o putem face literalmente, până când ne vom pierde energia sau răbdarea.)

În timp ce Bradley își calcula următorul pas, *Explorer* întrerupse dialogul.

— Deep Jeep, îmi pare rău că nu ai noroc să continui. Dar avem o știre pentru dumneata și un mesaj de la profesor.

— Spune!

— Ai pierdut un adevărat foc de artificii. A fost o erupție, este singurul cuvânt potrivit, la 40 vest, 50 nord. Mult prea adânc pentru, a produce vreo distrugere serioasă, din fericire, hidrocarburi gazoase. *Și ard*, putem vedea lumina orbitoare de aici, aurora e nimic pe lângă asta! O să vezi imaginile prin satelit: arată de parcă tot Atlanticul de nord ar fi în flăcări.

Sunt sigur că este foarte spectaculos, gândi Bradley. Dar cum m-ar putea afecta pe *mine*?

— Ce-i cu mesajul de la dr. Zwicker?

— Ne roagă să-ți spunem că Tommy Gold avea dreptate. Zice că știi despre ce este vorba.

— Serios? Chiar de dovedirea teoriilor științifice îmi arde mie acum. Cât mai este până să mă întorc?

Bradley nu simțea panică - numai că trebuia să se grăbească. Putea arunca balastul rămas, să descarce rezervoarele în câteva secunde și să pornească mai înainte de a-l surprinde vreo avalanșă submarină. Dar era hotărât să-și îndeplinească misiunea, care acum devenise mai mult personală decât profesională.

— Ultimele aprecieri arată că mai ai o oră, poate mai mult. Mai e destul timp până să ajungă aici, dacă va ajunge.

O oră era mult; și cinci minute puteau fi de-ajuns.

— J.J., comandă el. Îți dau alt program. Comanda 527.

Asta însemna tăierea energiei principale, lăsând în funcțiune doar sistemul de rezervă. Atunci J.J. nu mai avea de ales, trebuia să iasă la suprafață.

— Comanda 527 acceptată.

Bun - va merge! Farurile externe ale lui J.J. pâlpâiră, iar micile propulsoare în poziție-de-control își încetiniră mișcarea, gata să se oprească. Pentru o clipă J.J. fu ca și mort în apă. Sper că n-am exagerat, gândi Bradley.

Apoi farurile se aprinseră din nou și propulsoarele începură să se învâртеască și ele.

Bun, a fost o încercare reușită. N-a fost nimic greșit de data asta, dar este imposibil să-ți amintești totul, într-un sistem atât de complex a lui J.J. Bradley uitase însă un mic amănunt. Unele comenzi nu funcționau decât în laborator:

ele sunt scoase din circulație în misiunile operaționale. Anularea fusese anulată în mod automat.

Nu mai rămăsese decât o singură opțiune. Convingerea cu binișorul dăduse greș; trebuia să folosească forța. Deep Jeep-ul era mai puternic decât J.J. care, oricum, nu avea brațe cu care să se apere. Orice luptă corp la corp cu el ar fi fost unilaterală.

Dar n-ar fi fost cinstit. Exista o cale și mai bună.

Bradley îndreptă Deep Jeep-ul în sens invers, așa încât submersibilul să nu-l mai blocheze pe J.J. Robotul aprecie câteva secunde noua situație, apoi, începu să se învântească din nou. Un asemenea simț al datoriei era într-adevăr admirabil, dar era exagerat. O fi adevărat că arheologii găsiseră la Pompei o santinelă în post, acoperită de cenușa Vezuviului, pentru că niciun ofițer nu venise să o elibereze din gardă? Asta părea că era hotărât să facă și J.J. acum.

— Scuză-mă, mormăi Bradley, în timp ce prindea mașina nebănuitoare.

Împinse manipulatorul Deep Jeep-ului în toate direcțiile. Propulsoarele auxiliare îl răsuciră pe J.J. într-o jumătate de cerc, apoi mișcarea se încetini treptat.

Nu exista decât o singură cale de a ieși din această situație și J.J. nu a stat pe gânduri.

Intermitentul semnal luminos fu înlocuit cu semnalul continuu de pericol: MAYDAY ceea ce însemna „Veniți și salvați-mă!”

Ca un aruncător de bombe care-și azvârle încărcătura, J.J. își lansă balastul de fier și începu să se ridice rapid către suprafață.

— J.J. se îndreaptă către voi, repetă Bradley *Explorer*-ului. Va ajunge acolo în douăzeci de minute.

Robotul fusese salvat. De îndată ce pornise urca urmărit de șase sisteme, și va ajunge la moon-pool înaintea Deep Jeep-ului.

— Sper că vă dați seama, murmură Bradley în timp ce J.J. dispărea în cerul lichid de deasupra, că pe mine mă afectează mai mult decât pe voi.

40. Inspecția

Jason Bradley tocmai se pregătea să-și arunce balastul și să-l urmeze pe J.J. către suprafață, când *Explorer* chemă din nou.

— Bună treabă, Jason, îl urmărim pe J.J. pe drumul de întoarcere. Gonflabilele sunt pregătite și-l așteaptă.

Dar nu arunca încă balastul. Mai este de rezolvat o problemă și grupul N—T ar vrea s-o rezolvi dumneata, nu durează decât un minut, cel mult cinci.

— Mai am atâta timp la dispoziție?

— Nicio problemă, altfel nu ți-am cere-o. Mai sunt vreo patruzeci de minute până să ne lovească, pe simulatoarele noastre arată ca un front atmosferic. Te vom ține la curent cu avertismentele.

Bradley aprecie situația. Deep Jeep-ul putea să ajungă ușor la șantierul Nippon-Turner în cinci minute, și lui i-ar fi plăcut să mai arunce încă o ultimă privire asupra *Titanicului*, asupra ambelor secțiuni dacă era posibil. Nu exista niciun risc; chiar dacă aprecierea era eronată, tot îi mai rămâneau câteva minute, după ce primea înștiințarea, și ar fi putut să se afle la o mie de metri deasupra înainte ca avalanșa să ajungă dedesubt.

— Ce vor să fac? întrebă, rotind Deep Jeep-ul în așa fel încât pupa, în lințoliul său de gheață, să se afle direct în fața sonarului.

— *Maury* are o problemă la cablurile de alimentare cu energie - nu le poate trage în sus. Probabil că s-au blocat pe undeva. Poți să verifici?

— O s-o fac.

Era o rugămintă îndreptățită, din moment ce tot se afla acolo. Masivele cabluri cu plutire-automată care duceau în jos, către epavă, enormul lor amperaj, costau milioane de dolari; așa că nu era de mirare că submarinele încercau să le recupereze. Presupunea că *Peter the Great* reușise deja.

Nu avea decât farurile Peep Jeep-ului pentru a ilumina muntele de gheață priponit încă de fundul mării, în așteptarea momentului eliberării care nu va mai veni

niciodată. Mișcându-se cu grijă, ca să evite firele care o legau de baloanele cu oxi-hidrogen sub presiune, ocoli structura masivă până când ajunse la două cabluri de joasă tensiune care urcau spre submarin.

— Nu văd nicio defecțiune, zise. Mai trageți de ele.

După o secundă, marile cabluri vibrară puternic, ca și cum ar fi fost coardele unui uriaș instrument. Lui Bradley i se păru că simte cum se risipește în ele o undă de infrasunete.

Dar cablurile rămaseră sfidător de rigide.

— Scuze, spuse el. Nu pot face nimic. Probabil că unda de șoc a blocat mecanismul de degajare.

— Asta a fost și impresia noastră aici, sus. Bine, mulțumesc. Întoarce-te; mai ai timp berechet, dar după ultimele aprecieri, o jumătate de miliard de tone de mâl se îndreaptă către tine. Cică e ca și când s-ar revărsa întregul Mississippi.

— Câte minute mai are până să ajungă aici?

— Douăzeci - nu, cincisprezece.

Mi-ar plăcea să vizitez prova, își zise Bradley, dar să nu forțez norocul. Chiar dacă pierde ocazia de a fi ultimul om care a mai aruncat o privire asupra *Titanicului*.

Ezitant, lepădă balastul nr. 1, și Deep Jeep-ul începu să se ridice. În timp ce urca, mai aruncă o ultimă privire către carcasa încastrată în gheață, apoi se concentrează asupra cablurilor ce străluceau în lumina farurilor sale din față. Așa cum lanțul ancorei vasului său asigură securitatea unui scafandru autonom, la fel și ele îi asigurau lui Bradley legătura cu lumea îndepărtată de deasupra.

Tocmai se pregătea să arunce a doua greutate și să mărească viteza de ascensiune, când interveni o defecțiune.

Maury mai smucea încă de cabluri sperând să le recupereze; când, în sfârșit, ceva la eliberă. Din nefericire însă, nu ceea ce era de așteptat.

Se auzi un „ping” puternic în sonarul de anticolidare, urmat de o izbitură care clătină Deep Jeep-ul și îl zdruncină pe Bradley în scaunul de care era legat cu centura de

siguranță. Bradley percepu imaginea fugară a unei uriașe mase albe care plană pe lângă el, în sus, mult deasupra lui.

Deep Jeep-ul începu să se scufunde. Bradley aruncă și restul de balast.

Viteza de coborâre scăzu aproape de zero, dar nu chiar zero. Continua încă să se scufunde, ușor, spre fundul mării.

Bradley rămase câteva secunde liniștit. Apoi, împotriva voinței lui, începu să râdă. Nu era niciun pericol imediat, ba era chiar caraghios.

— *Explorer*, spuse el. N-o să mă credeți, dar tocmai m-am lovit de un aisberg.

41. Ascensiune liberă

Chiar și acum, Bradley nu se considera a fi într-adevăr în primejdie; era mai mult necăjit decât alarmat. Totuși, situația era dramatică – împins spre fundul mării, cu flotabilitatea pierdută. Lovitura piezișă a mini-aisbergului ascendent probabil că-i retezase Deep Jeep-ului niște module de plutire. Și, ca și când asta nu era suficient, peste zece sau cincisprezece minute avea să se prăvălească asupra sa cea mai mare avalanșă înregistrată vreodată sub apă. Nu se putea abține să nu simtă ca un personaj dintr-un vechi film al lui Steven Spielberg.

(Primul pas: vezi dacă sistemul de propulsie al Deep Jeep-ului poate asigura în mod suficient ridicarea ca să mă scoată afară din acest...)

Submarinul se mișcă scurt și ridică un nor de mâl, care umplu apa din jur strălucind în lumina reflectată. Deep Jeep-ul sui câțiva metri, apoi recăzu. Bateriile aveau să slăbească mult înainte de a ajunge la suprafață.

(Urăsc să fac așa ceva. Câteva milioane distruse sau cel puțin aruncate pe fundul mării. Dar poate vom reuși să salvăm restul din Deep Jeep după ce se va sfârși totul – așa cum au făcut cu bătrânul ALVIN, cu mult timp în urmă.)

Bradley atinse „Siguranța de rezervă” și deblocă învelișul protector.

— Deep Jeep cheamă *Explorer*. Voi face o ascensiune liberă; nu mă veți auzi până când nu voi ajunge la suprafață. Păstrați legătura prin intermediul sonarului – voi ajunge repede sus. Pregătiți servomotoarele în caz că va fi necesar să mă ajutați.

Calcululele arătaseră – și testele confirmaseră – că, eliberată de echipament, sfera de supraviețuire a Deep Jeep-ului putea atinge o viteză destul de mare pentru a face un salt din apă atât de înalt încât să aterizeze pe puntea oricărui vas care s-ar afla în apropiere. Găurind-o, bineînțeles, în cazul când avea neșansa să primească lovitură în plin.

— Noi suntem gata, Bradley. Baftă!

Răsuci micuța cheie roșie, și reflectoarele clipiră o dată, în timp ce șocul electric pulsă prin detonatoare.

Există unele sisteme tehnice care nu pot fi verificate în întregime decât atunci când este nevoie de ele. Deep Jeep-ul era bine conceput, dar testarea mecanismului la presiunea de patru sute de atmosfere ar fi costat prea mult din bugetul ISA.

Cele două încărcături explozive separară sfera de supraviețuire flotabilă de restul vehiculului, exact cum fusese plănuir.

Dar, cum afirmase adesea Jason, marea poate născoci altceva. Carcasa de titan fusese deja solicitată la maximum; și undele de șoc, oricât de slabe ar fi fost, convergeau spre același punct.

Era prea târziu pentru teamă și regrete; într-o fracțiune de secundă, înainte ca implozia sferei să se producă, Jason Bradley nu mai avu timp să se gândească decât la un singur lucru; ăsta-i un loc bun să mori.

42. Vila, la apus

În timp ce conducea mașina închiriată dincolo de porțile de fier forjat, copacii tunși frumos și straturile de flori îi apăărură într-un flash-back de o clipă. Cu un efort de voință

deliberat, Donald Craig încercă să-și aducă aminte Castelul Conroy. N-avea să-l mai revadă niciodată; acest capitol din viața sa se încheiase.

Tristețea îl mai apăsa încă și o parte din această tristețe urma să stăruiască în el pentru totdeauna. Dar simțea și un fel de eliberare; încă nu era prea târziu – un fals citat din Milton? – să mai cauți păduri răcoroase și pășuni noi. Încerc să mă reprogreamez gândi Donald crispat. Să deschid un nou fișier...

Un spațiu de parcare îl aștepta la câțiva metri de eleganta casă georgiană; încuie mașina închiriată și străbătu pe jos drumul ce-l despărțea de ușa din față. La nivelul ochilor se găsea o firmă foarte nouă, chiar deasupra soneriei și a interfonului. Deși Donald nu observase nicio cameră de luat vederi, nu se îndoaie că cineva îl observa.

Pe placă era scris un singur rând, cu litere aldine:

Dr. Evelyn Merrick, Ph. D. (Psych).

Donald o privi gânditor, câteva clipe, apoi zâmbi și atinse butonul soneriei. Dar ușa îi anticipă mișcarea.

Când se deschise, se auzi un pocnet slab; apoi Madame Eva zise, cu acea voce dovedind simpatie, care-i amintea adesea de dr. Jaferjee.

— Bun venit la bord, domnule Craig. Orice prieten al lui Jason este și prietenul meu...

43. Exorcism

15 aprilie 2018, 02.00

Nu era timpul potrivit pentru mass-media prea devreme pentru americani, și nu destul de târziu pentru știrile de seară europene. În orice caz, fusese o poveste care se bucurase de mare atenție, dar puțini erau aceia care se mai interesau acum de o cursă evident pierdută.

De un secol, în fiecare an, paza de coastă a Statelor Unite arunca, în același loc, o coroană de flori. Dar *acest*

centenar era cu totul deosebit - reunea atâtea speranțe pierdute și visuri - și averi.

Glomar Explorer fusese întoarsă în vânt, în așa fel încât distinșii oaspeți aflați la provă în cabinele de deasupra punții superioare să fie protejați de rafalele înghețate din nord. Nu era tot atât de frig ca în noaptea imaculată de acum o sută de ani, când întregul Atlantic de Nord fusese presărat cu toți morții Danaidelor de sub stele?

Nu mai era nimeni la bord din cei ce asistaseră ultima dată când *Explorer*-ul își plătise tributul de morți, dar mulți își aminteau probabil de acea scurtă ceremonie în alte colțuri ale lumii, dintr-un secol pătat cu sânge care acum părea a aparține altei ere. Specia umană s-a mai maturizat puțin, dar mai are mult până să se poată numi civilizată. Ritmul lent al Simfoniei a Doua de Elgar se stinge în tăcere. Nicio altă muzică, n-ar fi fost mai potrivită ca această melodie obsedantă din epoca edwardiană, compusă în anii construirii *Titanicului* în șantierul de la Belfast.

Toți ochii erau îndreptați către omul înalt, cu păr cenușiu, care a luat coroana de flori și a aruncat-o încet peste bord. Rămăsese tăcut un timp îndelungat; deși toți cei care se aflau împreună cu el pe puntea măturată de vânt împărtășeau aceeași emoție, pentru unii ea era deosebit de puternică. Aceștia fuseseră cu el la bordul navei *Knorr*, când apăruse pentru prima dată pe monitorul TV epava, în dimineața de 1 septembrie 1985. Și cineva aruncase în aceeași apă, un sfert de secol mai târziu, verigheta soției.

De această dată, *Titanicul* era pierdut pe vecie pentru rasa care îl concepușe și construise; de acum înainte niciun ochi omenesc nu va mai putea să privească fragmentele lui risipite.

Mulți oameni fuseseră eliberați astfel, în fine, de obsesia vieții lor.

44. Epilog: Din adâncurile timpului

Steaua care se numise cândva Soare nu se transformase prea mult față de îndepărtatele zile în care fusese adorată de oameni.

Două planete dispăruseră - una programat, alta accidental - iar inelele lui Saturn pierduseră mult din strălucire. În general însă, Sistemul Solar nu fusese distrus prea tare în decursul scurtei sale ocupări de către o specie venită din spațiu.

Într-adevăr, unele regiuni mai poartă încă nume ale amenajărilor din trecut. Oceanele marțiene s-au ghemuit în câteva lacuri de mică adâncime, dar marile păduri de pini mutanți mai supraviețuiesc încă de-a lungul centurii ecuatoriale. În epocile următoare au menținut și protejat sistemul ecologic pe care fuseseră menșiți să-l creeze.

Venus - numită cândva Noul Eden - a redevenit vechiul iad. Iar din Mercur n-a mai rămas nimic. Aici se aflase principalul zăcământ de metale grele al sistemului, irosit în decursul mileniilor de astroinginerie. Ultimele rămășițe ale străfundurilor - cu neașteptatele și providențialele surplusuri ale monopolurilor magnetice - au fost consumate pentru construirea flotelor de nave ale Exodului.

Și Pluton a fost înghițită de o catastrofă înspăimântătoare pe care cei mai mari oameni de știință ai speciei umane încercaseră zadarnic s-o mai înțeleagă, chiar dacă zburaseră în căutarea unui soare mai sigur. Nu mai exista niciun semn al acelei vechi tragedii, când Exploratorul a coborât pe Pământ din adâncurile spațiului, mergând pe o urmă invizibilă. Sonda interstelară pe care Omul a lansat-o spre inima galaxiei a întâlnit douăsprezece stele înainte ca semnalele sale să fi fost interceptate de alte civilizații. Exploratorul cunoștea, de câteva zeci de ani lumină, originea mașinii primitive a cărei traiectorie o parcurgea acum. El explorase aproape o sută de sisteme solare și descoperise și mai multe. Planeta de care se apropia nu era prea diferită de majoritatea pe care le cercetase; Exploratorul nu avea niciun motiv să se

entuziasmeze, chiar dacă ar fi fost capabil de asemenea emoții.

Spectrul radio nu prezenta alte zgomote, cu excepția şuierăturilor și huruiturilor, obișnuitul fond sonor al spațiului cosmic. Niciun fel de rețea strălucitoare nu acoperea pământurile întunecate așa cum se întâmpla în cazul majorității lumilor dezvoltate din punct de vedere tehnologic. Nici când a intrat în atmosferă, Exploratorul n-a găsit urme chimice ale dezvoltării industriale.

În mod automat, el se încadrase în standardele obișnuite ale cercetării. Se dizolvase în milioane de componente, care se împrăștiaseră pe suprafața planetei. Unele nu s-au mai întors niciodată la bază, au trimis însă informații. N-avea importanță; Exploratorul putea să creeze oricând altele care să le înlocuiască. Numai „inima” era indispensabilă; – dar existau copii de rezervă ale acesteia, păstrate în siguranță în ungherele rezervate lor din cele trei dimensiuni ale spațiului normal.

Pământul nu a orbitat în jurul soarelui decât de câteva ori până ce Exploratorul a cules toate informațiile ușor accesibile despre planeta părăsită. Erau destul de puține; mega-ani de vânturi și ploi spulberaseră toate orașele oamenilor, iar ușoarele frecări ale plăcilor tectonice schimbaseră complet contururile uscatului și mărilor. Continentele deveniseră oceane; fundurile de mări se transformaseră în câmpii, care apoi se încrețiseră în munți...

... Anomalia era mai slabă decât toate semnalele captate pe scannerul neutrinic, dar atrăgea imediat atenția. Natura disprețuiește liniile simple, unghiurile drepte, repetarea modelelor – cu excepția cristalelor și a fulgilor de zăpadă. Aceasta era de milioane de ori mai mare; într-adevăr, îl făcea pe Explorator să pară mai mic. Nu putea fi decât nodul inteligenței.

Obiectul zace în inima unui munte, sub kilometri de rocă sedimentară. Se poate ajunge la el în câteva secunde; dar ca să-l scoți de acolo fără a-l vătăma, îți trebuie luni, poate chiar ani de trudă. Scanarea a fost repetată la o rezoluție

mai înaltă. Acum se poate observa că obiectul este făcut dintr-un aliaj feros de un tip extrem de simplu. O civilizație capabilă să construiască o sondă interstelară n-ar fi folosit un material atât de rudimentar. Exploratorul aproape că rămăsese descumpănit...

Oricât de primitiv era obiectul acesta, totuși nu a mai fost găsită nicio altă structură de dimensiunile și complexitatea sa. Încât, s-ar putea să merite strădania de recuperare.

Sistemele ultraperfecționate ale Exploratorului au analizat problema multe, multe microsecunde, cercetând toate variantele posibile. Curând după aceea, Stăpânul Corelator a hotărât.

— Să începem.

CUPRINS

I. PRELUDIU.....	2
1. Vara lui '74.....	2
2. Culoarele infinitului.....	4
3. O capcană mai bună.....	7
4. Sindromul secolului.....	11
5. Imperiul sticlei.....	13
6. „A night to remember”.....	18
7. Al treilea lider.....	22
8. Afacerea.....	23
9. Profetii.....	28
10. „Insula Mortului”.....	30
11. Ada.....	36
12. Caracatița.....	39
13. Puterea piramidei.....	41
14. În vizită la Oscar.....	44
15. Castelul Conroy.....	52
18. Apartamentul Kipling.....	55
17. Congelatorul.....	62
18. Grădina irlandeză.....	69
19. „Ridicați Titanicul!”.....	75
20. În Setul M.....	81
21. O casă respectabilă.....	92
22. Birocrație.....	96
II. PREGĂTIRILE.....	100
23. Conferință.....	100
24. Gheața.....	105
25. Jason Junior.....	107
26. Pocalul familiei Medici.....	112
27. Hotărâre.....	118
28. Cârțița.....	120
29. Sarcofagul.....	123
30. Pieta.....	126
31. O chestiune de megawați.....	129

III. OPERAȚIILE.....	132
32. Nu-i nimeni aici în afară de noi, roboții.....	132
33. Maxima solară.....	134
34. Furtună.....	138
35. Artefacte.....	140
36. Ultimul prânz.....	144
37. Învierea.....	151
IV. FINAL.....	157
38. Opt pe scara Richter.....	157
39. Fiul risipitor.....	161
40. Inspectia.....	167
41. Ascensiune liberă.....	169
42. Vila, la apus.....	171
43. Exorcism.....	171
44. Epilog: Din adâncurile timpului.....	173